

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

15
динара

БРОЈ

1527

3. 4. 1981. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLII

RIPLEY

Веровали или не!

РИМСКИ ИМПЕРАТОР ТРАЈАН

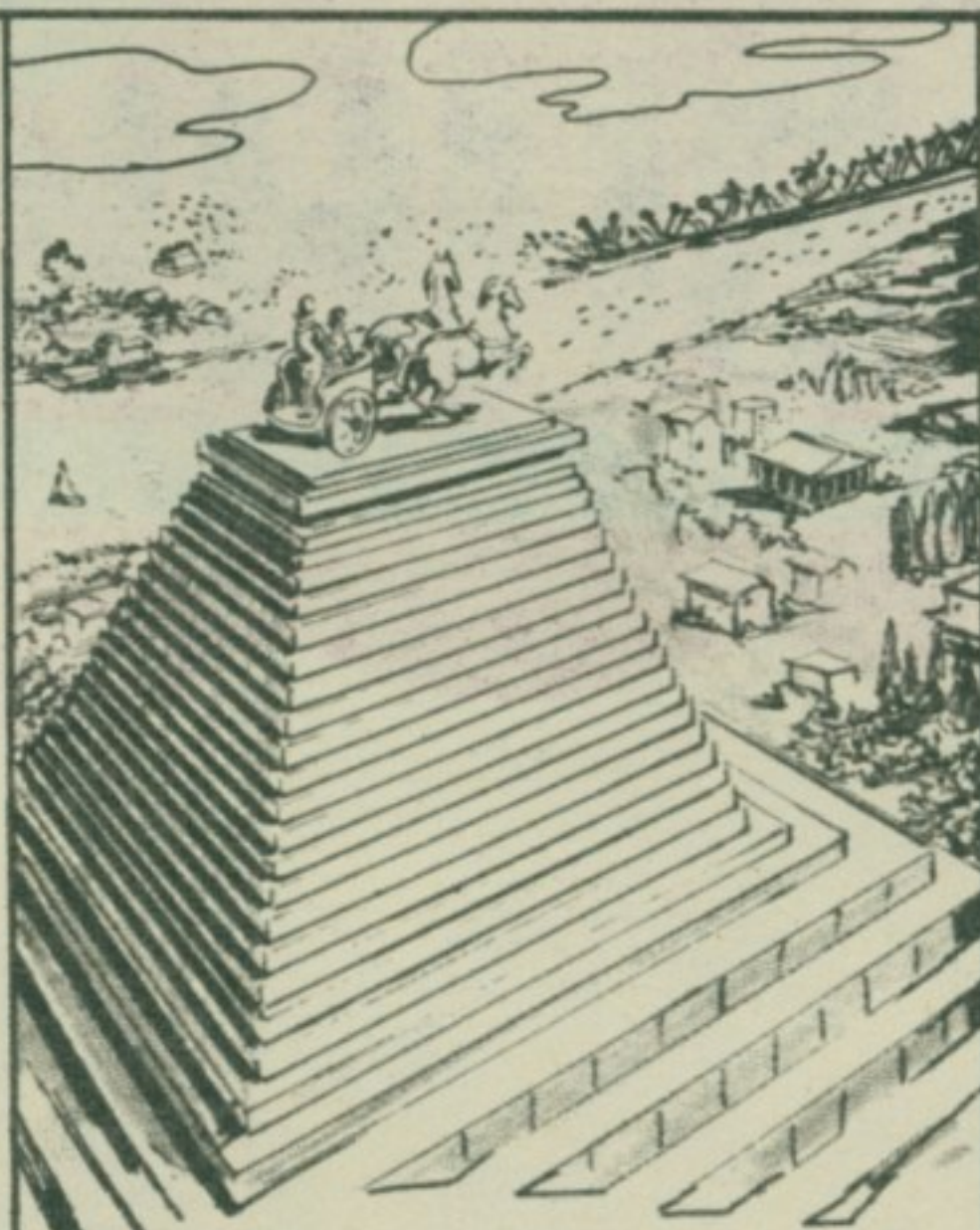
(53-117)

ЈЕ 107. ГОДИНЕ ПРЕ Н.Е. ЗА САМО ЧЕТИРИ
МЕСЕЦА ПОСЛАО У АРЕНУ ОКО ДЕСЕТ
ХИЛАДА ГЛАДИЈАТОРА.

ЗА

БАДЕМ

СЕ У СТАРОМ РИМУ
ВЕРОВАЛО ДА ПИЗАНЦЕ МОЖЕ
ДА ОДРЖИ У ТРЕЗНОМ
СТАЊУ.

НАДГРОБНИ СПОМЕНИК

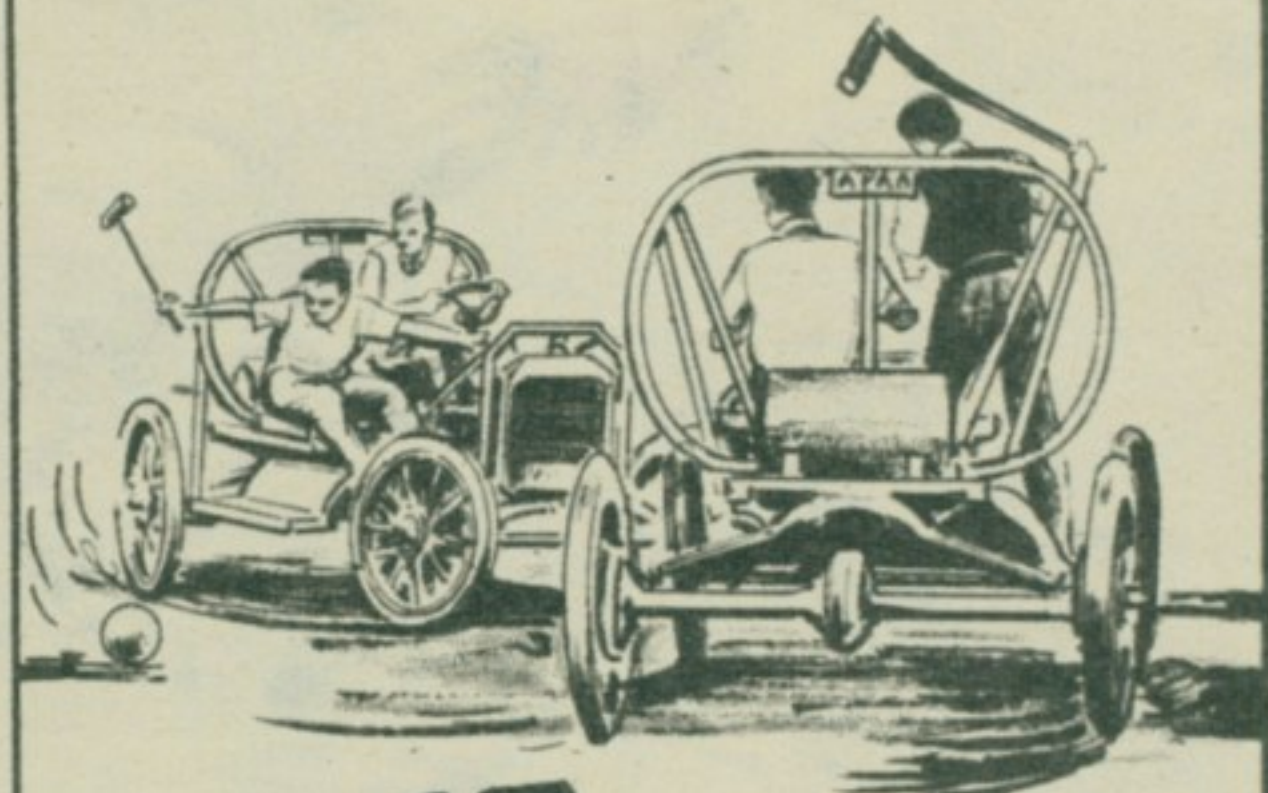
КАРИЈСКОГ КРАЉА
МАУЗОЛА,
ПО КОМЕ СУ СВЕ
МОНУМЕНТАЛНЕ ГРОБНИЦЕ
НАЗВАНЕ
МАУЗОЛЕЈИМА,
ПОДИГНУТ ЈЕ У
ХАЛИКАРНАСУ
(МАЛА АЗИЈА)
У IV ВЕКУ ПРЕ Н.Е.
БИО ЈЕ ВИСОК ОКО 50 М
И ОДОЛЕВАО ЈЕ
ВРЕМЕНУ ГОТОВО
1900
ГОДИНА.

НА ЈЕЗЕРУ

ФОРТ БУЛОУ
У ДРЖАВИ ЛУИЗИЈАНИ
(САД)

ДО САД ЈЕ ПОСТИГНУТО ПРЕКО
СТОТИНУ БРЗИНСКИХ РЕКОРДА
У ВОЖЊИ ГЛИСЕРА.

ПОЛО

СЕ ПОЧЕТКОМ
19. ВЕКА
ИГРАО И НА КОЊИМА
И У
АУТОМОБИЛИМА.

4527/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● група совјетских научника
недавно је из вода Барентсовог
мора и Тихог океана успела да
издвоји мале количине урана.

● приношење жртава мртвима
био је обичај и у нашем наро-
ду. Тако су, према неким исто-
ријским подацима, Југовићима
били принесени на жртву њи-
хови коњи, пси и соколови.

● када су Турци за време ки-
парског рата (1570—73) заузели
већи део Црногорског приморја,
познати арабљанско-берберски
гусари и турски адмирал Улуц
Али населио је у Улцињу сво-
јих четири стотине гусара. Они
су гусарили по целом Јадран-
ском и Средоземном мору, а
највише невоља задавали су
поморцима Боке которске, по-
себно Пераштанима.

● један читалац совјетског ча-
сописа „Наука и живот“ оба-
вештава да у својој соби већ
девет година гаји пет вишања.
Дрвеће је високо од 70 до 90
сантиметара и уз редовну негу
добро се развија и даје необич-
но укусне плодове.

● америчка авионска компанија
„Јунајтед ерлајнс“ одлучила је
да у своје авионе типа ДЦ-9
уведе телефоне. Путници би у
току лета могли да причају са
својим саговорницима на земљи
и такав позив коштао би 10
долара. Ако би ова новина до-
нела зараду, компанија би уве-
ла телефоне у све своје
авионе.

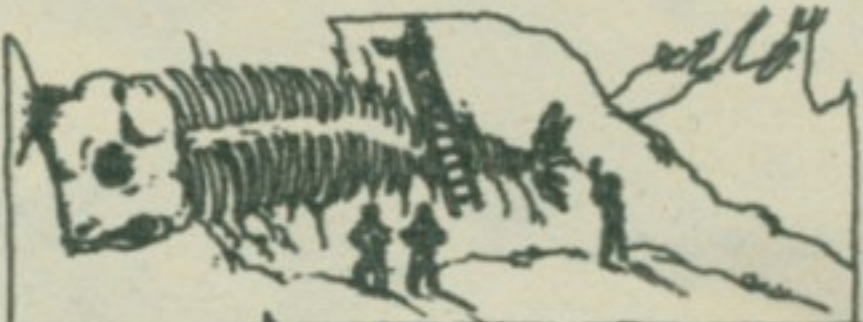

● неке шкољке луче fina
влакна која се називају бисус
или „морска свила“. Лошћура
из Средоземног мора има би-
сусна влакна светлослатасте
боје. Некада се од ових влака-
на израђивала „златна ткани-
на“ тако танка и мека да је
пар женских рукавица од
„морске свиле“ могао да остане
у орахову љуску.

● француски геолози су не-
давно у подножју Хималаја, на
1500 километара од Карачија
пронашли фосиле китова за
које се сматра да су досад
најстарији. По мишљењу геоло-
га ови китови живели су у мо-
ру Тетис које се ту налазило
пре 45 или 50 милиона годи-
на.

● наш приповедач Лаза Лаза-
ревић није мајци посветио неку
од својих приповедака, већ де-
ло „Експериментални прилози о
дејству живе“. Ово научно дело
написао је као своју докторску
дисертацију.

● у ери аутоматизације фран-
цуски стручњаци дошли су на
идеју да амортизују крц-
кање и чишћење коштуња-
вих плодова. Машина коју су
они израдили може за један
час да очисти 130 килограма
ораха.

Тешко је рећи када су листови у свету почели да објављују сличне вести. Али, мада је сигурно прошло више од једног столећа откако се новинари труде да сваког првог априла забаве своје читаоце, увек се нађу лаковерни који забораве да погледају у календар.

Првог априла 1886. године један немачки лист обавестио је своје читаоце како је у једном граду на Рајни (име града није било дато) у један велики мост продорно опроман црв који растаче гвоздену конструкцију. Редакција је упутила молбу читаоцима да, ако знају, пруже савет шта да се предузме. Рецепт за спасавање моста пристигли су из свих крајева Европе.

Пре десетак година берлински лист „Дер Морген“ објавио је да је у продавнице плоча широм Немачке Демократске Републике стигла плоча снимљена на једној представи Марсела Марсоа, француског мајстора пантомиме. Тог дана није било продавнице плоча у којима

дени су у комесаријат. Наравно, тамо нису дуго задржани али се о Доржелесовој шали чуло по целом Паризу.

Како је и када настао обичај да људи 1. априла варају један другог измишљајући шале које нису увек баш наивне?

За првоаприлске шале Французи имају историјско објашњење. Године 1564. краљ Шарл IX наредио је да се почетак нове године са првог априла помакне на први јануар. Како су због тога уобичајени новогодишњи поклони отпали, Шарлови поданици осетили су се тог првог априла преварени па су тај дан прогласили за дан преваре.

Али ако је то заиста тако, како објаснити да се готово у исти дан у древној Индији обележавао сличан празник? Крајем

КРИЛАТИ МАЈМУН НА МЕСЕЦУ

ЊУЈОРШНИ ЛИСТ „САН“ ОБАВЕСТИО ЈЕ 1834. ГОДИНЕ СВОЈЕ ЧИТАОЦЕ ДА ЈЕ ЕНГЛЕСКИ ЛЕТРОМ ХЕРШЕЛ КОНСТРУИСАО ВЕОМА ЈАК ТЕЛЕСКОП ПОМОЋУ КОЈА ЈЕ ОТКРИО ПОСТОЈАЊЕ БИЉАНА И ЖИВОТИЊА НА МЕСЕЦУ. МЕЂУ њИМА, ЈАВЉАО ЈЕ „САН“, НАЛАЗИ СЕ И „ВЕСПЕТИЛИО“, ЦИНОВСКИ МАЈМУН С КРИЛИМА СЛЕПОГ МИША. ОВА СЕНЗАЦИОНАЛНА ВЕСТ, КОЈУ СУ ПРЕНЕЛИ МНОГИ ЛИСТОВИ У СВЕТУ, ДОНЕЛА ЈЕ ХЕРШЕЛУ ЧЕСТИТКЕ, А БИЛА ЈЕ — ПРВОАПРИЛСКА ШАЛА!

марта тамо се празновао дан када су људи дозвољавали себи да збијају разне шале и варају једни друге?

У старом Риму постојао је, такође, дан шале и смећа који се славио у фебруару. Тај празник називан је „фестум ступторум“, то јест празник глупака.

Као што видите ниједно објашњење порекла првоаприлских шала не може се прихватити као потпуно тачно и општепризнато.

К. В.

јој бар неко није затражио да купи плочу Марсела Марсоа.

Првог априла 1960. године један пољски лист објавио је вест да су у близини Кракова нађене кости легендарног змаја за кога је везан мит о оснивању овог града.

Остало је забележено да је руски цар Петар I био велики љубитељ првоаприлских шала. Једном је он наредио да се објави како ће 1. априла у позоришту наступити акробата који својим малим прстом може да подигне топ заједно са артиљеријом који га опслужују. Те вечери позориште је било препуно. Али, када се завеса дигла, пред гледаоцима се појавио огромна табла на којој је писало: „Априлилили. Петар I“.

Ролан Доржелес није, међутим, био тако моћан али његове шале нису биле ништа мање успеле. У историји Монмартра, кажу, није било таквог шаливције и угурсуза спремног да доскочи чак и најблиставијим умовима свог доба каква је био бием и песник Доржелес.

Први пут се прочуо изван граница боемског

Монмартра једног првог априла. У рубрици малих огласа неког угледног париског листа објавио је следећу белешку: „Млада и лепа девојка, 20 година, чекаће господина данас у 16 часова пред домом општинских одборника. Ради распознавања ставите кринов цвет у рупицу од капута“.

У 15,30 часова већ се десетак озбиљних и углађених Парижана шетало пред зградом одборника. Сви су, наравно, имали кринов цвет у рупици ревера. Мимоишли су се бацајући једни на друге погледе пуне презира.

У 15,45 Ролан Доржелес телефонирао је полицијској префектури:

— Као лојалан грађанин дужан сам да вас упозорим да се пред зградом одборника припрема ројалистичка манифестација: већ се изврстан број присталица монархије искупио. Сви учесници носе кринов цвет на реверу капута...

У 15,55 часова један полицијски камионет зауставио се пред зградом одборника. Сви „учесници монархистичког скупа“ одве-

Илима у Далмацији је нао створена за смокву, тако да је овдашња врста од давнина веома цењена. У Дионлецијановом единту из 301. година међу одобраним сортама смокве наводи се и — Сплит фикус (сплитска смоква).

СМОКВИНА ЧУДА

ЗА БОГОВЕ И РОБОВЕ

Ако нема црне кафе — ту су смокве! Додуше, страствени љубитељи црног напитка тешко прихватају „замену“ али она се врло успешно прави и од смокава! Тај древни плод стварно је благородан: једе се и свеж и сушен, од смокава се прави и слатко, затим воћни „сир“, сируп, ракија. Може да се добије и каучук, од врсте која се зове еластика и расте у Индији.

Смоква спада у древне биљке. Ако није најстарија на свету, стара је бар колико и Библија у којој пише да су се Адам и Ева „оденули“ у смоквино лишће када су прогнани из раја. Научници пак тврде да су прве смокве у историји израстле на тлу Персије и Сирије, тадашњим људима су се одмах допале —

АМЕРИКАНЦИ СУ ОТКРИЛИ ДА СМОКВА ЛЕЧИ РАХИТИС, ОД ЊЕ СЕ ПРАВЕ И ЦРНА КАФА, РАНИЈА, КАУЧУК. ОВО ДРВО, КОЈЕ СУ МНОГИ НАРОДИ СМАТРАЛИ СВЕТИМ, ТЕШКО БИ РАЂАЛО ДА НЕМА ЈЕДНЕ ОСИЦЕ КОЈА ЈЕ ДУГАЧКА СВЕГА ДВА МИЛИМЕТРА!

слатке су и одличне за пробаву — па су их брзо расађивали све даље и даље, тако да данас смокава има у свим топлим пределима, а највише на Медитерану.

Име су смокви наденули Грци (наравно они стари, пре наше ере) а преузели Римљани, велики љубитељи посластица. Отуд је и данас у многим језицима њено име изведено од латинског — фикус. Обична смоква има и латински придев карика — по древној малоазијској земљи Карији одакле су Грци донели смокву. Али, поред обичне,

на кугли земаљској има још око 1800 других врста те воћке!

Можда нисте знали, смокве спадају у род — дудова. Ипак, свет је од памтивека правио разлику између смокве и дуда, па је овај последњи савршено нецењен, док је смоква у многим цивилизацијама сматрана — светом биљком.

ТО ЈЕ МЕТУЗАЛЕМ!

Најстарије живо дрво на целом свету је једна

смоква. Сматра се да је циновско стабло и још већа крошња смокве „бо“, која расте крај града Анарацапура у Шри Ланки, посађено још 288. године пре нове ере! Будисти тврде да је баш под том смоквом седео Готама Буда када му је синило надахнуће и сматрају је светилиштем. Од свега тога сасвим је извесно да смоква „бо“ има огромно срцолико лишће и даје диван хлад.

Најстарији сачувани запис о смокви потиче из Вавилона: ова воћка налази се у храни тога града од пре четири ми-

ленијума. А најстарији цртеж смокве може се видети на западном зиду гробнице египатских фараона 12. династије, у Бени Хасану на Нилу. Гробница је из 2200. година пре нове ере.

И стари Грци су много волели смокве, свежје и сушене. Сматрали су да је ова воћка посвећена богу Бахусу (чувеном по светковинама где се опијало и веселило на све могуће начине), а тај је знао „шта ваља“. Зато су Грци употребљавали смокве у церемонијама.

На тле данашње Италије смокву су донели Грци кад су основали прве колоније и она се одмах много допала и лепо примила, па постала готово света биљка. По легенди, вучица је под смоквом подојила близанце Ромула и Рема — осниваче вечног града

Рима... Смоква је од тада сматрана за симбол просперитета овог града.

Међутим, тај „божански“ плод назван је у медитеранским крајевима где најбоље расте и рађа — сиротињском храном! Познати римски историчар Плиније Старији пише да се робови много хране тим слатким воћем јер га има свуда, а лепо засити. То је, ваљда, једини пример да су „богови“ и сиромаси имали — заједничку посластицу.

СМОКВА ДАВИТЕЉНА

Међу 1800 врста смокава многе су дивље и не једу се. Лишће бенгалске смокве омиљена је храна — за слонове. У Сирији и Египту расте циноуска врста сикоморске смокве коју тамо просто обожавају због хладовине и сад је дуж путева.

Има и смокви-давитељки. То је права напаст за друга стабла, најчешће палме. Оне се лако примају, па птице и мајмуни разнесу њено семе по гранама другог дрвећа где она — никне. Онда пусти корење које се, да би стигло до земље, обавија и обавија око стабла-домаћина док га не угуши.

Али, за људе су ипак најважније оне fine, питоме смокве, слатке и сочне. Има их разних врста, а међу најбоље спадају смокве пореклом из Турске, око Измира. Цене се још и грчке, шпанске, португалске, алжирске, италијанске... Ту би спадале и наше смокве — када би се више гајиле. Јер, клима у Далмацији, Херцеговини и јужној Македонији је као створена за смокве. Али, њих нема довољно ни за наше потребе...

Плод смокве спада у прави „дар природе“: садржи витамине А, В и С, затим гвожђе, протеине, масти, калцијум, фосфор и — доста шећера (у сувој смокви око 60 одсто). Зато смокве тако крепе. У Средоземљу је обичај је да се ујутру поједу две-три суве смокве, као што се у другим крајевима узима слатко. По потрошњи смокава у свим могућим стањима први у свету су Американци, који, поред тога што их много гаје у Калифорнији, такође и много увозе. Амерички научници су, уосталом, пронашли да су суве смокве добре за лечење рахитиса код деце, па се у њиховим великим градовима ово воће може купити у апотекама.

НАПРИФИГ И БЛАСТОФАГА

Од свих чуда везаних за смокву можда је највеће оно како она доно-

си плод. Многе врсте јестивих смокава не би могле да роде када не би биле окружене дивљом смоквом каприфитом и када не би било сићушне осице бластофаге дугачке само 2 мм. Та осица полаже јаја само у женске цветове који расту на каприфигу, али кад се излегу мали инсекти, они се гнезде — само у мушким цветовима. Излећу из њих управо у време када се тучкови напуне поленом и тако у потрази за слатким соком разносе полен на женске цветове питоме смокве. Тако се обавља оплођење смоквиних цветова од којих после настају плодови!

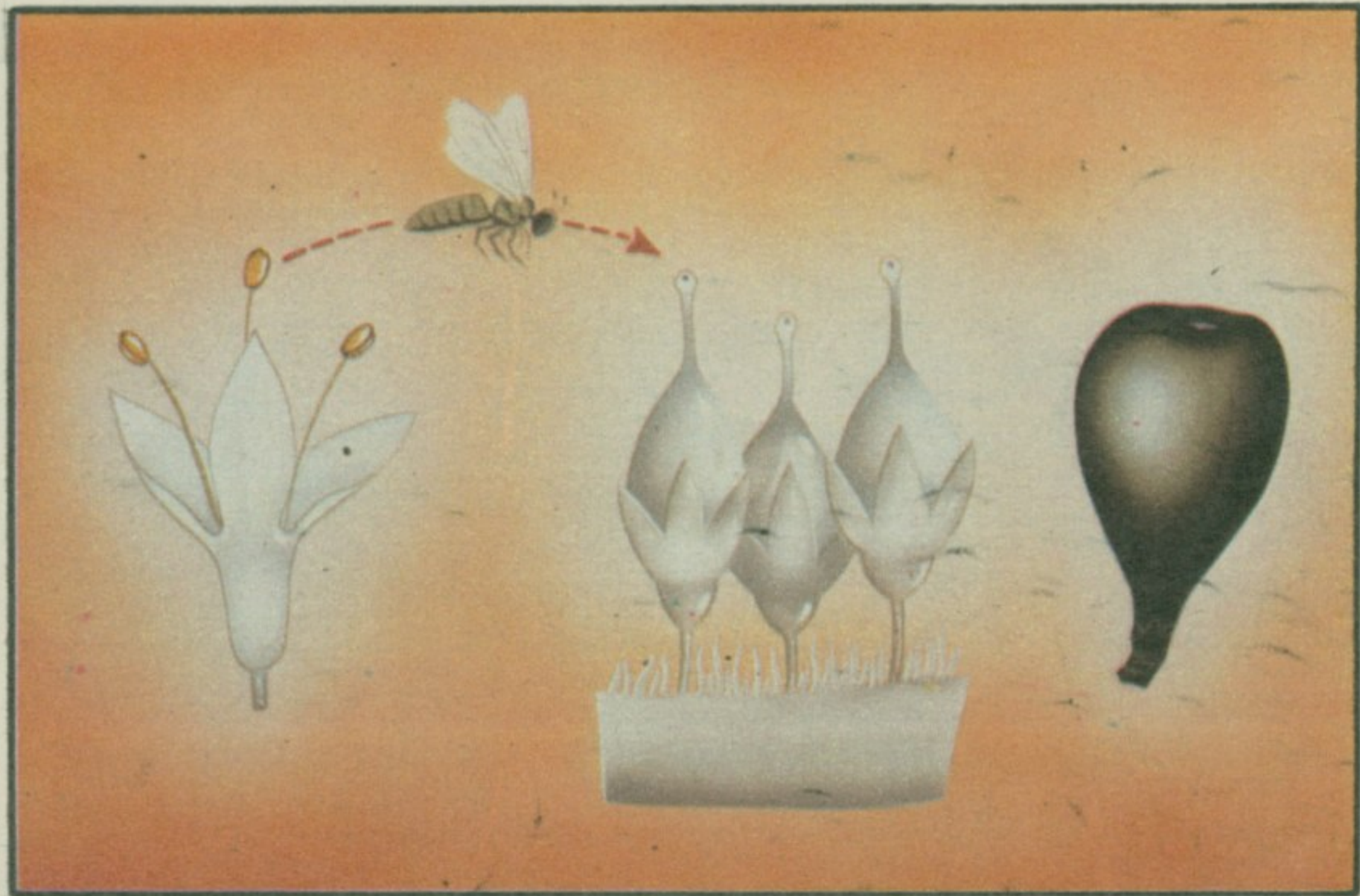
Осице бластофаге легу се три пута годишње — тачно колико има генерација цветова на смокви. Тако је природа осигурала да ово дрво које прве плодове обично донесе у осмој години живота после тога — што је можда јединствена појава у воћном свету — не пропушта ниједно лето... А има смокава које рађају и два пута годишње, у пролеће и у јесен. Пролећни плодови су крупни, јесењи ситни, али слађи. Једино се они и суше.

М. К.

Многе врсте јестивих смокава не би могле да доносе плод када не би било осице Бластофаге и дивље смокве Каприфига! Осица полаже своја јајашца у женске цветове и дивље и питоме смокве, али се гнезди у мушким цветовима. Над се тучнови напуне поленом, осица излеће, лети од цвета до цвета и тако наноси полен на женске цветове, оплоди их и — ето смокава!

Сушене смокве имају велику хранљиву и лековиту вредност: оно 60 одсто шећера, али и витамини А, В и С, затим масти, гвожђе, фосфор и нарочито калцијум, налазе се у овом воћу. Највећи извозник сушених смокава је Грчка.

Смоквин лист је велик, дебео и храпав. Ово је гранчица обичне смокве, али поједине врсте, као Сиријска смоква, имају много веће лишће које даје диван хлад, а лишћем бенгалске смокве слатко се хране тамошњи слоновци!

ТРАГОМ СЕРИЈЕ

»СТВАРАЊЕ ТИТОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ«

ПРВА ЛЕКЦИЈА:

— Италијани, нећемо вам ништа, вратимо вас у Италију! Ми се не боримо против вашег народа него против фашизма...

Глас устаничког команданта Бошко Ђуричковића који је стајао на једном италијанском камиону грмео је. Около, гужва: око три хиљаде устаника машући пушкама изнад глава громко је одобравало сваку његову реч не испуштајући из вида хиљаду Италијана са белом заставом у рукама. Био је 20. јул 1941. — италијанска дивизија „Мессина“ управо је била изгубила Даниловград — дан који ће се памтити и по томе што је цела та маса заједно запева „Bandiera rossa“.

То „Италијани, нећемо вам ништа“ била је друга, а „Bandiera rossa“ трећа лекција из италијанског коју је Бошко Ђуричковић, члан ОК КПЈ Подгорица, као и остали комунисти, морао учити у оквиру припрема за устанак! Прва лекција је гласила „Abasso le armi“ — доле оружје.

За учење италијанског и оружјане припреме за устанак било је само нешто више од месец дана. Савладало се! Како су црногорски комунисти прикупљали и чували оружје у тим опасним и узбудљивим данима и ноћима непосредно пред устанак, испричао нам је генерал-потпуковник ЈНА Зарија Стојовић, тада секретар Среског комитета КПЈ Даниловград.

Директива да се почне са прикупљањем оружја и припремама за устанак дошла је са саветовања ко-

је је ЦК КПЈ одржао 4. маја 1941. у Загребу. Много касније, сећајући се Мајског саветовања, друг Тито је рекао:

„Тада смо утврдили основне правце и облике не само политичких него и војних припрема.“

Личило је на безумље...

У то време, кад је огромна фашистичка сила умарширала у Југославију, раскомадану после априлског слома између Немаца, Италијана, Бугара, Мађара, усташа и разних других сепаратиста, војне припреме 12.000 чланова Партије — могле су личити на безумље. Било је то доба ужасног терора када се глава могла изгубити и због осмеха сумњивог окупаторском војнику или доушнику, време масовног убијања комуниста у Лепоглави, Митровици, Бањици, Градишци, Бегуњама и осталим робијашницама. Чим су непријатељске трупе крочиле у места Југославије, Партија је објавила проглас окупаторским војницима који је почињао речима:

„Вас, синове немачког и италијанског народа, расејали су ваши властодршци по Европи и другим континентима и морима... да проливате своју крв и угушујете слободу многих европских и колонијалних народа...“

КПЈ је позивала окупаторске војнике да јој се прикључе у борби против освајања, а за мир међу народима! Док су се освајачи, петоклонаши и домаћи издајници организовали око поделе власти, узајамно се посеђујући и гостећи, док су стране заставе, кукасти крстови, Хитлерови, Мусолинијеви или Павелићеви портрети постављени на јавне зграде и зидове канцеларија...

Пећина — партијски магацин

Са Мајског саветовања учесници су се разишли у све крајеве Југославије да спроводе одлуке о наоружавању и војној обуци.

Зарија Стојовић дошао је после капитулације Југославије у своје родно село Гостиље као официр: био је завршио школу за резервне официре у Марибору — иначе чувену по томе што је имала врло

Ово је снимак из Колашина 1944. године. Бошко Ђуричковић (десно) био је руководиоца Треће дивизије. Проглашен је за народног хероја, а данас је генералпуковник ЈНА

После априлског слома фашистичка сила умарширала је у Југославију. Ово је улазан Италијана

јаку партијску организацију, чак је цео батаљон био за устанак! Као официру и партијском руководиоцу припао му је задатак да организује устанак у Гостиљу.

Ово брдско село имало је 26 чланова Партије и, што се показало врло важно, једну пећину. Цело село било је тако смештено да се ни грукот топова из њега не би чуо у околини. За пећину није знало више од два или три човека, а налазила се тик до куће Петра Филиповића, прекаљеног комунисте. Одлучено је да пећина постане партијски магацин. У речнику комуниста било је јасно шта та реч значи: скровито место за чување оружја.

Петар Филиповић тако је могао и дан и ноћ да

држи на оку благо, а да нико не помисли како он ради нешто тајно и забрањено.

Место је било изузетно погодно и за одржавање оружја јер требало га је често расклопити, чистити и добро подмазати да би се одржало у добром стању. То је ишло много теже тако шталама, испод сена и мо где су се пушке држале пане. (Али, било је и слусламе, или још горе, закочајева који нам данас изгледају дрски, чак невероватни: тако се један партијски магацин налазио у Спужу, испод тавана у кући до које је била касарна италијанског гарнизона! Док су Италијани гланцали сроје оружје, ту, одмах поред, исто су чинили комунисти...) Ово б-

ISSO LE ARMI!

ружје стигло је углавном из касарна бивше југословенске војске, после капитулације. Доносили су га чланови Партије — понеки су успевали да допреме у своје место и читав нарамак пушака!

Тако је до почетка устанка у Црној Гори скупљено 12 хиљада пушака, 13 митраљеза, 135 пушкомитраљеза, а нашао се чак и један топ и један тешки баљач, па 52 сандука бомби, — милиона метака!

— Проблем наоружања код нас није постојао — каже Зарија Стојовић.

Тајна војна школа!

На састанку Покрајинског комитета КПЈ Црне Горе који је одржан 24. априла 1941. формирана је Војна комисија коју су сачињавали Блажо Јовановић, Бајо Секулић и Бошко Ђуричковић. Војне комисије образоване су и при сваком окружном и месном комитету Партије, а после Мајског саветовања, када је требало приступити војној обуци комуниста, скојеваца и блиских симпатизера Партије, формиране су и ударне

групе. Оне ће постати герилски одреди.

Такву ударну групу у скровитом Гостиљу обучавао је, по свим војним правилима, Зарија Стојовић.

— Имали смо — каже он, — све услове као на правој војној обуци, како се радило у бившој војсци и како се и данас врши обука у ЈНА! Омладинци су сваки дан вежбали да рукују оружјем, да га расклапају и склапају, чисте, да нишане, окидају. И оно главно: да гађају, бојном муницијом! Без опасности да би их ко могао чути. Направили су праве војничке мете од дрвета, а училе су се и друге ствари, рецимо, прављење склоништа преко брисаног простора и слично.

Цело село у чети

Сви нису имали такве услове, па се оно основно, расклапање, нишањење или окидање вежбало без метака, макар у некој соби. Углавном, уочи устанка мала Црна Гора имала је 285 герилских одреда са 6.200 бораца, а када је устанак букнуо, дићи ће се

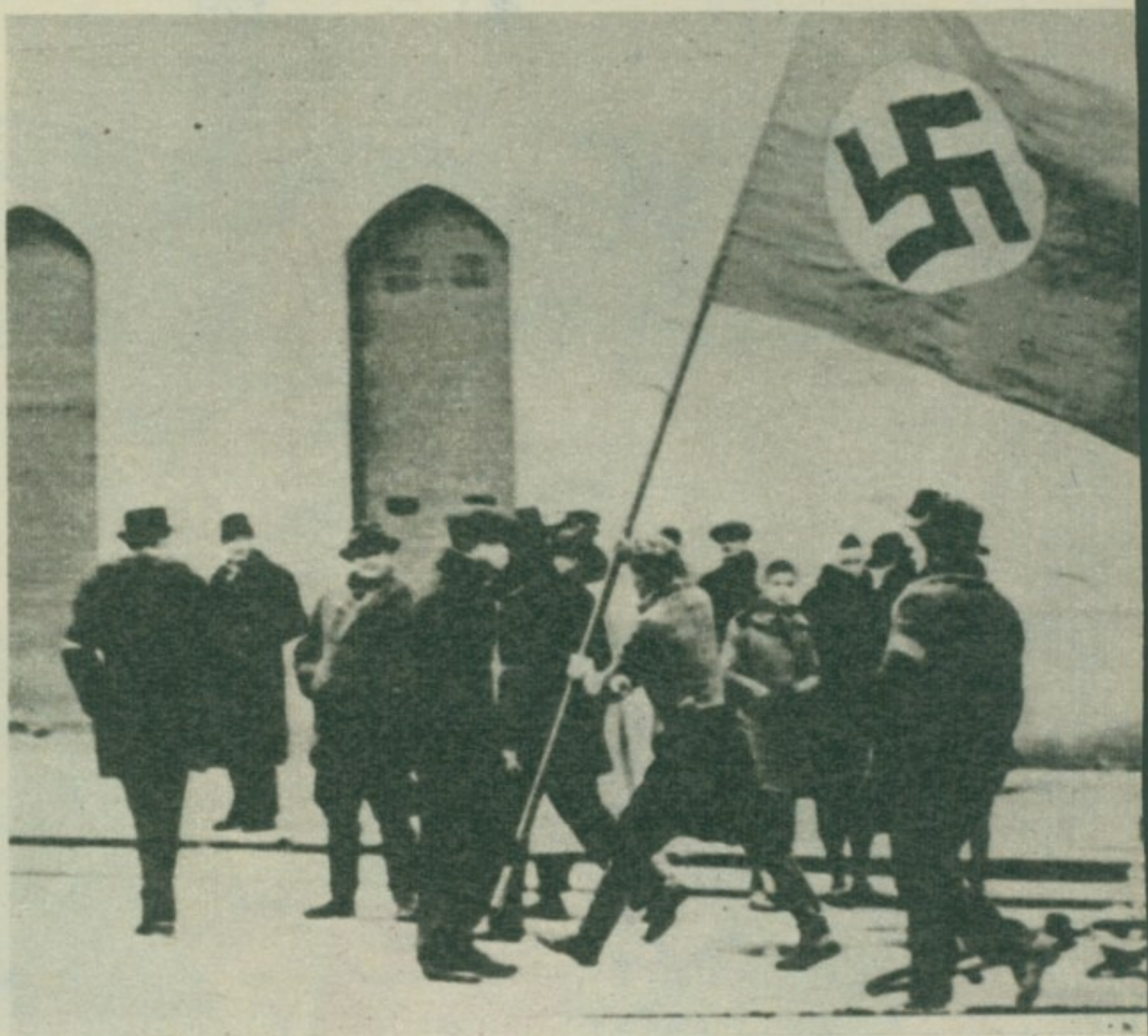

чак 32 хиљаде људи са пушкама у рукама!

Када је 13. јула увече секретару Среског комитета КПЈ Даниловграда Стојовићу курир донео вест о „првим пушкама“ у Барском и Цетињском срезу, сазван је састанак којем је, поред чланова Блажа Браковића, Пунише Перовића, Бура Чагоровића, Ратка Радовића, Ђеда Перуновића присуствовао и Бошко Ђуричковић у име Окружног комитета КПЈ Подгорице. Он је био одговоран за рад по војној линији. Одлучено је да се Даниловград отме од Италијана.

Домаћи издајници одмах су нашли заједнички језин са окупаторима

У нашим градовима истакнуте су стране заставе. На овој слици петоколониши из Вршца подину стег Трећег Рајха

Два дана пре овога оружје из пећине подељено је борцима. У ноћи између 13. и 14. јула кренула је и из Гостиља чета на први задатак: освајање Спужа, па Даниловграда. Уместо очекиваних 13 бораца

бљено је 18 италијанских официра, близу 1000 војника, 14 топова, 18 минобаљача и 62 митраљеза и пушкомитраљеза.

Тако је народ у Црној Гори почео герилски рат против фашистичке силе.

М. К.

Фолксдојчери су радосно дочекали гаулајтера Ибрајтера у Марибору

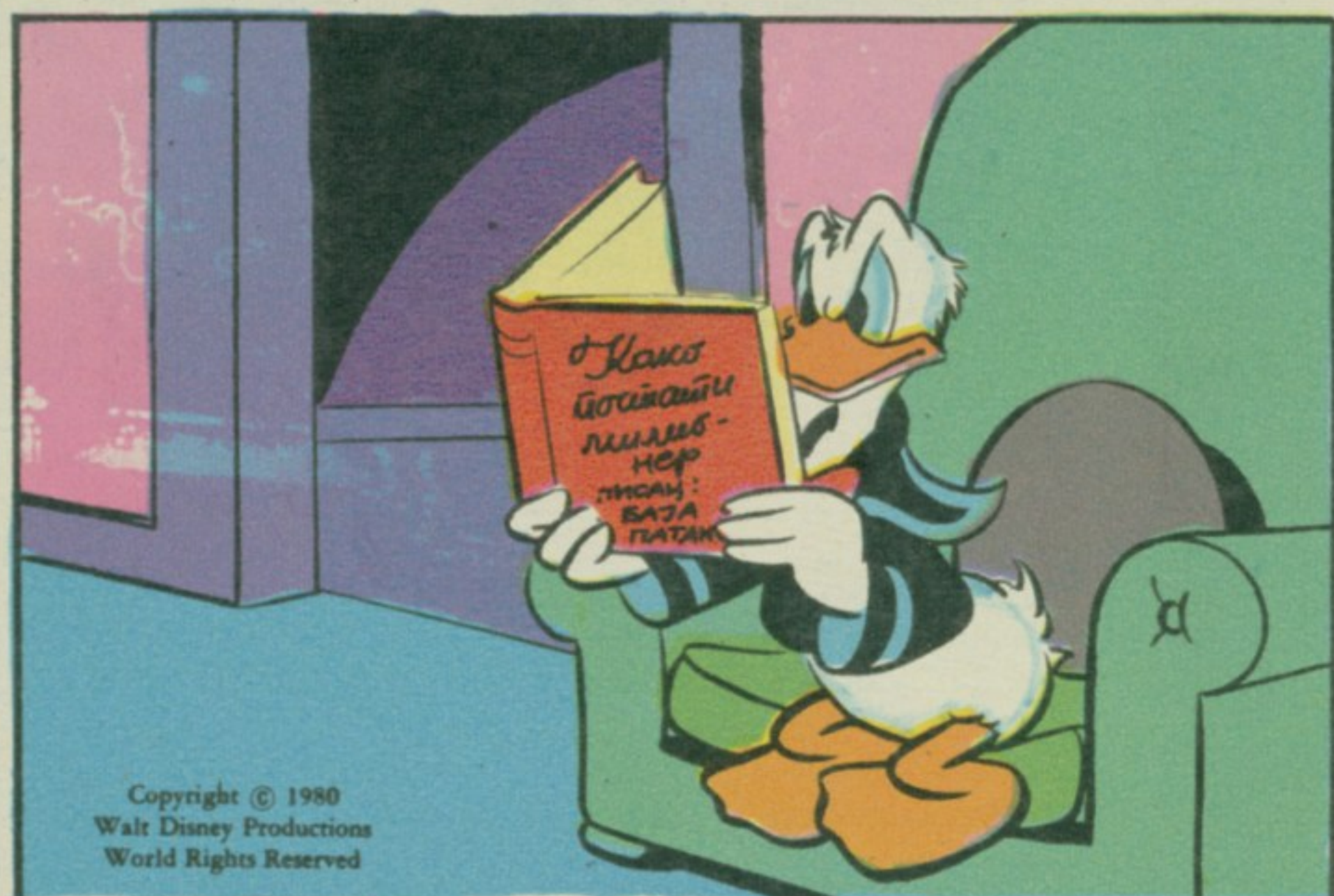
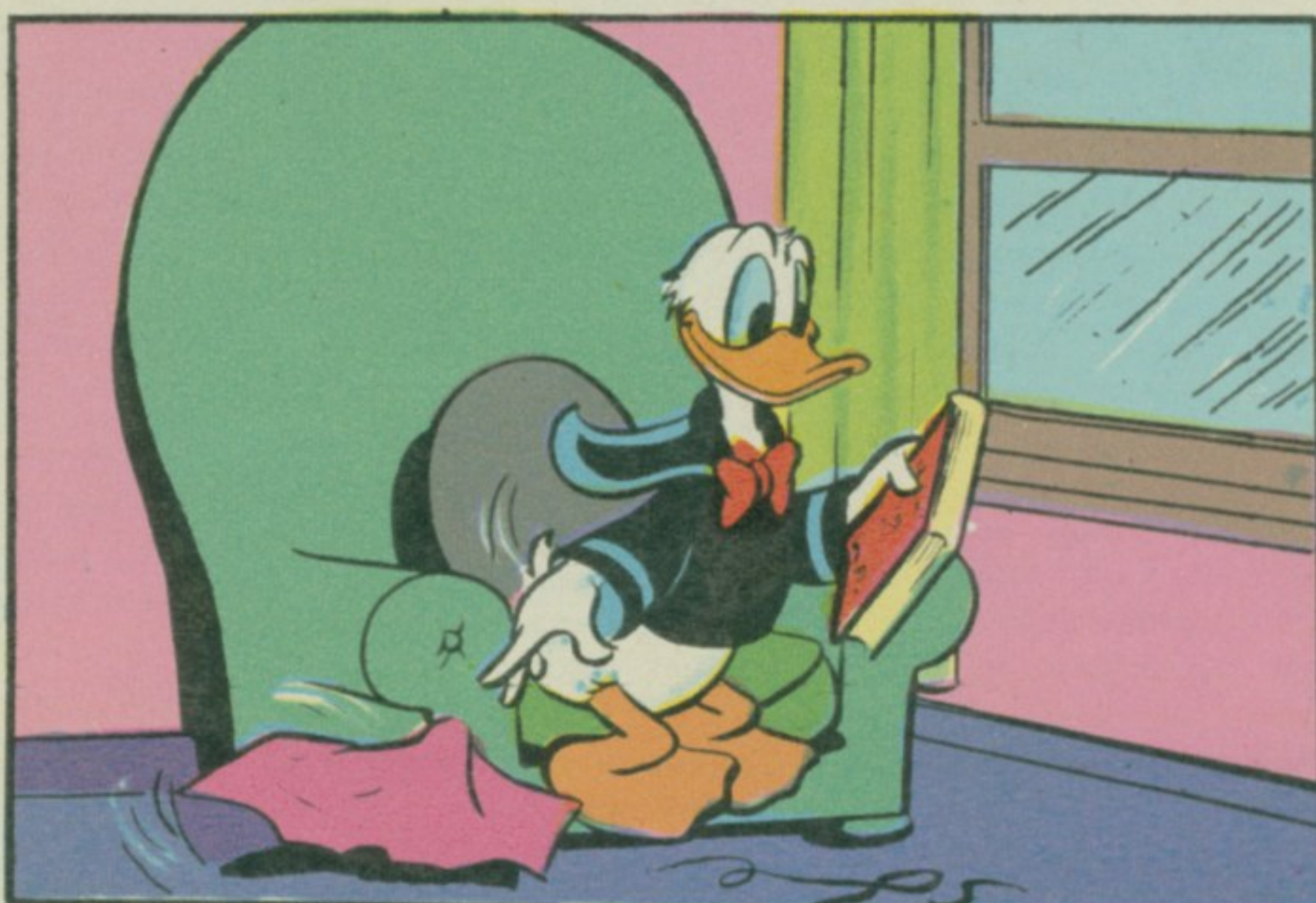
WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ГДЕ ? ИЗИШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМ-
ПЕ КЊИГА СТРИЦА БАЈЕ "КА-
КО ПОСТАТИ МИЛИОНЕР" ?

ИДЕМ ОДМА' ДА
ЈЕ КУПИМ ?

Copyright © 1980
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

9-14

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Оливер хладним знојем грчевито сам стезао наслоне седишта. Нисам се усуђивао ни да мрднем. Наш отети авион могао је да се распадне у парампарчад сваког часа.

Нетремице сам гледао у лице те лепе младе девојке која је до пре неколико тренутака седела поред мене и учтиво одговарала на моја питања... Сада је у руци држала иглу детонатора. Једним притиском прста могла је све да нас разнесе.

Отмице авиона нису реткост у САД, али ја ипак нисам веровао да би икада могао да postanем жртва једне од њих.

СЕДИШТЕ 15А

Ушао сам у „ДЦ-9“ авио-компаније TWA изјутра, 21. децембра 1978. Од Канзас Ситија у Мисурију де Сен Луја у Илиноису лет траје два часа. Под нормалним околностима, наравно.

Седиште поред мога под бројем 15 А, убрзо је заузела симпатична црвенкоса девојка. Подсетила ме је на моју кћерку Линду. Мора да је отприлике и њено годиште, осамнаестогодишњакиња, помислио сам.

Нисмо се представили, али смо ипак заподенули разговор. Рекла је да има деветнаест година, али не знам зашто нисам могао да се отнем утиску да је бар годину дана млађа. Учинио ми се да је веома узнемирена, па сам је питао да ли је то њен први лет.

— Не — гласио је не баш много уверљив одговор.

— У сваком случају, немате разлога да бринете — рекао сам и пошто ми се наједном учинило да је моје ћаскање замара, замолио је да ми позајми једне од новина које је држала на крилу.

Моју пажњу привукао је и чланак о суђењу извесном Герету Трепнелу, криминалцу који је извршио препад на једну банку, а затим отео авион са 94 путника. Осуђен је на доживотну робију, а казну издржава у затвору Мерион у Илиноису.

Па тај је још добро прошао, рекао сам себи, мислећи при том на Трепнелову пријатељицу Бени Освалд која је погинула при покушају да отме хеликоптер како би њега извукла из затвора, чему је новинар посветио добар део написа.

Нисам могао да се уздржим, обратио сам се својој сапутници:

— Како пропалица као што је он уопште може да наведе жену да учини тако нешто због њега?

Девојка није одговорила. Није ме чак ни погледала.

СВИ ЋЕТЕ ОДЛЕТЕТИ У ВАЗДУХ!

Ово је ипак њен први лет, закључио сам, претрнула је од страха. Уопште и не чује шта јој говорим. Како сам могао да претпоставим да поред мене седи Робин Освалд, селамнаестогодишња кћерка жене која је настрадала у неуспелом покушају отмице и да је сада обузета само лудачком жељом да оствари оно што њеној мајци није пошло за руком?

ДВАДЕСЕТ КОРАКА ДО СЛОБОДЕ

УКОЧЕНО ЈЕ ГЛЕДАО ИСПРЕД СЕБЕ ДОН ЈЕ ПРОЛАЗИО ПОРЕД ОТМИЧАРКЕ. ОЧЕНИВАО ЈЕ ДА ЋЕ СВАКОГ ЧАСА ВИКНУТИ И ЗАУСТАВИТИ ГА...

У тренутку када је авион почео да се спушта према писти у Канзас Ситију, моја црвенкоса сапутница наједном је одлучила да ми се обрати:

— Потребна ми је помоћ. Како бих могла да позовем стјуардесу?

Притиснуо сам дугме изнад њене главе. Уместо да било шта каже када се стјуардеса зауставила поред наших седишта, девојка јој је ћутке додала неку хартију коју је ова прочитала.

— Шта ли сад ово значи — запитао сам се, али пре него што ми је ма шта пало на памет, нашој домаћици се отео узвик:

— Ох, не!

Моја сапутница је скочила са седишта и у неколико корака нашла се надомак задњих излазних врата. Тек тада сам схватио да поред мене није села нимало случајно — наша седишта су се налазила у претпоследњем реду.

— Око струка сам везала три шипке динамита! Уколико се не удовољи мојим захтевима, сви ћете одлетети у ваздух. Сви!

Не, немогуће, покушао сам да разуверим самог себе. Па она је још дете! Али испод јакне тог детета сада је извиривао сплет живота. Робин се није шалила.

Да заиста није реч ни о каквој шали, уверио сам се одмах. Отмицарка је захтевала да пилот сместа промени правац и уместо у Сен Луј слети у Мерион.

Кад су точкови додирнули мерионску писту, а хука мотора замрла, у авиону је завладао тајац. Чуло се само убрзано дисање на смрт преплашених путника. Неподношљиву тишину окончао је нови захтев наше отмицарке:

— Хоћу да пилот окрене авион и спреми га за брзо узлетање. Ослободићу путнике када ми доведете Герета Трепнела.

Успостављена је директна веза између авиона и аеродромске централе. Девојка је издиктирала неколико бројева, али је оператор сваки пут одговарао да је веза узета. Девојка је постајала све нервознија и љућа. И њој као и нама било је сасвим јасно да вла-

сти очајнички покушавају да добију у времену. Страховао сам, сигуран сам да је иста бојазан морила и све остале у авиону, да би сваког часа могла да активира динамит.

МОРАМ ДА РИЗИКУЈЕМ...

Сати су пролазили. Ваздух у авиону постајао је све тежи. Премишљао сам да ли да с отмицарица започнем преговоре да ослободим бар децу. Одбила је да ме саслуша. Ни са ким није хтела да разговара.

Први уступак Робин Освалд је начинила када је допустила женама да се послуже WC-ом. Одобрење се није односило и на мушкарце. Сат касније, одлучила је да ослободи жене, децу и све особе изнад шездесет година. Нешто се, то је већ свима било јасно, у тој девојци ломило. Мораш да искористиш ову шансу, рескирај, рекао сам себи.

Са супротног краја авиона приближавала ми се мајка која је у рукама носила дете. У часу када се нашла на свега неколико корака од мене, устао сам, смотао сако као да и ја носим бебу и запитао непознату жену да ли јој је потребна помоћ да сиђе низ степенице. Грчевито ми се осмехнула и одречно одмахнула главом. Кренуо сам за њом ка излазу. Двадесетак корака до слободе и сигурности, али... негде на пола пута чекала је моја црвенкоса сапутница.

Укочено сам гледао испред себе док сам пролазио поред ње. Очекивао сам да ће сваког часа викнути и зауставити ме. Није то учинила. Да ли ме заиста није видела или је из неких несхватљивих разлога одлучила да ме поштеди? Никада то нећу сазнати.

Док сам тетурajući се од нервне исцрпљености и умора грабио ка светлима аеродромске зграде, мислио сам на своју жену Мини и кћерке Пеги и Линду. Видећу их, ипак ћу их поново видети!

Разрешење драме „ДЦ-деветке“ са линије Канзас Сити — Сен Луј уследило је убрзо после мог избављења. Робин Освалд је наједном брикнула у плач и предала се. Испоставило се да су „три штапића динамита“ у ствари светлосне ракете. За путнике који су имали несрећу да се нађу у отетом авиону, десеточасовна мора била је окончана.

О судбини Робин Освалд знам онолико колико сам чуо тог дана на аеродрому у Мериону. Поред осталог, сазнао сам да је живела одвојено од мајке код неке даље гетке и да је Трепнела покушала да ослободи зато што је веровала да јој је он отац кога никада није упознала.

Не знам на колико је осуђена. Забрањено сам пријатељима и породици да помињу било шта у вези са оним што ми се догодило, а сам сам месецима у новинама намерно прескакао судску и криминалистичку хронику. Нека искуства човек жели да заборави што пре.

Том Браун

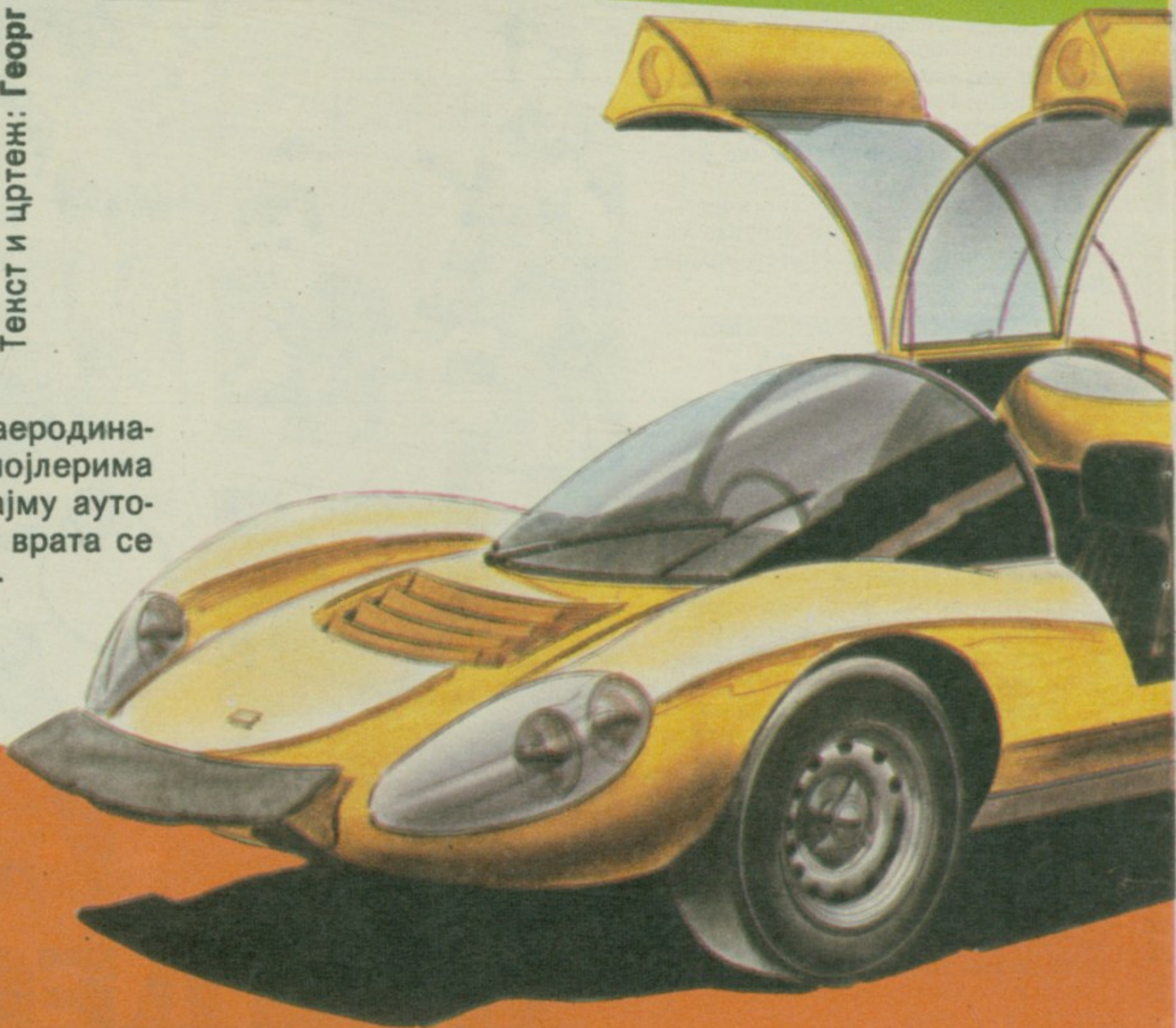

2

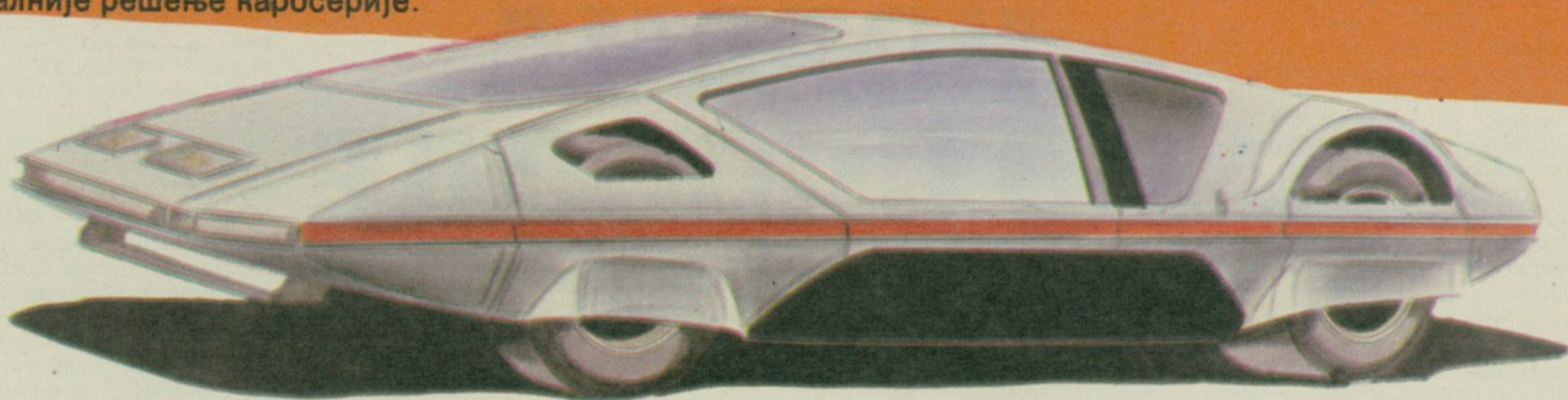
Текст и цртеж: Георг Гедл

ФАНТАСТИ

ДИНО БЕРЛИНЕТА 1967 — Овај прототип аеродинамичних линија са предњим и задњим спојлерима представљен је 1967. на Франкфуртском сајму аутомобила. Код овог ремек-дела Пининфарине врата се отварају нагоре док је мотор смештен испред задње осовине.

МОДУЛО ФЕРАРИ — Студијски модел израђен 1972. садржао је неколико нових решења, поред осталог и нов начин отварања врата која се отварају као целокупан елемент крова и ветробранског стакла. Те исте године Серђо Пининфарина, који је наставио очево дело примио је у Њујорку награду за најоригиналније решење каросерије.

ЕНОС 1978 — Фиат је за свој истраживачки програм из области електро-аутомобила идејни пројект каросерије наручио од Пининфарине. Из овог примера виде се велике Пининфарине могућности у изради и пројектовању каросерија, од смелих и фантастичних до једноставних, конкретних а ипак допадљивих линија.

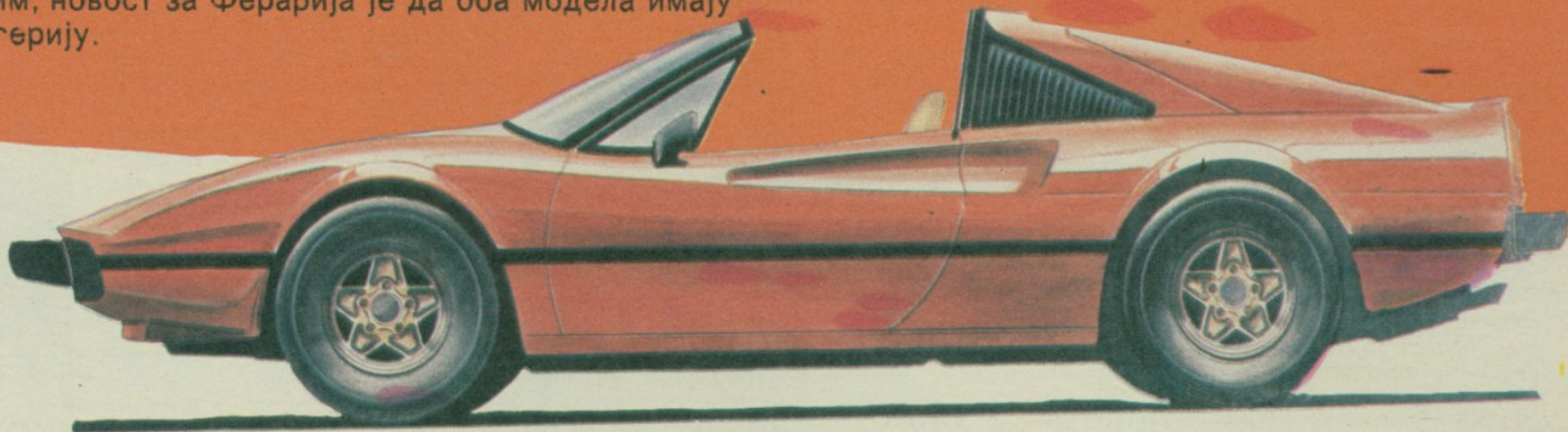

УЧНО, ЈЕДНОСТАВНО!

АУТОБЈАНКИ ЋОВАНИ 1973 — Како направити јефтина спортска кола са механизмом од серијског модела »аутобјанки А 112« показао је Пининфарина на овом моделу. Каросерија је од пластичне масе са обликом који не захтева скупocene алате за серијску производњу. На жалост, као и многи други, и овај предлог остао је само предлог.

ФЕРАРИ 308 ГТС 1977 — Овај модел Пининфарина је израдио за Ферарија и то два модела: затворена и отворена (купе) верзија. Међутим, новост за Ферарија је да оба модела имају пластичну каросерију.

ПЕЖО 505 1979 — Плод најновије сарадње између Пининфарине и познате француске фабрике Пежо је овај модел лимузине средње класе. Поред смелих и раскошних спортских каросерија, Пининфарина израђује и ове класичне, лепе и функционалне каросерије.

ПАКЛЕНИ ТОРАЊ

Велелепна зграда „Јелма“, облакодер од двадесет шест спратова, била је понос бразилског града Сао Паола.

Последњих петнаест спратова заузимае су просторије инвестиционе банке „Крефусил“, док је десет спратова испод ње било предвиђено за паркирање аутомобила. У згради је радило око 1500 људи.

Чинило се да је овај небодер урађен потпуно сигурно, утолико пре што су бразилски инжењери при изградњи користили најновија достигнућа архитектуре. Пројектанти су тврдили да и јаки земљотреси не могу озбиљније оштетити „Јелму“, док је за заштиту од пожара употребљена најсавременија електронска опрема. Ипак, трагични догађаји су показали да све предузете мере нису довољне као и то да мала немарност при изradi може да изазове катастрофу.

ВАТРА

Било је јутро, 1. фебруар 1974. године. Људи су пристизали на посао. У тренутку када су спазили прве пламенове, на својим местима било је 600 службеника.

Ватру која се појавила на 12. спрату прва је приметила једна секретарица и о томе одмах обавестила свог шефа. Овај је покушао нешто да учини апаратом за гашење пожара, али без успеха. Стога се обратио служби за одржавање зграде с молбом да они пошаљу некога ко ће установити о чему се ради. Несхватљиво је да у тим првим тренуцима нико није упозорио људе на вишим спратовима.

Пламен који је у почетку био мали дохватио је завесе а затим и дрвене подове и врло брзо се претворио у велики пожар. Иако је имала савремене апарате за откривање пожара, зграда није била снабдевена аутоматским системом за гашење јер то нису предвиђали прописи о градњи!

Ситуација је услед тога убрзо постала изузетно тешка. Пламену су одолевали само бетонски подови и зидови. Касније је један од службеника изјавио:

— Прво сам спазио мало дима а онда, одједном, све је било у пламену. Никада нисам мислио да ватра

може тако брзо да се шири.

Од четрдесет људи колико се тада налазило на 12. спрату, многи су потрчали низ степенице, у сигурност. Неки су чекали лифтове, али никоме није ни пало на памет да покуша да угаси ватру. Касније је истрага утврдила да на 12. спрату није извучен из кутија ниједан од многобројних шмркова.

Кад је електричар, кога је послала служба за одржавање зграде, стигао на 12. спрат брзо је схватио да он ту ништа не може учинити и да је време да се позову ватрогасци. Похитао је назад. У истом тренутку Рено Контјери, директор банке, случајно бацивши поглед кроз прозор на 13. спрату, угледао је дим. Брзо је сишао спрат ниже и, видевши ватру која се брзо ширила, вратио се назад да упозори своје сараднике.

У међувремену пристигли су и ватрогасци. Били су врло брзи — стигли су свега за осам минута пошто су примили позив. Ипак, више нису могли ништа учинити јер се ватра сувише проширила. Трагедија је била на помолу.

ЛИФТОМ У СПАС

Људи на вишим спратовима су врло брзо сазнали за несрећу која се надвила над њима. Нису имали великог избора — једини начин да се спасу био је да се докопају лифтова и, уз много среће, спусте у приземље.

Пред лифтовима је настала неописива гужва. Несрећне људе обузела је паника, па су почели да се туку за место у кабини.

Онда је главни оператор наредио да се са евакуацијом престане због тога што би се могло десити да нестане струје. Две од четири жене које су управљале лифтовима нису га послушале. У следећих 15 минута оне су успеле да се попну још три пута и да сваки пут спусте по 25 људи иако је дозвољено оптерећење било само 14 људи.

Када је Целиа да Силва, једна од њих, стигла четврти пут на 23. спрат, у кабину лифта је опет ушло 25 људи. Лифт ту тежину овог пута није могао да издржи, кабина се откачила и полетела ка земљи брзином двапут већом од нормалне. Доле, у подруму, смрската се, али за дивно чудо нико од људи није био озбиљније повређен јер су били чврсто збијени. Полицајци су развалили гвоздена врата и помогли им да изађу.

Двадесет седмогодишња Хелена Кармен Переира није имала среће. Кад је четврти пут пошла својим лифтом ка вишим спратовима, нестало је струје и кабина је остала између спратова. Тело храбре жене ватрогасци су нашли угњенисано.

Тако су успаничени људи остали без могућности да се брзо спасу, препуштени сами себи, док је пожар неумољиво напредовао према њима.

ЛЕВО ИЛИ ДЕСНО?

Док су се неки ватрогасци борили са ватреном стихијом, њихови другови су покушали да високим лествама стигну до 15. спрата. На тај начин су успели да евакуишу десетину људи који нису побегли на више спратове.

Езекил Переира је дошао до једне девојке која је стајала на симсу на 15. спрату. Ухватио је и ставио себи на раме. Док је силазио низ мердевине, на њих је пао један човек који се, ужаснут од могућности да жив изгори, одлучио на самоубилачки скок. Переира је помислио да ће сви погинути, али је крајњим напором успео да одржи равнотежу. Када је девојку спустио доле, лекари су установили да јој је од ударца сломљена кичма и да никада више неће моћи да хода.

Уплашени ватром која је брзо напредовала, људи су бежали на више спратове. Када су дошли до последњег, изашли су на кров. Имали су две могућности, или да изађу кроз лева и-

ли кроз десна врата. Касније се испоставило да је овај избор за многе био кобан. Наиме, ветар који је дувао са севера донекле је заштитио људе на десној страни крова, док је на левој страни ватра спржила око 60 особа.

Неки службеници који се нису на време склонили на кров, нашли су се у безнадежној ситуацији. Излазили су на симс и када би их ватра и ту угрозила, радије су скакали у смрт него да их пламен захвати.

Карлос Алберто Новалес, 33-годишњи директор за планирање, са тројицом својих другова изашао је на симс. Суочен са сигурном смрћу од ватре, одлучио се на невероватан полухват. Скочио је у вис и нешто уназад како би дохватио прозорску даску на следећем спрату, удаљену око 60 центиметра од њега. Да није успео да је дохвати, прилике за понављање не би имао јер би се стропоштао у провалију под собом. Ипак, успевши да се попне на следећи, 26. спрат, окренуо се, закачио ногама за прозор и главачке пошао на доле пружајући руке својим друговима. Успео је да их све извуче на виши спрат, те су сви заједно побегли на кров.

На сличан покушај одлучио се и Келсо Бетингер, 20-годишњи рачуновођа. Са 22. спрата на коме се налазио, почео је да силази на ниже. Ухвативши се рукама за прозор, клатио се ногама све док није успео да дохвати фасаду нешто ниже а затим се спуштао. Силазио је све ниже, чекајући да пламенови на спратовима испод утихну. Дошао је до 17. спрата, где је на прозору стајала ужаснута Џени Диас.

— Била сам већ толико очајна да ме само тренутак делио од одлуке да скочим на улицу. Изненада сам запазила како се нечије ноге њишћу као клатно и већ следећег тренутка крај мене је скочио један младик. Ухватила сам се чврсто за њега.

Келсо је натерао Џени да сиђу спрат ниже и то су урадили, али она није даље хтела. Остали су

шћућурени на прозору 16. спрата и чекали помоћ. Око подне, ватрогасци су успели да дођу до њих и спасу их. Ниједно од њих није било озбиљније повређено. Само су Келсо били покидани лигаменти на рукама.

УЖАС НА КРОВУ

Око 11 часова ватра је стигла до последњег спрата. На крову, на коме се налазила већина људи, настао је пакао. Већ је било много мртвих, нарочито на левој страни. Неки су се ужаснути бацили у понор. Један од ватрогасаца је рекао да су тела падала на улицу као бомбе.

Нека жена, која је седела на средини није престала

У САО ПАОЛУ

јала да вришти. Људи као да су полудели. Многи су скидали сатове и прстење које се прегрејало и бацали их.

Тада су се појавили хеликоптери. Шест малих летилица кружило је изнад зграде али нису успевали да се приближе и евакуишу људе. У једном тренутку полицијски наредник Карлос Касиња, видевши панику која је владала на крову, решио је да из хеликоптера скочи међу те људе. Летелица се приближила на око пет метара висине и храбри полицајац је скочио. При паду је сломио три кости у десном стопалу. Упркос болу пошао је од човека до човека настојећи да их смири.

— На крову је прави пакао — причао је касније

Касиња. — Готово све је захватила хистерија. Умиривао сам их, а много ми је помогла нека девојка чије име нисам сазнао. Иако је имала тешке опекотине па није могла ни да хода, пузала је и храбрила људе. Говорила је да је помоћ на путу и показивала им како да дишу полагано у тој јари и диму.

Неки службеник покушао је да заустави девојку која је скочила у понор. Ухватио је за блузу, али се она само поцепала и

несрећна девојка се стрмоглавила у смрт.

Адолфо Силенто Нето је такође покушао да спасе човека који је решио да скочи.

— Био је на огради, решен да се баци на улицу. Притрчао сам му и повукао га назад, на кров. Он се борио, одгурнуо ме, па сам морао да га ударим да се смири. Ударио сам га неколико пута и он се онесвестио. Сутрадан ме је

нашао и захвалио ми — испричао је Нето доцније.

ЕВАКУАЦИЈА

У једном од хеликоптера који су беспомоћно кружили над кровом на коме су се налазили угрожени људи био је Хелио Калдас, командант Ватрогасне бригаде Сао Паола. Са собом је носио конопца дугачак 45 метара. У једном тренутку успео је да један крај добасти Касињи који се налазио на крову. Овај је тај крај везао за један бетонски стуб. Други крај конопца је везан за кров суседног облакодера удаљеног 22 метра. Потом су људе почели пуштати и они су, чврсто се држећи за конопца, клизили на кров.

Онда се појавио велики хеликоптер бразилских оружаных снага. Из њега су на кров сишли Луис Наркарда, поручник, и његова десетина која је покушала

да заведе ред. Док је хеликоптер лебдео ниско над кровом, људи су почели да се туку у жељи да се што пре укрцају. Војници спасиоци су морали да се послужије и рукама да би смирили људе. Ипак, мало-помало, успели су да заведу ред и започну организовано спасавање. Најпре су покупили жене, па затим и мушкарце. Било је укупно 85 људи.

У једном тренутку хеликоптер се под теретом нагнуо и елиса је закачила зид који се уздизао на крову, начинивши дубоку бразду у бетону. Ипак, све се срећно завршило и сви преживели склоњени су са крова.

У међувремену, ватрогасци су, борећи се са пожаром, успели да се пробију у унутрашњост зграде. Налазили су на ужасне призоре: на једном спрату наишли су на 16 лешева. Међу њима се налазила и службеница која се управо била удала и тог дана први пут после венчања дошла на посао. Наишли су и младића коме су ноге изгореле, али је био још жив. У једном орману су седеле три жене, умотане у мокре завесе: у ходнику су наишли онесвешћеног младића. Чим су му дали кисеоник, он се повратио.

У трагедији је страдало 188 људи: четвртина је скочила на улицу, а трећина изгорела на крову. Повређено је 235 људи, међу њима и 22 ватрогасца и полицајаца, а материјална штета је била огромна.

На питање шта је изазвало пожар, истрага је овако одговорила: Шест апарата за климатизацију није било правилно прикључено на струју. Иако је произвођач захтевао да сваки од ових апарата буде снабдевен посебним осигурачем, инсталиран је само главни. Поред тога жице проводника су биле лошег квалитета, а уз то лабаво постављене уз запаљив кров. Иако је главни осигурач могао да поднесе оптерећење, жице то нису могле и прегореле су па су се запалиле.

Аутоматска опрема за узбуну није реаговала јер су дан пре тога мајстори вршили неку мању поправку на њој, па су посао оставили незавршен.

Пожар који је захватио облакодер „Јелму“ послужио је као опомена да стандарди за заштиту од пожара нису добри, те је неопходно утврдити нове. Ипак, до данас то није урађено. Стога Хосе Роберто Фариа Лима, ватрогасац, каже:

— Само је велика храброст наших људи спречила да пожар у „Јелми“ не узме више живота. Али ту храброст не би требало поново испробавати.

ЖИВИ ФЛ

За Северну Америку увек се говорило да је нефудбалски континент. Колико су Јужноамериканци увек испољавали љубав и загрејаност за фудбал, толико су њихови северни суседи равнодушни према њему. Или, тачније: толико су били равнодушни. Јер, већ неколико година фудбал се вртоглаво пење на тополисти најпопуларнијих америчких спортова. Тако пада и последња антифудбалска тврђава.

У ствари, полупрофесионална фудбалска лига постоји у САД већ више година. Али, она никад није привлачила посебну пажњу шире публике. Американци су одувек били заљубљени у „своја“ три спорта: безбол, кошарку и амерички фудбал. Док је бејзбол сасвим непознат неамеричком свету, а амерички фудбал сличан рагбију, дотле је кошарка прешла границе и заразила читав глобус.

Сад је дошао тренутак да се лопта врати — Американци примају од „Старог света“ — стари фудбал. Међутим, Американци не би били Американци кад не би прилагодили ствари свом укусу. Тако је најпре оформљена лига у којој се играо фудбал као свуда у свету; једине су разлике биле неке измене у правилима које би требало да игра начине узбудљивијом, и — превелик број странаца. Међу многим милионерским гастарбајтерима америчке фудбалске дресове обукли су и Еусебио, Бекенбауер и ненадмашни Пеле. Али, америчка публика тражила је нешто живље, динамичније и интересантније. Та-

Импресиван поглед на дворану у Сент Луису за време утанмице ноју прати око 17 хиљада гледалаца, а тренери класичног фудбала у почетну су мислили да дворана може да служи само за тренинг.

ко се родила идеја за „покривени“ фудбал.

Назван је тако јер се игра на покривеном, у дворанама. Димензије игралишта су: дужина 55 до 70 метара, а ширина 25 до 33 метра, за разлику од уобичајених — 100 са 50. Лопта може да се одбија од зидова игралишта који су, слично хокеју, заобљени на угловима. Гол је димензија 4 са 2 метра, а екипе сачињавају по шест фудбалера који играју четири пута по 15 минута, са кратким прекидима између прве и друге, и треће и

четврте четвртине, а са 15 минута одмора између друге и треће.

ЖУНГУЛ НАЈБОЉИ

Све је почело једне зимске ноћи 1974. кад је група совјетских војника наступила против професионалаца из Филаделфије

пред 13.400 гледалаца у сали Спектар у Филаделфији. Тај меч је посматрао Ед Тепер, бизнисмен из Филаделфије. Још исте ноћи назвао је свог пријатеља Ерла Форемана, такође бизнисмена и врсног познаваоца спорта. Фореман није гледао меч између Совјета и Американаца, али када му је Тепер приказао филм са утакмице закључио је да „вреди покушати“. Заједнички су прионули на посао и четири године касније, 22. децембра 1978. кренула је лига „покривеног“ фудбала са шест екипа.

Кад је пре неколико месеци отворена трећа сезона, лига је већ имала 12 екипа подељених у три групе: Атлантску, Централну и Западну. Само је у Сент Луису просечно било по 13.500 гледалаца по утакмици, број на којем би му и неки велики стадиони позавидели. А томе сигурно придонио је ефикасност екипа које постижу и по 14 голова на утакмици.

Један од очева „покривеног“ фудбала Ерл Фореман каже:

— Покривени фудбал је будућност фудбала у Америци. Можда и у свету.

У прилог томе наводи гломазност класичног фудбала, предугачка полувремена, неефикасну игру.

Интересантно је да су тренери класичног фудбала у почетку гледали на „покривени“ као на могућност за тренинг по лошем времену, кад би од дворана направили фудбалска мини-игралишта. Иначе, иако је класична игра у Америци тринаест година старија од „покривене“ (кренула је још 1968), у неким градовима оне су већ жестоки ривали. Тако је „покривена“ екипа из Мемфиса у прошлој сезони привукла више гледалаца него што су „класичари“ и могли да замисле на својим стадионима.

Иначе, и овде главну реч воде странци. Најбољи играч „Њујоршких стрела“ и капитен тима, а по неким и најбољи у целој лиги је наш земљак Славиша Жунгул. Некада играч сплитског „Хајдука“ и државне репрезентације, Жунгул је отпутовао у САД и тамо почео да игра „покривени“ за „Стреле“. „Хајдук“ је свим силама покушавао да свог репрезентативца врати у Сплит, али Жунгул није ни одговарао на позиве, продужавајући да бриљира у дресу њујоршког клуба. После целе серије судских процедура, Жунгул је ипак остао у Њујорку. Иначе, тренер „Стрела“ је други

Над су видели меч између групе совјетских војника и професионалаца из Филаделфије, бизнисмени и пријатељи Ед Тепер и Ерл Фореман одлучили су да „вреди покушати“. И нису погрешили...

ИПЕР

— НАЈПРЕ САМ МИСЛИО ДА ЈЕ РЕЧ О ЗООЛОШКОМ ВРТУ ИЛИ ЦИРКУСУ. ЛИЧИО МИ ЈЕ НА ЉУДСКИ ФЛИПЕР КОЈИ ЈЕ НЕКИ ЛУДАК ИЗМИСЛИО — КАЖЕ БОБ РИГБИ, ЈЕДАН ОД НАЈБОЉИХ ГОЛМАНА »ПОКРИВЕНОГ« ФУДБАЛА.

Фудбалери играју у патилама и повреде су права ретност. Уосталом, публика за скупло плаћене улазнице захтева витешно надметање а не грубости.

Покривени фудбал је изузетно динамичан и атрактиван, лопта може да се одбија од зидова игралишта који су, слично хонеју, заобљени на угловима. Утакмице се играју четири пута по 15 минута и за

то време многи тимови успевају да по десет и више пута затресу противничку »мрениу«, заправо пластичну масу која је замењује.

наш земљак — Дон Поповић.

Лига је, плашећи се превеликог увоза странаца, ограничила њихов број — свака екипа има право на по четворицу у шеснаесточланом тиму. Но, нема места страху од фудбалских гастарбајтера. »Покривени« као и класични, постају све популарнији међу америчком школском омладином. Хиљаде и хиљаде младих »пика« лопту. Овај спорт масовно продира и на универзитете, што му гарантује још већу популарност.

ЖИРАФА У ГРОЗНИЦИ

Амерички начин навијања преузет је из других спортова: навијачице у симпатичним дресовима скачу, плешу и бодре своје миљенике са простора поред игралишта. Свака екипа има своју велику маскоту, маскираног навијача који свуда прати своје миљенике. У Филаделфији имају жирафу са термометром уместо врата, на коме температура често скаче: до подеока са ознаком »грозница«.

За разлику од класичног фудбала овде половину посетилаца, тачније 40 посто, чине жене. Углавном — девојке.

Телевизија је већ заинтересована за »покривени« фудбал. Врше се преноси и приказују репортаже. Људи са телевизије тврде да је много благодороднији од »класичног«.

— Увек има акције, а камера је увек довољно близу да пренесе праву атмосферу са терена.

Боб Ригби, голман »Филаделфијске грознице« каже:

— Најпре сам мислио да је реч о зоолошком врту или циркусу. Личио ми је на људски флипер који је измислио неки лудак.

Ипак, Ригби је данас један од најбољих голмана у својој категорији. А није једини који је за фудбал сутрашњице мислио да је циркус, па променио мишљење.

М. М.

Над Шибенским архипелагом беснела је олуја свом жестином, а рибари се још нису вратили својим кућама, на родно острво Каприје. У домове ових људи, који су од памтивека свикли на непредвидиву ђуд мора, са сваким налетом ветра увлачила се забринутост, она нарочита брига примораца кад знају да је неко, поготово онај најближи у невери.

А кад се спустио сутон у којем се чуо само саблазан фијук ветра, обавештена је Станица милиције за граничне послове и послове на мору.

ПРОТИВ БОФОРА КРОЗ НОЋ

Вероватно сви становници не само Шибеника него и најмањег насељеног острва у овом делу нашег мора, од деце која још нису пошла у школу до рибара и старих помораца, познају један велики и јак чамац на чијем боку пише „ПЧМ 25“. Њега и његову посаду упознали су и многи странци који су пловили или плоче шибенским поморским подручјем, сећајући га се са захвалношћу јер су, захваљујући морна-

рима са његове палубе, и даље у животу. Међутим, упознали су га и крадљивци амфора и другог блага са дна, кријумчари, кривољовци, страни шпијуни... Необичан чамац тај „ПЧМ 25“.

Тражити три мла рибарска чамца у олујној ноћи и то на подручју које је међу најразуђенијим на свету и где на готово свакој миљи у кишовитој и ветровитој тами прети хрид, шкољ или острвце, личи на трагање за камилом изгубљеној у Сахари. Међутим, те мартовске вечери 1974. године, управо у такву неизвесност заплочио је патролним чамцем ПЧМ 25. шибенске Станице милиције за граничне послове и послове на мору помоћник командира Мићо Блаић са својим „момцима“.

И много већи бродови који одржавају редован саобраћај са насељеним острвима, давно су се склонили иза лукобрана и чврсто везали. Море је било потпуно пусто, са непрозирном капом ниског олујног неба на узбурканој површини. Ни крика галеба. Само мркла тама, ветар који сваког часа дува све јаче и грмљавина таласа високих и до пет метара.

Пошто је издао последње упутство искусној екипи и бацио још једном

ЈАЧИ ОД МОРА

ОВДЕ ПЧМ 25!

У ТРЕНУТКУ
КАД СУ СЕ
И НАЈВЕЋИ
БРОДОВИ
СКЛОНИЛИ
ИЗА СИГУРНИХ
ЛУКОБРАНА ЗА
ИЗГУБЉЕНИМ
РИБАРИМА
КРЕНУЛА ЈЕ У
ПОТРАГУ ПОСАДА
ПАТРОЛНОГ
ЧАМЦА. ТРИ
НОЋИ И ТРИ
ДАНА РВАЛИ СУ
СЕ С ТАЛАСИМА
ВИСОКИМ И ДО
ПЕТ МЕТАРА...

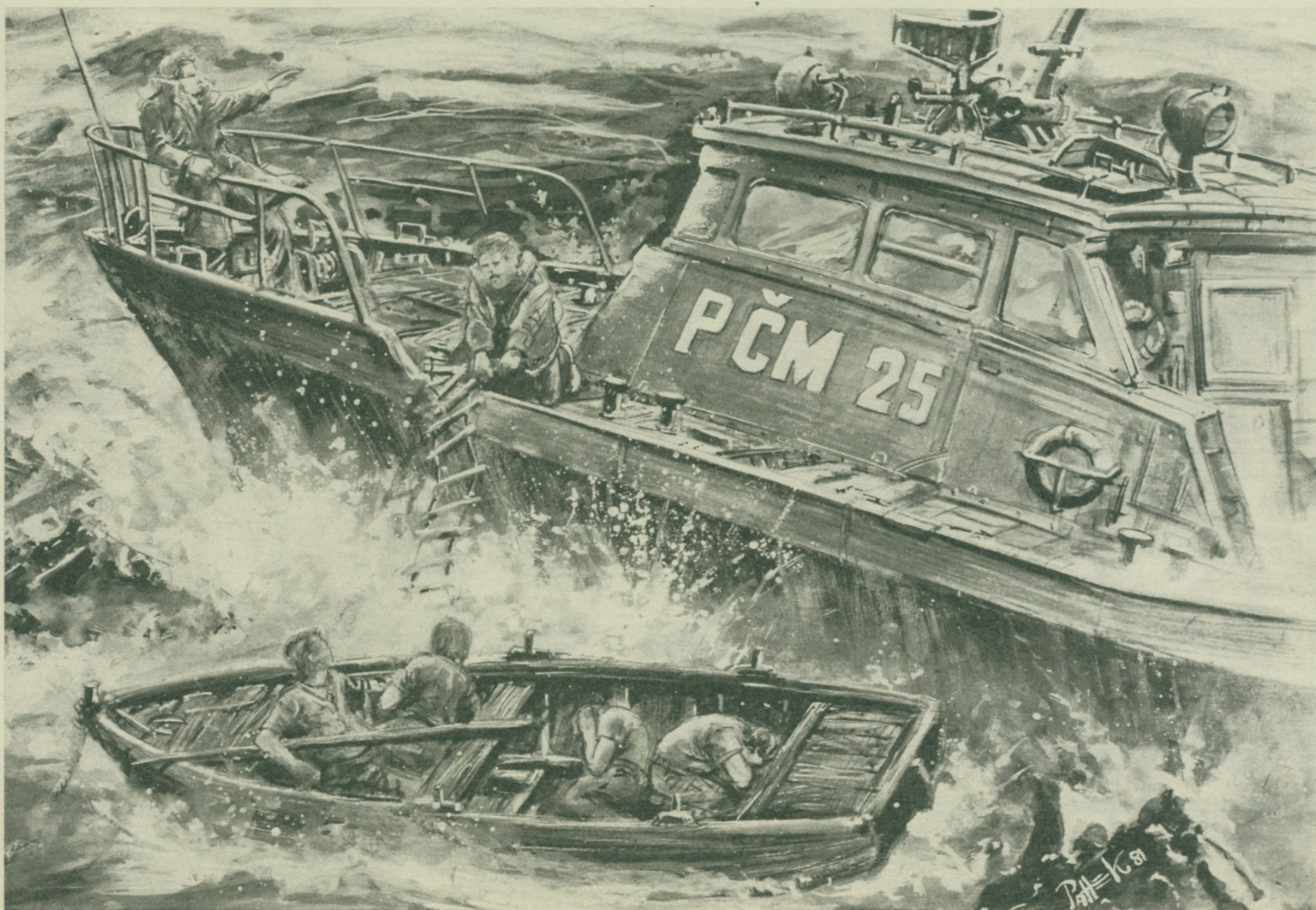
поглед на оскудне податке о времену и могућем месту где су нестали рибарски чамци помоћник командира запутио се на чамац.

Нико од његове посаде није мислио од колико је бофора тај проклети југо нити на хриди које су смртна опасност и за супертанкере. Нису мислили ни на своју децу коју су

оставили у постељама. Имали су пред очима само рибаре, четири мушкарца и шест жена, изгубљене негде на мору. Шта ако не нађу никога? Како ће ти добри људи са острва без својих најближих којим је море, можда, већ плава гробница? Посада ПЧМ 25 добро је знала и оне тешке тренутке кад после безу-

спешне потраге, немо ступе на мол и ћутке се загледају у тамна лица оних који су данима и ноћима чекали да им се најближи врате са рибана. А нису их дочекали...

Иза добро затворених прозора гледали су Шибеничани који станују недалеко од ове специјалне станице милиције како се

ПЧМ 25 отискује од обале и секући таласе нестаје у тами.

САМО ЗА НАЈХРАБРИЈЕ

Узели су курс према Корнатима, острвљу чувеном по лепоти. Али, од романтичних слика са разгледница сада није било ничега. Укључили су радар: ако се у његовом домету нађе иједан од чамаца угледаће га на екрану. Колико би сада свима значила она ситна тачка која поскакује на таласима! Међутим, сем уобичајеног регистровања острва и шкоља — ништа.

Три ноћи и два дана, љуљајући се на високим таласима, крстарио је чамац ПЧМ 25 корнатским подручјем, кроз олују која се није стишавала. Али, његова посада није губила наду ни стрпљење.

И најзад, трећег дана трагања, кроз сиво свануће, очи Миће Блаића угледале су на потпуно пустом, најудаљенијем оточићу Корната групу људи како машу одећом!

Када су се приближили, видели су тешко оштећене чамце: иако су били привезани за стене, ветар и таласи су их претворили у готово безобличну гомилу дасака.

Пошто су нахранили и напојили измрцварене и промрзле рибаре, који су их дочекали пољупцима, морнари са патролног чамца запловили су ка Каприју. Опет кроз олују, опет секући високе таласе, али срећни и задовољни. Радост је завладала и на Каприју.

Радост је била и на Вису те исте, 1974. године, на великој свечаности којој је присуствовао и друг Тито, када је посади патролног чамца ПЧМ 25 додељена „Плава трака“, највише признање за подвиге на мору.

Узбудљиве пловидбе ове необичне барке наставиле су се.

— Крајем марта прошле године, док је једне вечери беснео југо, јаве нам да су се четири дечака, а ниједан од њих није имао ни петнаест година, у кришом узетом чамцу отиснула тог дана на море још док је време било мирно — прича Мића Блаић. — Родитељи избезумљени, сав град забринут, пала ноћ, а југо јача. Кренемо према Корнатима јер су према штурим подацима ови „морепловци“ кренули управо тамо. Тражили смо целу ноћ, по олуји, али — ни трага од дечака. Наставили смо потрагу и сутрадан. И, срећом, угледали смо чамац: привезан врло дугачким ужетом за обалу, они полуживи у њему, а море их баца као орахову љуску. Нису могли изићи на тле од таласа. С муком смо пришли чамцу јер га је ветар сваког часа могао да

разбије о наш брод. Бито их је заиста тужно гледати: у полусвесном стању од морске болести, страха, хладноће и глади, нису могли ни да говоре. Пребацили смо их на патролни и неколико тренутака касније и сами, истина накнадно, осетили страх: уже од сидра њиховог чамца било је готово пресечено стругањем о неку подводну стену! Да смо дошли мало касније, пукло би и онда дечацима сигурно не би било спаса.

РАЊЕНИК СА ОСТРВА

Почетком прошле године патрола саобраћајне милиције приметила је са Јадранске магистрале недалеко од Шибеника човека у мору како се немоћно држи за моторни чамац у покрету. Одмах је радио-везом обавештена посада ПЧМ 25: Мићо Блаић и другови похитали су у још једну битку за људски живот.

Када су се приближили чамцу чији је мотор радио, угледали су човека у зимском оделу како се једном руком држи за бок барке, а другом за весло. Чамац је неконтролисано јурио површином и видело се да се човек последњим атомима снаге одржава на површини. Сваког часа руке су могле да откажу, а онда би лако доспео под елису мотора.

Међутим, како прићи чамцу којим нико не управља и који сваког часа мења правац? Сваки тренутак био је драгоцен, а погрешити се једноставно — није смело.

Ипак, вештим маневрисањем, посада ПЧМ 25 успела је да се приближи чамцу који је вукао човека. Један од милиционара ускочио је у њега и угасио мотор, али, драма још није била окончана: када су покушали да човека избезумљеног од страха, промрзлог и уморног, извуку из воде увидели су да то могу да ураде тек четворица!

Кад се човек прибрао, испоставило се да је улазио у чамац упаљеног мотора, дао гас и једноставно испао.

Патролног чамца ПЧМ 25 сигурно се сећају и они немачки држављани, брачни пар и двоје деце, којима је у Шибенском архипелагу отказао мотор на мањој јахти, а затим ветар разбио пловило о хриди. Спасени су у последњем часу.

И јада породица са острва Жирје захвална је морнарима са овог брода. Наиме, један њен члан је пао и задобио тешке повреде главе. Да несрећа буде већа, била је ноћ, а дунула је јака бура.

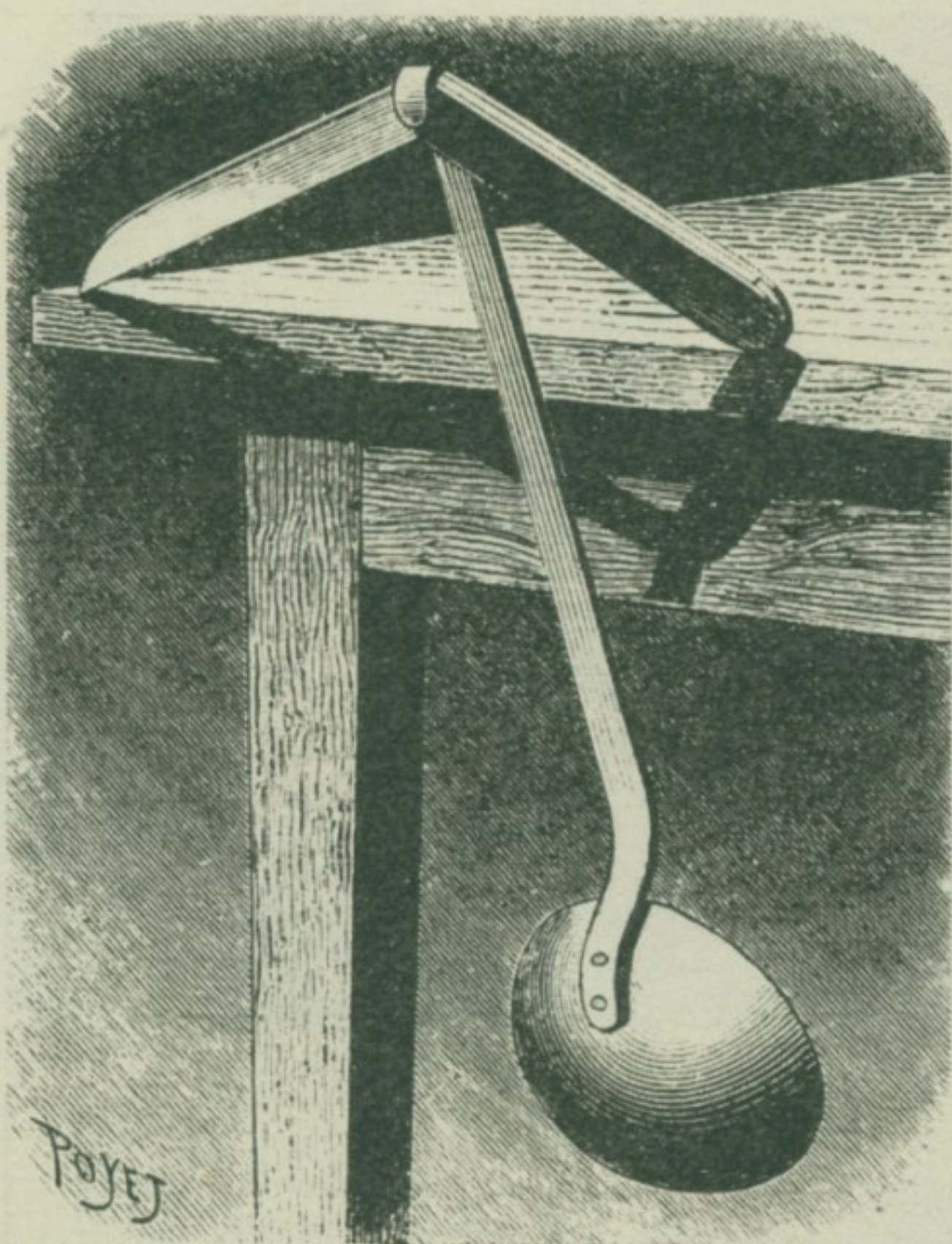
Опет је запловио ПЧМ 25. Ускоро је озлеђени човек био у шибенској болници.

Иван Лончар

НАУЧИТЕ / НОВЕ ТРИКОВЕ

ПОТПУНО НЕОЧЕКИВАНО

За ово „чудо“ су вам довољни једна најобичнија кутлача и ножић на расклапање, такозвани перорез.

Полуотворен ножић забодите уз саму ивицу стола онако како је то на цртежу приказано. Сада о њега окачите кутлачу и то тако да дршка стоји коса, а полулопта кашике дође под сто. Ножић се под теретом неће ни померити. Невероватно, помислиће ваши посматрачи. Вратоломије ће деловати још узбудљивије ако лагано замишете дршку кутлаче: љуљаће се читава конструкција, а да при том перорез, као што би се могло очекивати, не слети са стола.

Пре него што у кутлачу сипате мало песка или је на било који други начин оптеретите, запитајте присутне шта мисле: хоће ли се ножић дићи или спустити? Па, спустиће се, гласиће највероватније једноглогласан одговор, с обзиром на чињеницу да се с повећањем тежине и тежиште сваког предмета помера надолу. Чини се да су се ножић и кутлача баш зарекли да се поиграју са вашим пријатељима: уместо да ножић налегне на сто, угао између сечива и дршке ће се изоштрили повлачећи са собом и кутлачу! И што терет буде већи, то ће се и перорез више дизати, све док се сасвим не склопи и уз звекет не склизне са стола.

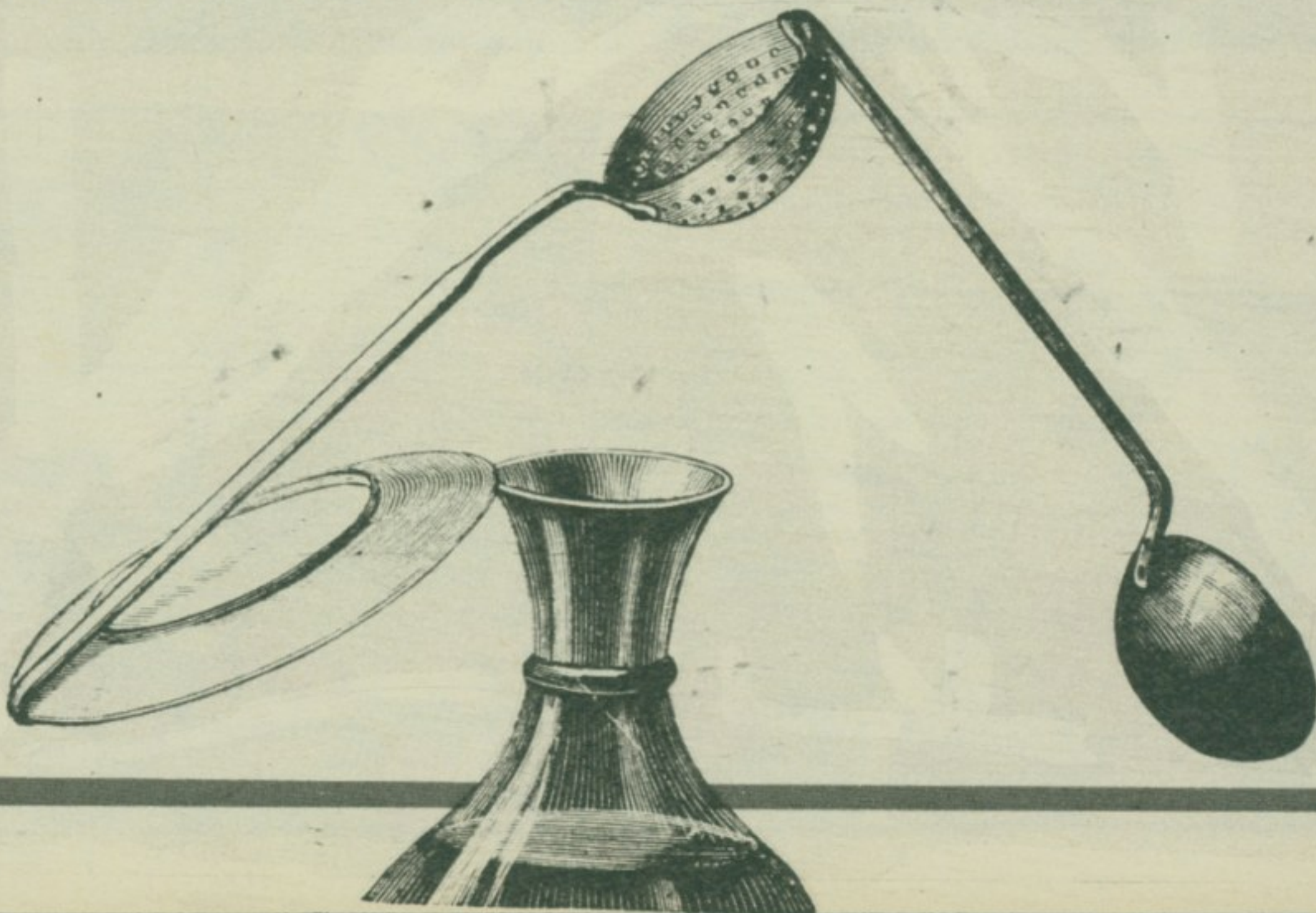
АКРОБАЦИЈЕ С КУТЛАЧАМА

С мало вештине и маште и тањир може да стоји на самој ивици грлића неке флаше. Истина, не баш сам од себе већ уз малу помоћ две кутлаче.

Прво ћете ивицу тањира који је окренут надолу

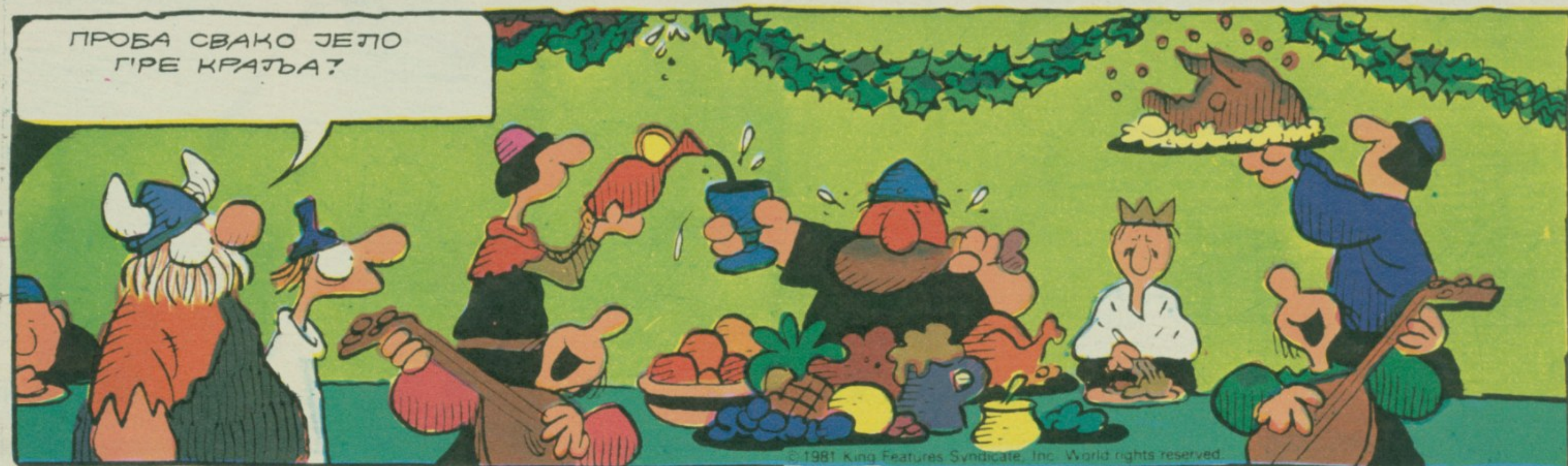
увићи у савијутак дршке на кутлачи, а да би ту везу учврстили, употребите и комадић плуте. Држећи тањир левом руком, поставите га затим на ивицу грлића, а затим десном, слободном

руком, обесите дршку друге кутлаче за полулопту прве. Обазривим померањем тањира лако ћете наћи тачку у којој ће три „акробата“ бити у равнотежи. И није тако тешко, зар не?

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

© 1981 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

1527/48

1527/18

библиотека Дом и школа

У овој библиотеци, намењеној првенствено средњошколској омладини и студентима као лектира уз наставу књижевности, објављују се дела најистакнутијих писаца југословенске и стране књижевности.

ЈУГОСЛОВЕНСКА КЊИЖЕВНОСТ

1. Иво Андрић: О ВУКУ.....	30.—
2. Ј. Веселиновић: ХАЈДУК СТАНКО.....	110.—
3. Д. Васиљевић: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ.....	15.—
4. Ч. Вуковић: МРТВО ДУБОКО.....	28.—
5. К. К. Дестовник: ПЕСМЕ.....	25.—
6. М. Глишић: ПРИПОВЕТКЕ.....	80.—
7. х х х БУГАРШТИЦЕ.....	33.—
8. Ј. Дучић: ПЕСМЕ.....	45.—
9. А. Исаковић: ЦРВЕНИ ШАЛ.....	60.—
10. П. Кочић: ОДАБРАНА ДЕЛА.....	80.—
11. х х х ДВОРИ САМОТВОРИ — ТУЖБАЛИЦЕ.....	40.—
12. Ј. Каштелан: ИЗАБРАНЕ ПЈЕСМЕ.....	35.—
13. И. Г. Ковачић: ЈАМА И ДРУГЕ ПЕСМЕ.....	35.—
14. М. Држић: ДУНДО МАРОЈЕ.....	80.—
15. С. Косовел: ПЕСМЕ.....	25.—
16. Л. Лазаревић: ПРИПОВЕТКЕ.....	70.—
17. С. М. Љубиша: ОДАБРАНА ДЕЛА.....	38.—
18. И. Маџурашић: СМРТ СМАИЛ АГЕ ЧЕНГИЋА.....	26.—
19. х х х НАРОДНЕ ЗАГОНЕТКЕ.....	49.—
20. С. Марковић: ИДЕЈЕ О ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ.....	50.—
21. М. Миљанов: ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И ЈУНАШТВА.....	28.—
22. Браћа Миладиновић: ИЗАБРАНА ДЕЛА.....	25.—
23. С. Немањић: ЖИВОТ СТЕФАНА НЕМАЊЕ.....	50.—
24. П. П. Његош: ЛУЧА МИКРОКОЗМА.....	49.—
25. С. Пандуровић: ПЕСМЕ.....	24.—
26. П. П. Његош: ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ.....	55.—
27. Ф. Прешерн: ПЕСМЕ.....	70.—
28. Ј. Стерија Поповић: ПЕСМЕ.....	20.—
29. Богдан Поповић: ИЗАБРАНИ ОГЛЕДИ.....	28.—
30. М. Ракић: ПЕСМЕ.....	35.—
31. С. Матавуљ: БАКОЊА ФРА БРНЕ.....	80.—
32. Б. Радичевић: ПЕСМЕ.....	40.—
33. И. Секулић: ОДАБРАНА ДЕЛА.....	35.—
34. Ј. Скерлић: ОГЛЕДИ И КРИТИКЕ.....	30.—
35. В. П. Дис: ПЕСМЕ.....	35.—
36. С. Сремац: ПРИПОВЕТКЕ.....	48.—
37. С. Сремац: ВУКАДИН.....	30.—
38. Б. Станковић: КОШТАНА, ГАЗДА МЛАДЕН, УВЕЛА РУЖА.....	55.—
39. Иван Студен: ВОЈД.....	18.—
40. Бранимир Тосић: ПОКОШЕНО ПОЉЕ I/II.....	60.—
41. В. Назор: ПЕСМЕ.....	50.—

42. И. Цанкар: НА КЛАНЦУ.....	60.—
43. Борислав Радовић: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ.....	48.—
44. х х х ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ.....	40.—
45. М. Бањевић: СТРАШНО ПЛЕМЕ.....	50.—
46. С. Асановић: ОПОЈНО ПИЋЕ.....	40.—
47. х х х МУСЛИМАНСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ.....	55.—
48. х х х ЈУНАЧКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ.....	69.—
49. М. Мијушковић: ЉУБАВ, БРАК И ПОРОДИЦА У ПОСЛОВИЦАМА ДРУГИХ НАРОДА.....	125.—
50. К. Рацин: БЕЛА ПРАСКОЗОРЈА.....	65.—
51. Ђ. Јакшић: ПРИПОВЕТКЕ.....	100.—
52. х х х ПОЕЗИЈА НОБ-а.....	100.—
53. х х х ЈУГОСЛОВЕНСКА ЛИРИКА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА.....	90.—
54. х х х НАРОДНЕ ПРИЧЕ.....	80.—
55. Р. Чолаковић: ЗАПИСИ ИЗ ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА.....	90.—
56. И. Цанкар: СЛУГА ЈЕРНЕЈ И ЊЕГОВО ПРАВО.....	60.—
57. О. Жупанчић: ЦИЦИБАН И ДРУГЕ ПЕСМЕ.....	50.—

СТРАНА КЊИЖЕВНОСТ

58. О. Балзак: ЧИЧА ГОРИО.....	59.—
59. О. Балзак: ШАГРИНСКА КОЖА.....	100.—
60. Б. Брехт: МАЈКА ХРАБРОСТ.....	50.—
61. И. Буљан: ЖИВОТ АРСЕЊЕВА.....	65.—
62. Н. В. Гогољ: ТАРАС БУЉБА.....	90.—
63. В. Гогољ: РЕВИЗОР.....	45.—
64. М. Горки: МАТИ.....	78.—
65. Ф. М. Достојевски: КОЦКАР.....	51.—
66. Т. Ман: БУДЕНБРОКОВИ I/II.....	260.—
67. А. Чехов: ПРОСИДБА И ДРУГЕ ЈЕДНОЧИНКЕ.....	70.—
68. х х х КАЛЕВАЛА (фински народни еп).....	160.—
69. В. Мајаковски: ПЕСМЕ.....	55.—
70. Н. Островски: КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК.....	70.—
71. Платон: ПИСМА.....	35.—
72. Џ. Свифт: ТУЛИВЕРОВА ПУТОВАЊА.....	25.—
73. Софокле: ЦАР ЕДИП — АНТИГОНА.....	60.—
74. Г. Мопасан: ПРИЧЕ ИЗ НОРМАНДИЈЕ.....	80.—
75. А. Чехов: ИЗАБРАНЕ ПРИЧЕ.....	30.—
76. В. Шекспир: РОМЕО И ЈУЛИЈА.....	65.—
77. В. Шекспир: ХАМЛЕТ.....	90.—
78. В. Иго: ЈАДНИЦИ (1—5).....	390.—

Све књиге су штампане ћирилицом у брошираном повезу.

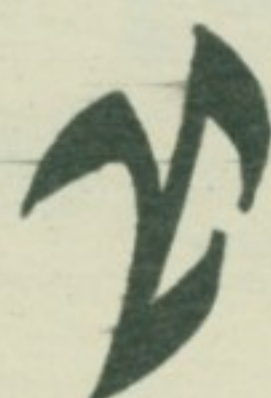
библиотека РЕЧ И МИСАО

Реч и мисао обухвата најбоља класична и савремена остварења светске и домаће књижевности. Сви књижевни родови, све књижевне епохе и готово све књижевности света, заступљене су у овој познатој џепној књизи.

79. Пушкин: КАПЕТАНОВА КЋИ.....	18.—
80. Волтер: КАНДИД.....	18.—
81. Е. А. По: АВАНТУРЕ ГОРДОНА ПИМА.....	18.—
82. Сервантес: УЗОРНЕ ПРИЧЕ.....	18.—
83. Мериме: КОЛОМБА.....	18.—
84. Молијер: ТАРТИФ — ДОН ЖУАН.....	18.—
85. Есхил: ПЕРСИЈАНЦИ — ОКОВАНИ ПРОМЕТЕЈ.....	18.—
86. Ј. П. Екертман: РАЗГОВОРИ СА ГЕТЕОМ.....	18.—
87. Рабле: ГАРГАНТУА.....	18.—
88. х х х ПЕСМА О КРАЉУ НАЛУ.....	18.—
89. К. Ф. Мајер: МОНАХОВА СВАДБА.....	18.—
90. О. Хајам: РУБАЈЕ.....	18.—
91. Саројан: ЗОВЕМ СЕ АРАМ.....	18.—
92. Т. Харди: ЖЕНА С МАШТОМ.....	18.—
93. х х х НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ.....	18.—
94. В. Фокнер: ДОК ЛЕЖАХ НА СМРТИ.....	18.—
95. х х х РИМСКА ЛИРИКА.....	18.—
96. М. Шолохов: ЧОВЕКОВА СУДБИНА.....	18.—
97. Ђ. Леопарди: ПЕСМЕ И ПРОЗА.....	18.—
98. Ж. П. Сартр: ЗИД.....	80.—
99. Е. Ротердамски: ПОХВАЛА ЛУДОСТИ.....	80.—
100. Е. Сезер: КРСТАШКИ РАТОВИ ТИШИНЕ.....	18.—
101. Т. Вулф: ТКАЊЕ ЖИВОТА.....	18.—
102. П. Неруда: СУНЦЕ У РЕПУ ВЕТРА.....	80.—
103. С. Матавуљ: БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ.....	20.—
104. И. Андрић: ЈЕЛЕНА, ЖЕНА КОЈЕ НЕМА.....	20.—
105. М. Кашанин: ИЗАБРАНИ ЕСЕЈИ.....	20.—
106. С. Раичковић: ПЕСМЕ.....	20.—
107. Д. Солев: КРУЖНО ПУТОВАЊЕ СЕНКЕ.....	20.—
108. А. Шолов: ДУГО ДОЛАЖЕЊЕ ОГЊА.....	20.—
109. Иљф и Петров: НОВА ШЕХЕРЕЗАДА.....	20.—
110. М. Цветајева: НЕОВДАШЊЕ ВЕЧЕ.....	20.—
111. Платон: О ЈЕЗИКУ И САЗНАЊУ.....	20.—
112. Монтен: ОГЛЕДИ.....	20.—
113. Е. Ростан: СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК.....	20.—
114. А. Монтерлан: МРТВА КРАЉИЦА.....	20.—

115. Р. Кено: СТИЛСКЕ ВЕЖБЕ.....	20.—
116. С. Мом: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ.....	20.—
117. Д. Х. Лоренс: ТАЈНЕ ФЕНИКСА.....	20.—
118. Т. С. Елиот: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ.....	20.—
119. П. Вајт: НОЋ ЛУПЕЖА.....	20.—
120. П. К. де ла Барка: ЖИВОТ ЈЕ САН.....	20.—
121. Х. Р. Хименес: ЈА НИСАМ ЈА.....	20.—
122. Ч. Павезе: ДОЋИ ЋЕ СМРТ И ИМАЋЕ ТВОЈЕ ОЧИ.....	20.—
123. Д. Буцати: ПРОДАВНИЦА ТАЈНИ.....	20.—
124. Р. Тагоре: ХИМНА ЧОВЕКУ.....	20.—
125. А. Притам: ТАЈ ЧОВЕК.....	20.—
126. х х х АРАПСКА ПОЕЗИЈА.....	20.—
127. И. Кадаре: ГЕНЕРАЛ МРТВЕ ВОЈСКЕ.....	20.—
128. Владан Десница: ПРОЉЕЋА ИВАНА ГАЛЕБА.....	80.—
129. Е. Кош: САТИРЕ.....	40.—
130. М. Павловић: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ.....	40.—
131. Р. Шелинг: ДА ЛИ ДА ТЕ ПОСПЕМ ЛИШЋЕМ.....	40.—
132. В. И. Лењин: МАРКСИСТИЧКО-ДИЈАЛЕКТИЧКА ФИЛОЗОФИЈА.....	40.—
133. Ф. М. Достојевски: КРОТКА.....	40.—
134. К. Паустовски: НОВЕЛА О ШУМАМА.....	40.—
135. А. Грин: ПАЦОЛОВАЦ.....	40.—
136. О. Манделштам: РАЗГОВОР О ДАНТЕУ.....	40.—
137. С. Мрожек: ПРОЛЕЋЕ У ПОЉСКОЈ.....	40.—
138. Н. Хајтов: ДИВЉЕ ПРИЧЕ.....	40.—
139. Виђапати: ПЕСМЕ О ЉУБАВИ.....	40.—
140. К. Кавафи: ПЕСМЕ.....	40.—
141. Ф. Ниче: ОСВИТ.....	40.—
142. Селингер: ЛОВАЦ У РАЖИ.....	80.—
143. Џ. Андај: РАЗУЗДАНИ ЕРОС.....	40.—
144. В. С. Мервин: ВАШКЕ.....	40.—
145. Х. Л. Борхес: КРАТКЕ ПРИЧЕ.....	40.—
146. Маркес: ОЧИ ПЛАВОГ ПСА.....	40.—
147. Е. Монтале: ЛЕПТИР ИЗ ДИНАРА.....	40.—
148. О. Пас: ЛУКОВИ.....	40.—
149. Ж. П. Сартр: НОВИ ЕСЕЈИ.....	40.—
150. М. Пруст: ЈЕДНА СВАНОВА ЉУБАВ.....	40.—
151. И. Андрић: ЗНАКОВИ ПОРЕД ПУТА.....	80.—
152. Б. Нушић: ТАКО ЈЕ ПИСАО БЕН-АКИБА.....	80.—
153. Р. Константиновић: ДАВИЧО.....	80.—
154. Н. Станеску: СТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ.....	80.—
155. П. Валери: МЕЛАНЖ.....	80.—
156. Б. Шулц: МАНЕКЕНИ.....	80.—
157. Карл Маркс: КРИТИКА ХЕГЕЛА.....	160.—

Све књиге су штампане латиницом у брошираном повезу (пластифициране корице).

158. Милија Станић и
Дамњан Мораčić:

ЈЕЗИЧКО- ПРАВОПИСНИ САВЕТНИК

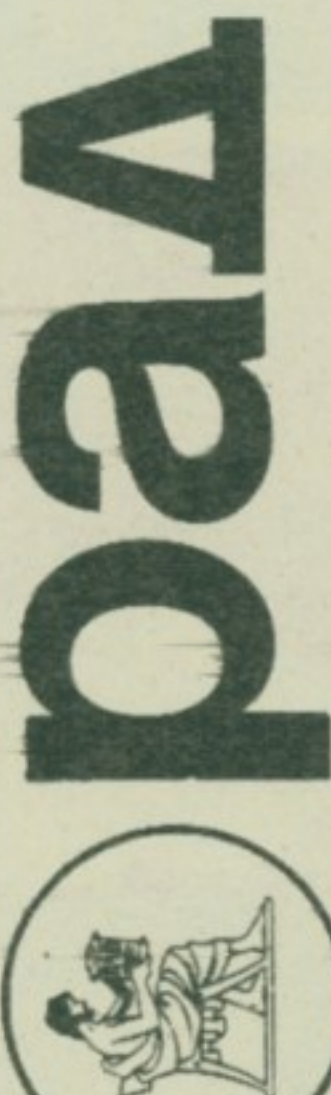
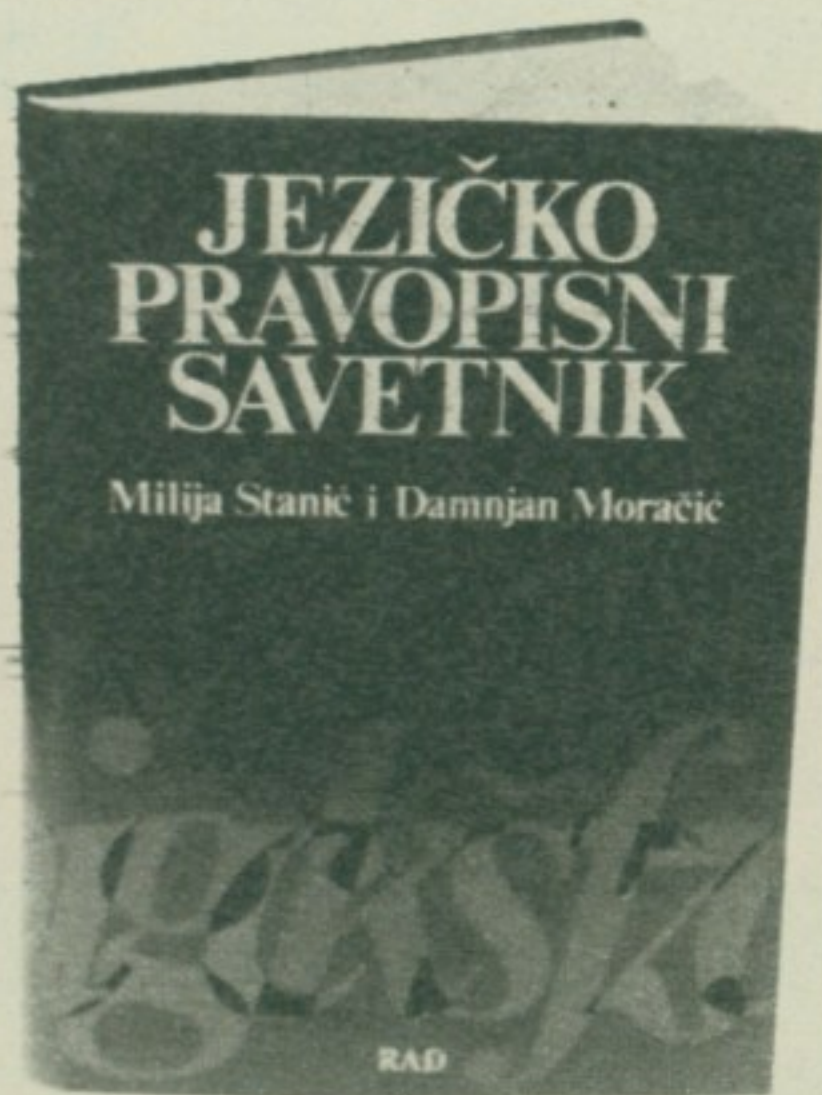
У првом делу ове корисне књиге на популаран начин дата су објашњења многих актуелних и занимљивих питања из језика, правописа и стила.

Други део књиге, у облику речника, садржи многобројне примере како треба правилно говорити и писати у оним случајевима у којима се најчешће и највише грешу у изговору и писању.

„Језичко-правописни саветник“ је користан приручник за наставнике, ученике, лекторе, коректоре и за све оне који пишу и греше.

Формат: 17,5 x 24,5 cm, страна 444. Латиница, платно.

Цена 680.—

„РАД“ — ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
11000 БЕОГРАД, Моше Пијаде 12, Телефони: 422-517 и 404-765

НАРУЧБЕНИЦА — ПЗ/35

Овим неопозиво наручујем (упишите бројеве књига које наручујете):

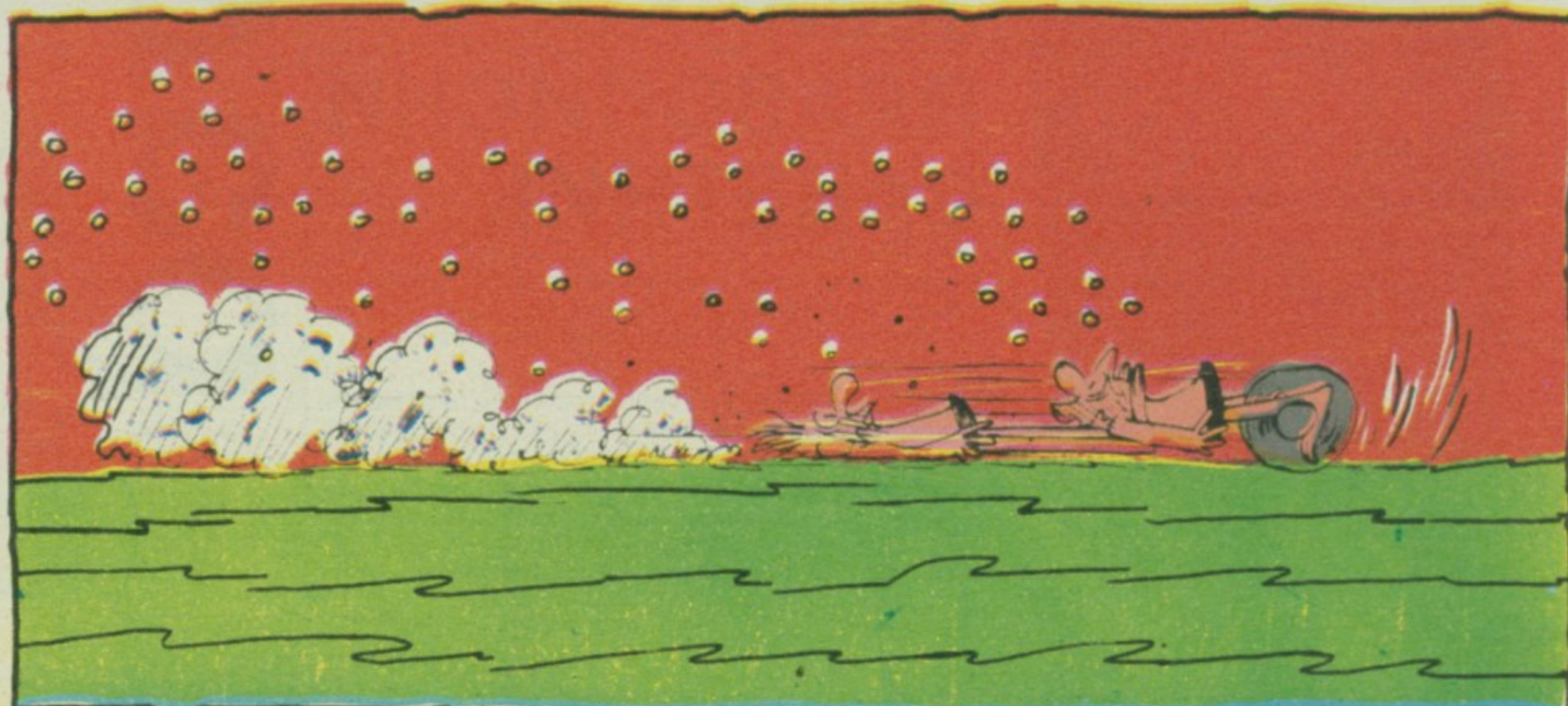
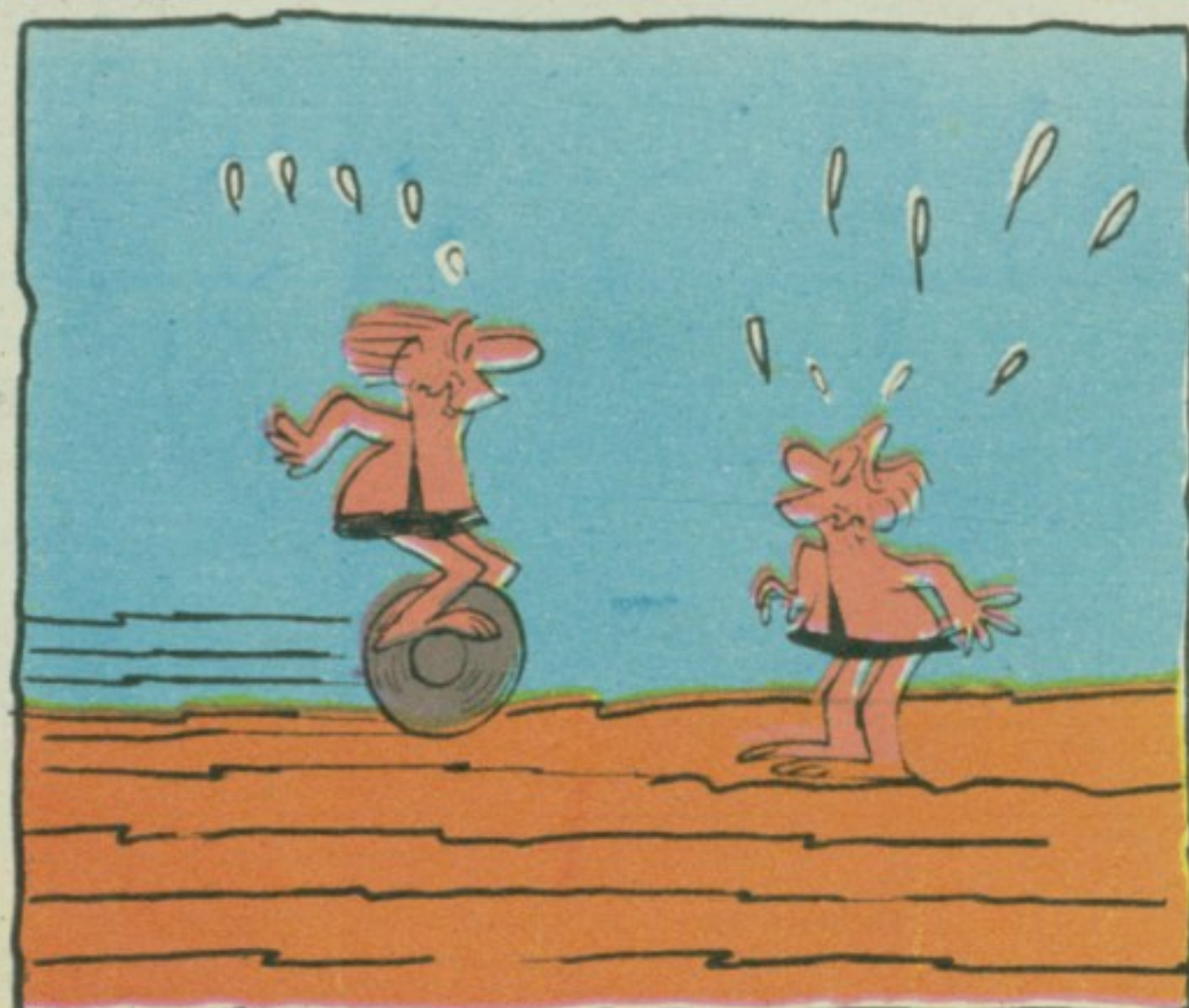
ЗА ГОТОВО — Вредност наручених књига уплатићу поузећем (приликом преузимања од поште), или
НА ОТПЛАТУ — Вредност наручених књига уз годишњу камату од 8% отплатићу у редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема. Књиге се могу отплативати у 12 месечних рата, а најмања рата је 200.— динара. Купци на отплату, верујући на наручбеницу у организацији где раде, а пензионери достављају претпосредњи чек од пензије. У случају спора надлежан је Први општински суд у Београду.

(Презиме и име) _____
(Занимање) _____ (Број личне карте и место издавања) _____
(Број поште, место и адреса стана) _____
(Радна организација и место где је купац запослен) _____
(Датум) _____ (М. П.) _____ (Овера о запослењу и потпис овлашћеног лица) _____ (Потпис купца) _____

БИМ И БУМ

ПЕРИНАРИ

ФАНТОМ: РАЗБОЈНИЦИ ИЗ МОЧВАРЕ

II
ДЕО

ГРУПА РАЗБОЈНИКА НА ЧЕЛЈУ СА ОТЕРОМ КРИЈЕ СЕ У ВЕЛИКОЈ МОЧВАРИ, ХАРА И ПЉАНКА СТАНОВНИКЕ БЕНГАЛИЈА И ЧУНГЛЕ. БАНДА ЈЕ ЗАРОБИЛА И ДВА ЧЛАНА ШКОЛСКЕ ПАТРОЛЕ И ДРЖИ ИХ КАО ТАОЦЕ. ФАНТОМ ОДЛУЧИЈЕ ДА СЕ САМ ОБРАЧУНА С РАЗБОЈНИЦИМА...

...СЛУШАО САМ ПРИЧЕ ДОМОРОДАЦА...

WILSON
MCCOY
8-19

ОТЕРЕ, ЈОШ ДОК САМ БИО МОРНАР, ЧУО САМ ЗА ФАНТОМА, АЛ' У ТЕ ПРИЧЕ НИ САМ БЕРОВО?

ТО ЈЕ СИГУРНО НЕЧИЈА НЕСТАНА ШАПЛА?

АТИ ЧИЈА?

WILSON
MCCOY
8-20

ДОБРО? ПРЕТРАЖИЋУ ОНДА СВАКИ ПЕЏАЉ ОВЕ МОЧВАРЕ?

ЗНАЧИ, НИКО ОД НАС?

А ПРЕТРЕШЋУ И ВАС? ИЗВРНИТЕ ЏЕПОВЕ?

WILSON
MCCOY
8-21

А ТИ?

НИ САМ ТРДЊУ ОДАВДЕ? ЧУВАО САМ ОНУ ДВОЈИЧУ?

© 1989, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ДА НИСТО ВЕЗАНИ, САД БИСТО ПАКО УТАКЛИ?

КАКО БИСТО КРОЗ МОЧВАРУ?

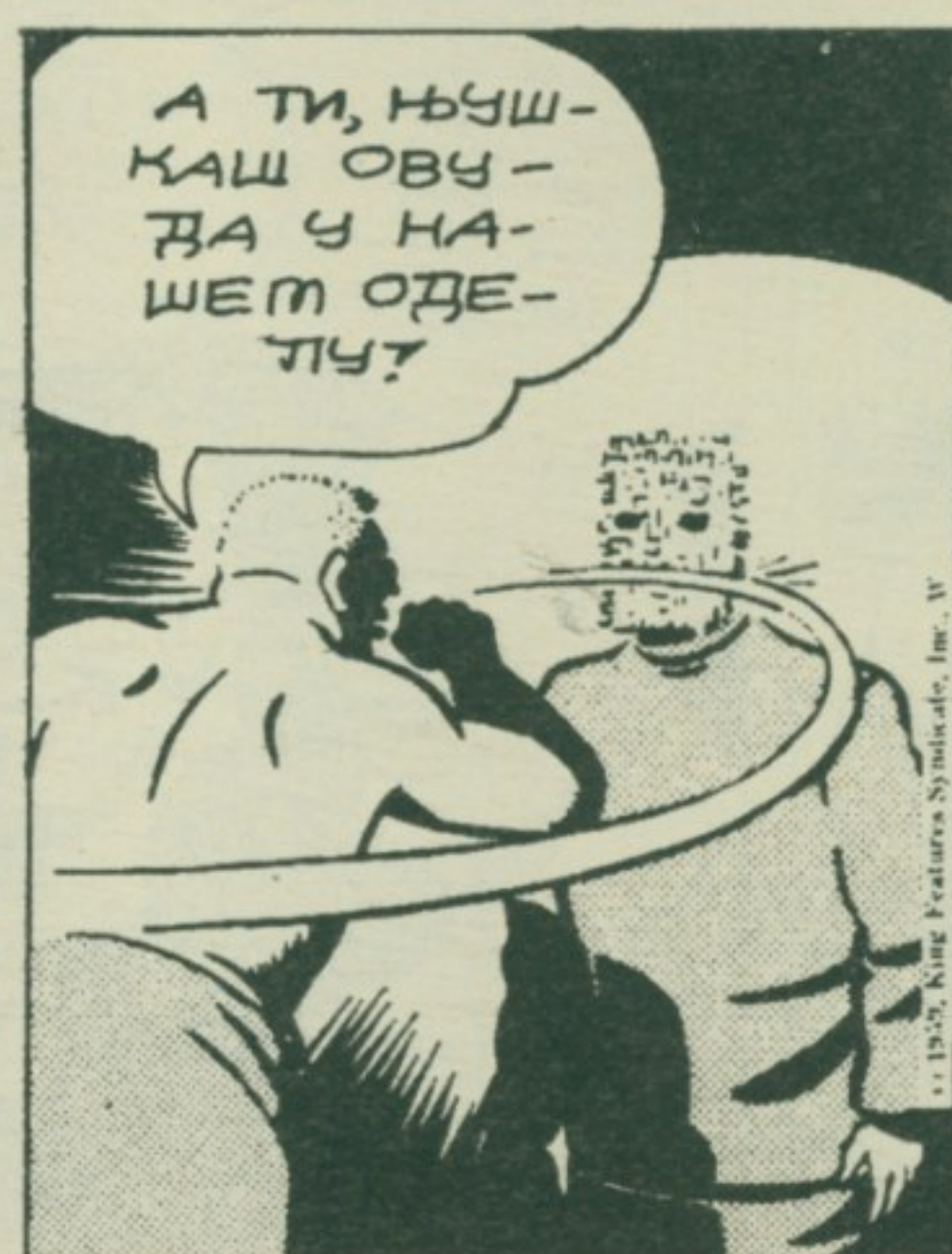
ОТЕР ЈЕ ПОЛУЧЕО? ОВОТИКА ГУЖВА ЗБОР НЕЧИЈЕ ШАПЛЕ?

WILSON
MCCOY
8-22

НИКО СЕ ЈОШ
НИЈЕ ОДРЖАО
НА НОГАТА
КОГА ПОГОДИ
МОЈА ПЕСНИ-
НА?

СНА-
ЖАН
СИ,
ОТЕ-
РЕ?

ШТА ИМАШ ИСПОД
МАСКЕ? ГВОЗДЕНИ
ШТИТ?

НАД ФАНТОМ НЕКОГ МРКО ПО-
ГЛЕДА, ТОМЕ СЕ СЛЕДИ КРВ У ЖИ-
ЛАТА - КАЖЕ ЈЕДНА ИЗРЕКА У
ЏУНГЛИ...

ДРАГО
МИ ЈЕ
ШТО
МОГУ
ОВО
ДА
СКИ-
НЕМ?

КО СИ ТИ? КАКВО
ТИ ЈЕ ТО ОЂЕ-
ЉО?

ЗНАШТИ
НО САМ?
ПРЕПОЗНАО
СИ МОЈ
ЗНАК?

ИМАМ
ВИ-
ШЕ
ИМЕ-
НА...

...А ЈЕД-
НО ЈЕ
ФАНТОМ?

ФАНТОМ?
ПА, ТАКО НЕШ-
ТО НЕ ПОСТОЈИ?
ТИ МОРА ДА СИ
НЕКИ ШАЉИВЦИ-
ЈА? СКИДАЈ ТО
СА ЛИЦА?

ЗАР СЕ НЕ СЕЃАШ
ШТА СУ ТИ КАО МА-
ЛОМ ПРИЧАЛИ О
ФАНТОМОВОМ
ЛИЦУ?

ОТЕР СЕ ОДМАХ СЕ-
ТИО...

ОНАЈ КОЈИ ВИДИ
ФАНТОМА БЕЗ МАСКЕ,
ОДМАХ УМИ-
РЕ?

ЈА У ТО
НЕ
ВЕРУ-
ЈЕМ?

СИГУРНО?

WILSON
MCCOY
9-4

ШТА
ЈЕ
ТО,
ОТЕРЕ?

АХ, НЕКЕ
ПЛУПОС-
ТИ?

КАЖУ ДА ОНАЈ
КОЈИ ВИДИ ФАН-
ТОМОВО ЛИЦЕ
МОРА УМРЕ-
ТИ?

БОЈИШ
СЕ? ТО
СУ ПРИ-
ЧЕ ЗА
МАЈУ
ДЕЦУ?

ЈА БУ
МУ СКИ-
НУТИ
МАС-
КУ?

WILSON
MCCOY
9-5

НЕ, НЕ БОЈИМ
СЕ? ЈА БУ ТО
УЧИНТИТИ?

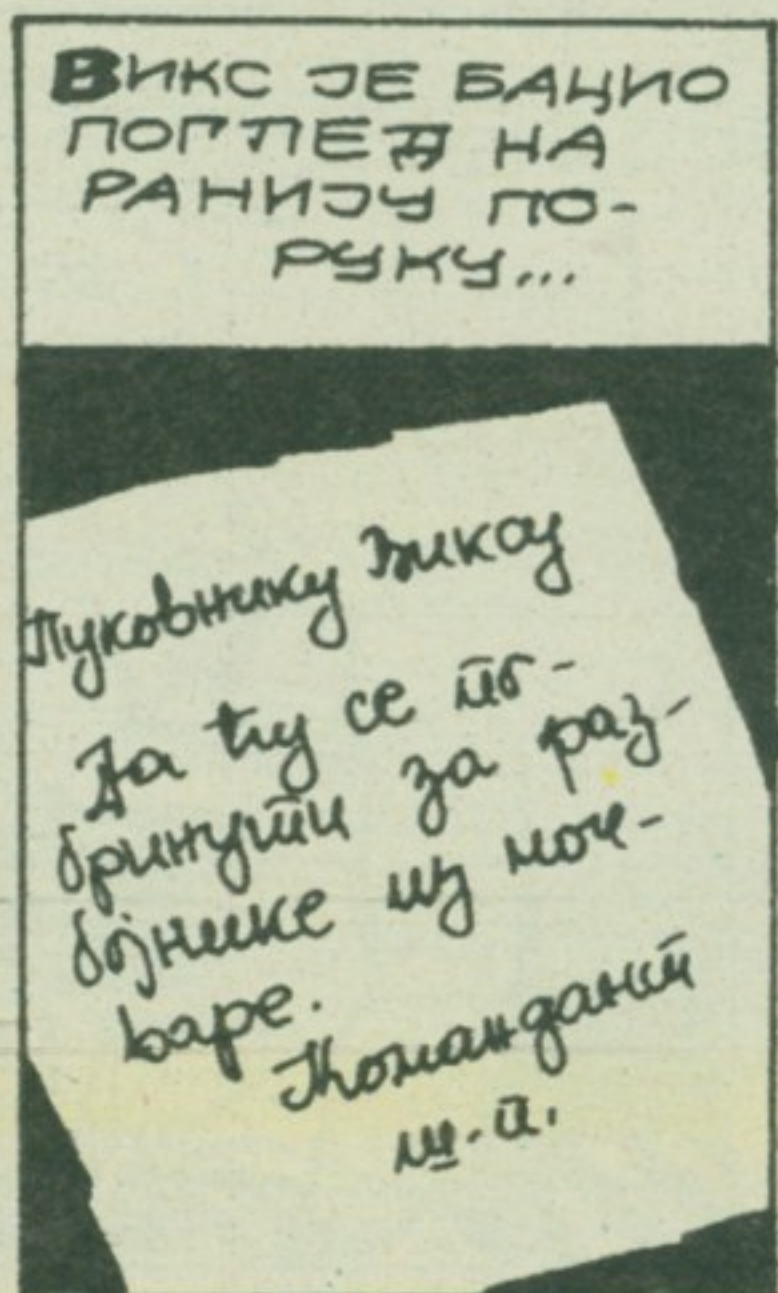
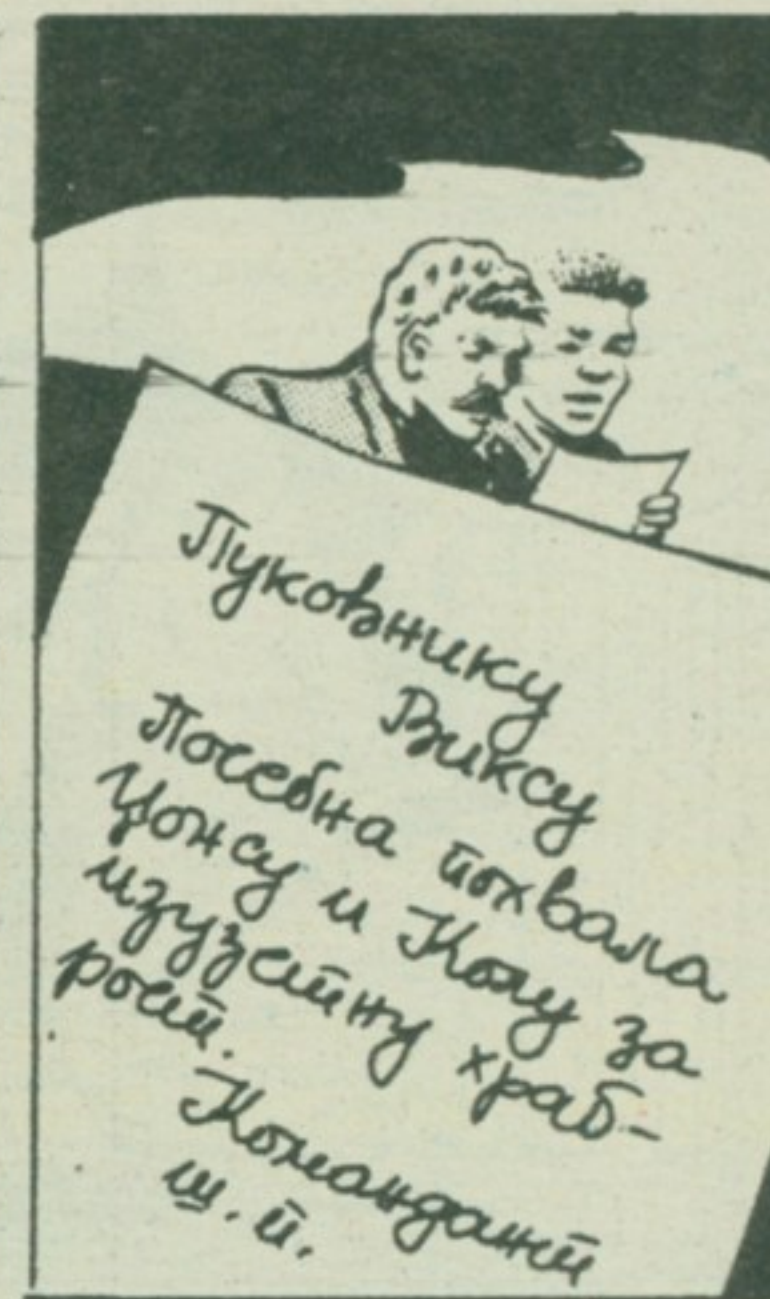

ЧАПА
И
ГРУ-ГРУ:

ЗАМКА У ЗАМКУ

ДЕО

ГРАБАНИ ОВЕ ВАРОШИЦЕ НИСУ СА-
ЊАТИ ДА ЋЕ ИМ СЕ МЕСТО ПРОСТА-
ВИТИ ЗАХВАЋУЈУЋИ ДУХОВИ-
ТА...

НАПЕТОСТ СВЕ ВИ-
ШЕ РАСТЕ? СИНОР СЕ
ДУХОВИ НИСУ ПОЈАВИ-
ЛИ У ГРАДУ?

... И ШЕФ ПОЛИЦИЈЕ ЈЕ
РЕШИО ДА СТВАР УЗМЕ У
СВОЈЕ РУКЕ?

КАКО НОВИНА-
РИ МОГУ ДА СУ
ТАКО НАИВНИ
И ВЕРУЈУ У
ДУХОВЕ??

ТАКВИ КАО ВИ, НАПРАВИЛИ СУ
ЦЕЛУ ОВУ ПАНИКУ СВОЈИМ ИГ-
РАМА?

У МОЈЕ ВРЕ-
МЕ ДЕЦА
СУ ВИШЕ
ПОШТОВА-
ЛА СТАРИ-
ЈЕ?

ЈЕСТЕ ЛИ И ВИ, МОЖДА,
ЧИТАЛИ О ДУХОВИМА??

ХИХ?

ГРУ-
ГРУ?
ОВАТО?

О ДУХОВИМА?
ХИХ? ЗАР И ВИ?
ЗНАТЕ... ХИХ...
ОД АТКОХО-
ТА СЕ СВАШ-
ТА ПРИ-
ВИ-
БАТ

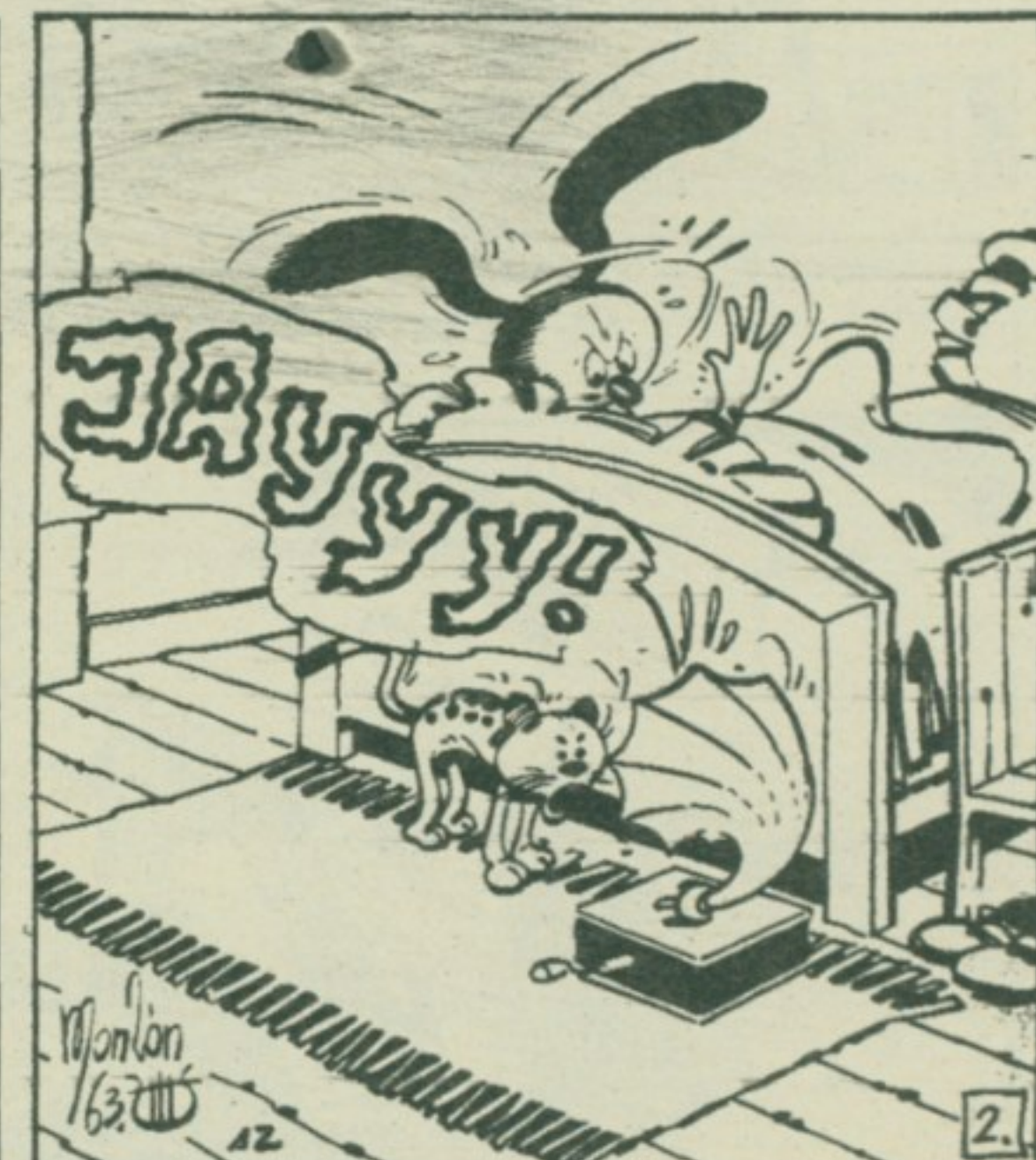
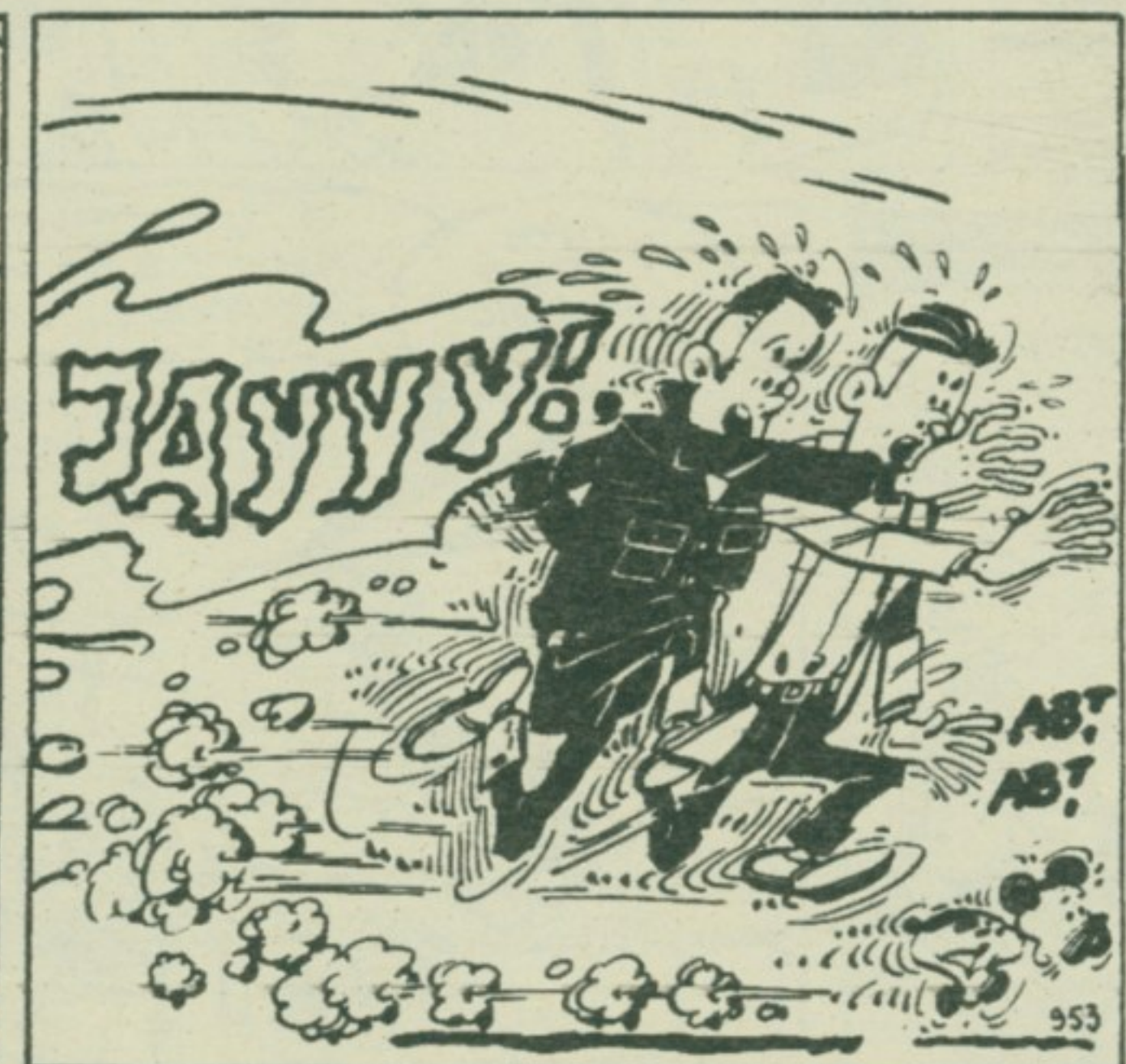
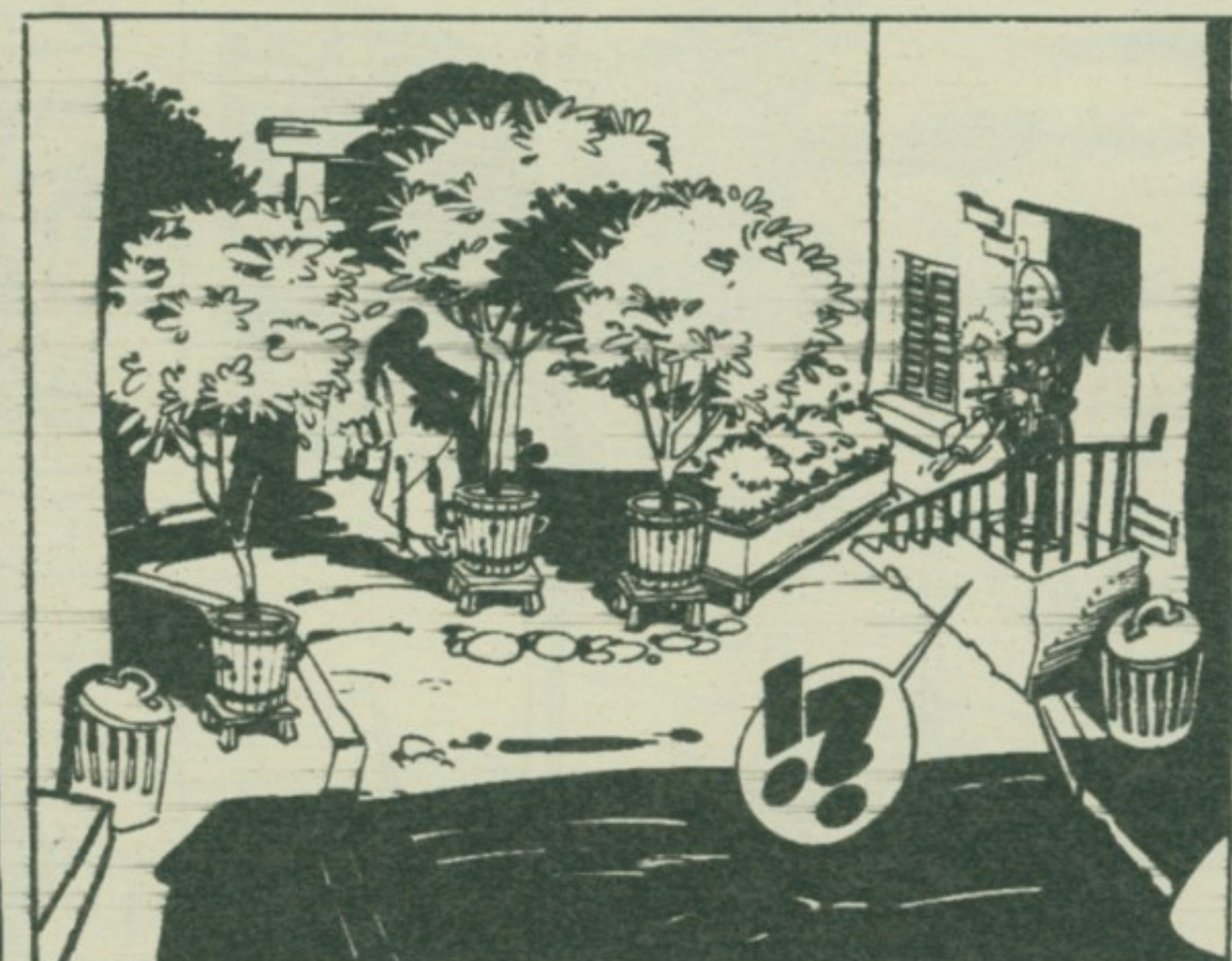
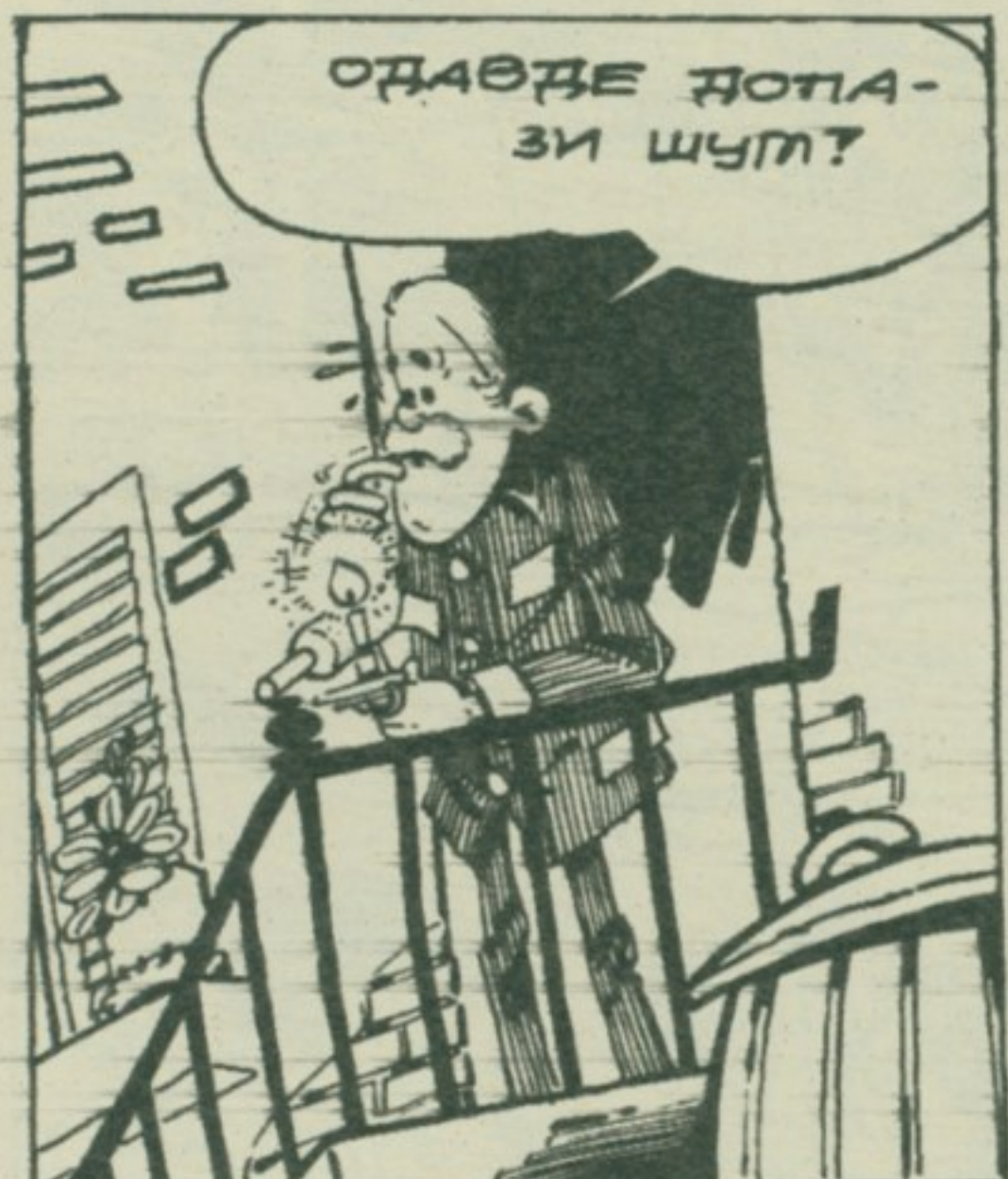
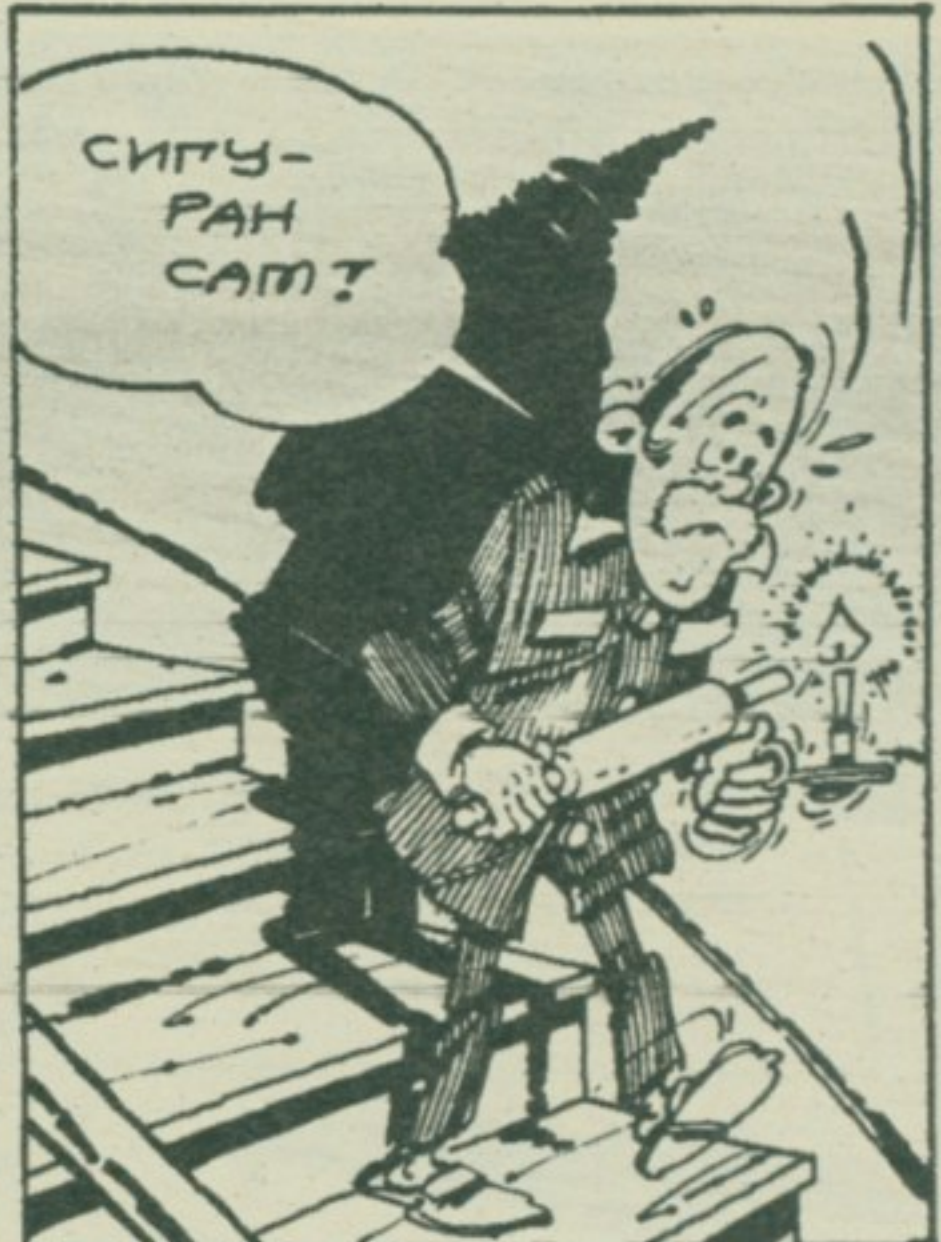
ХИХ?
ХИХ?

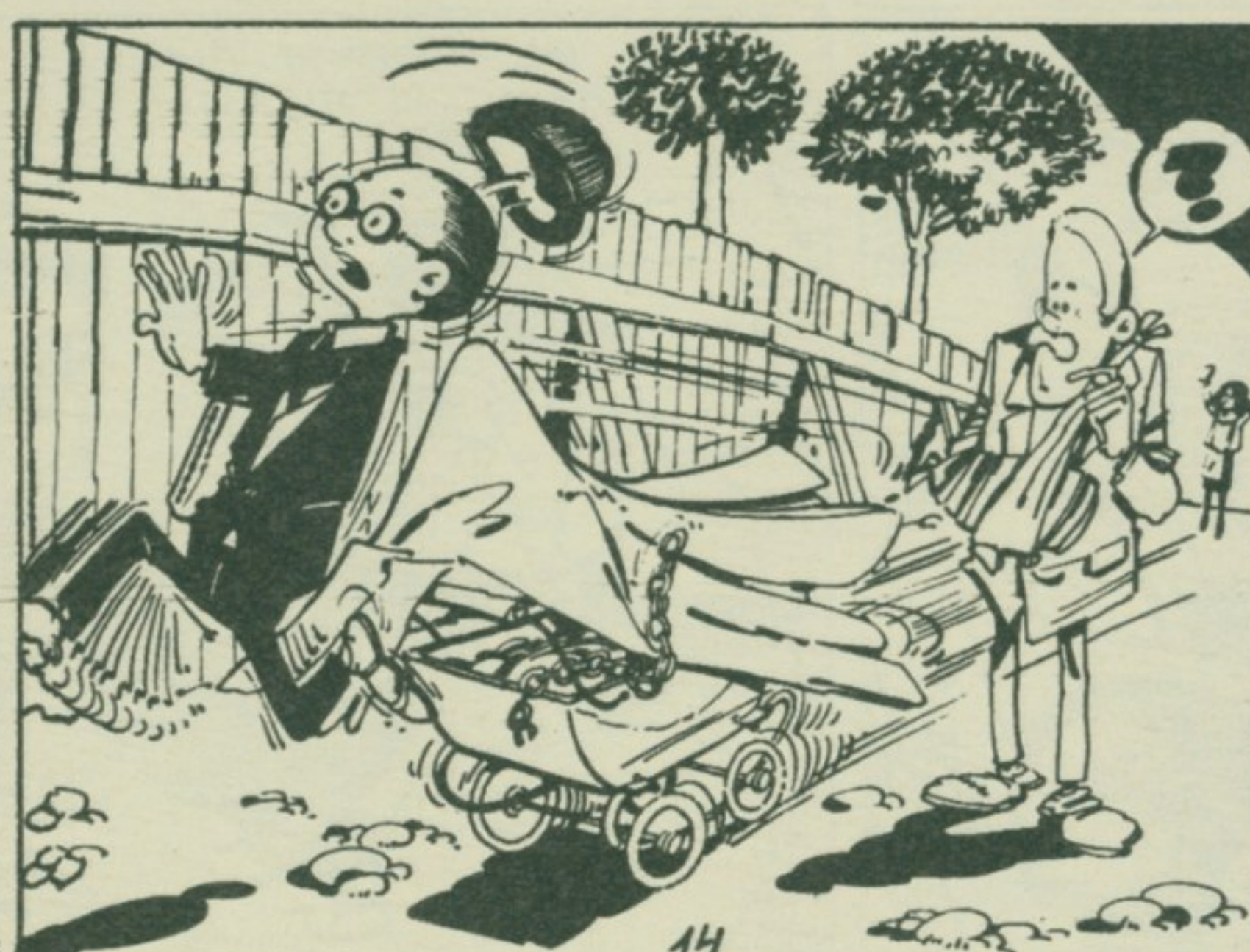
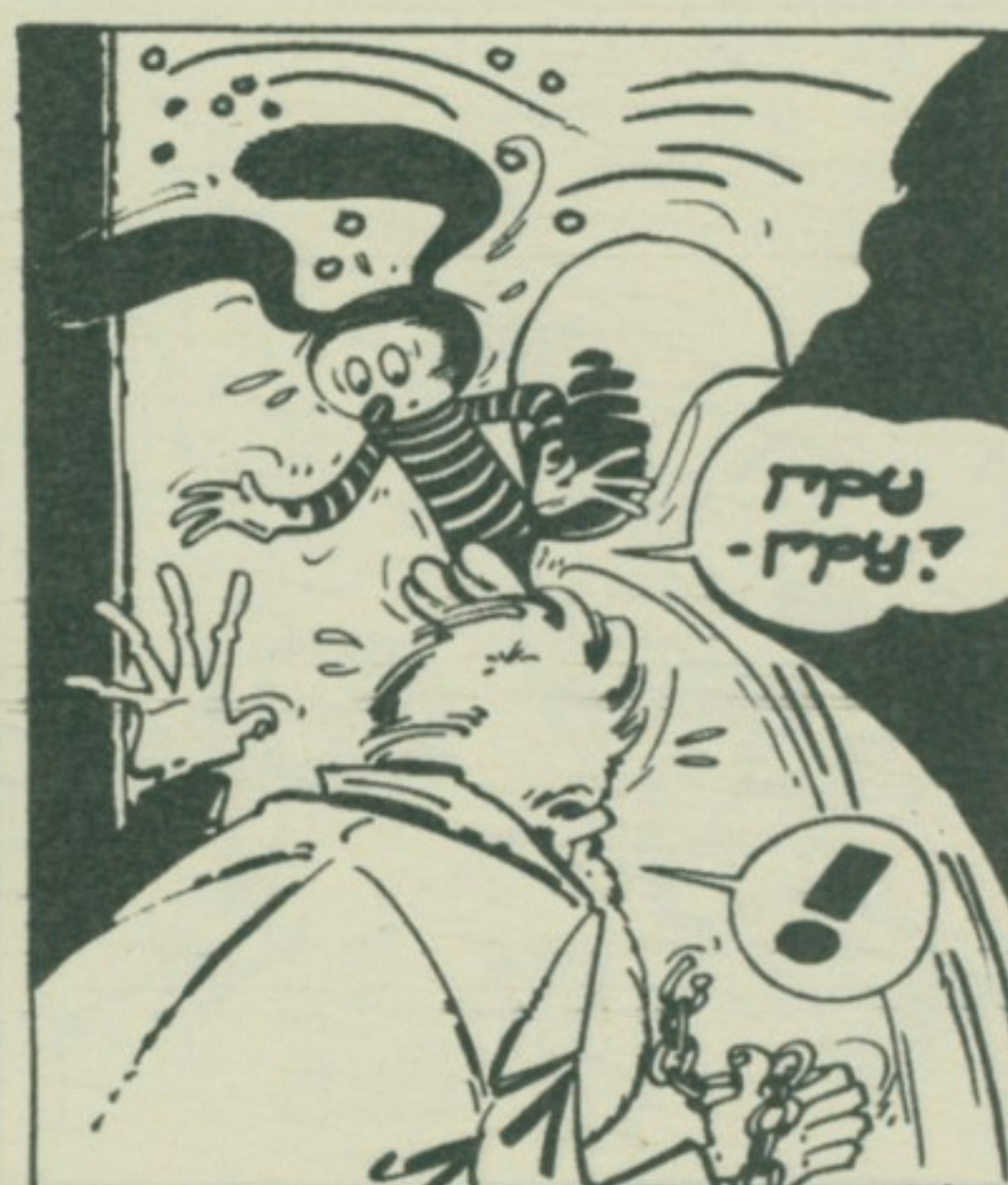
КАД СЕ СМРКНЕ, СТРАХ СЕ ЧВЛАЧИО У СВА-
КОЈ...
МОГЛИ БИМО ДА СПУСТИМО РОЛЕТ-
НЕ?

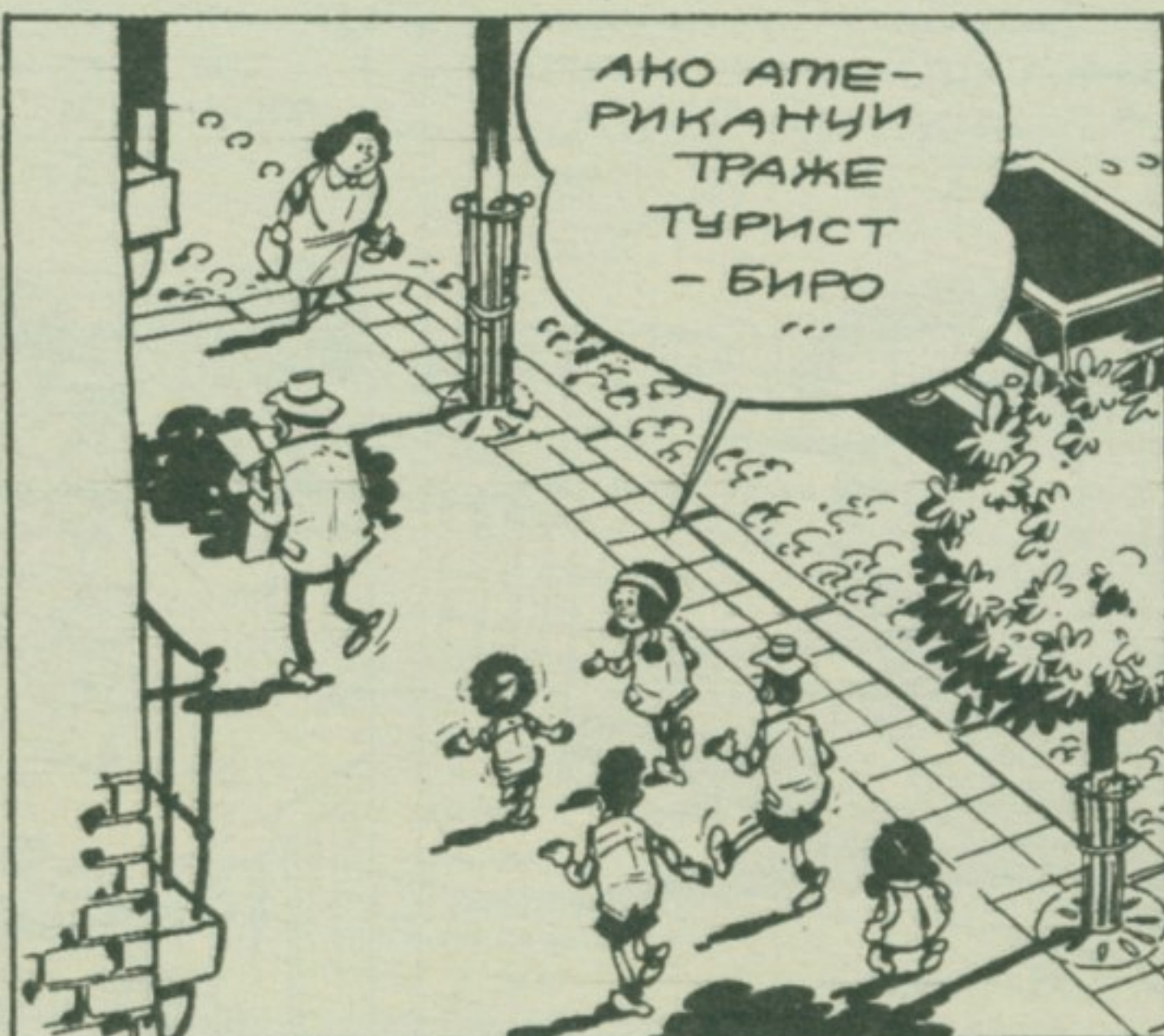
ЗА ТО ВРЕМЕ КОД
ДИКЧОВИХ...

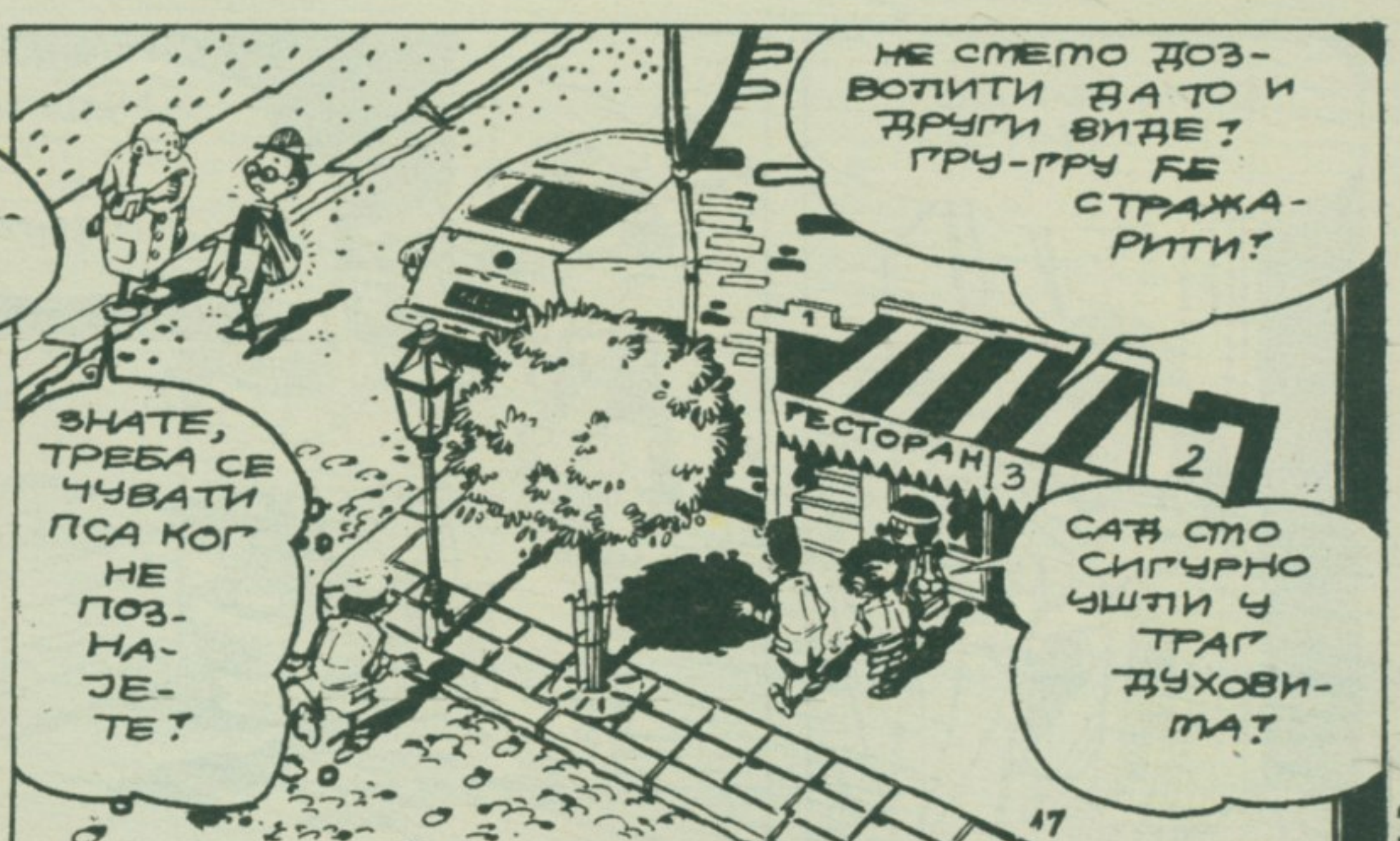
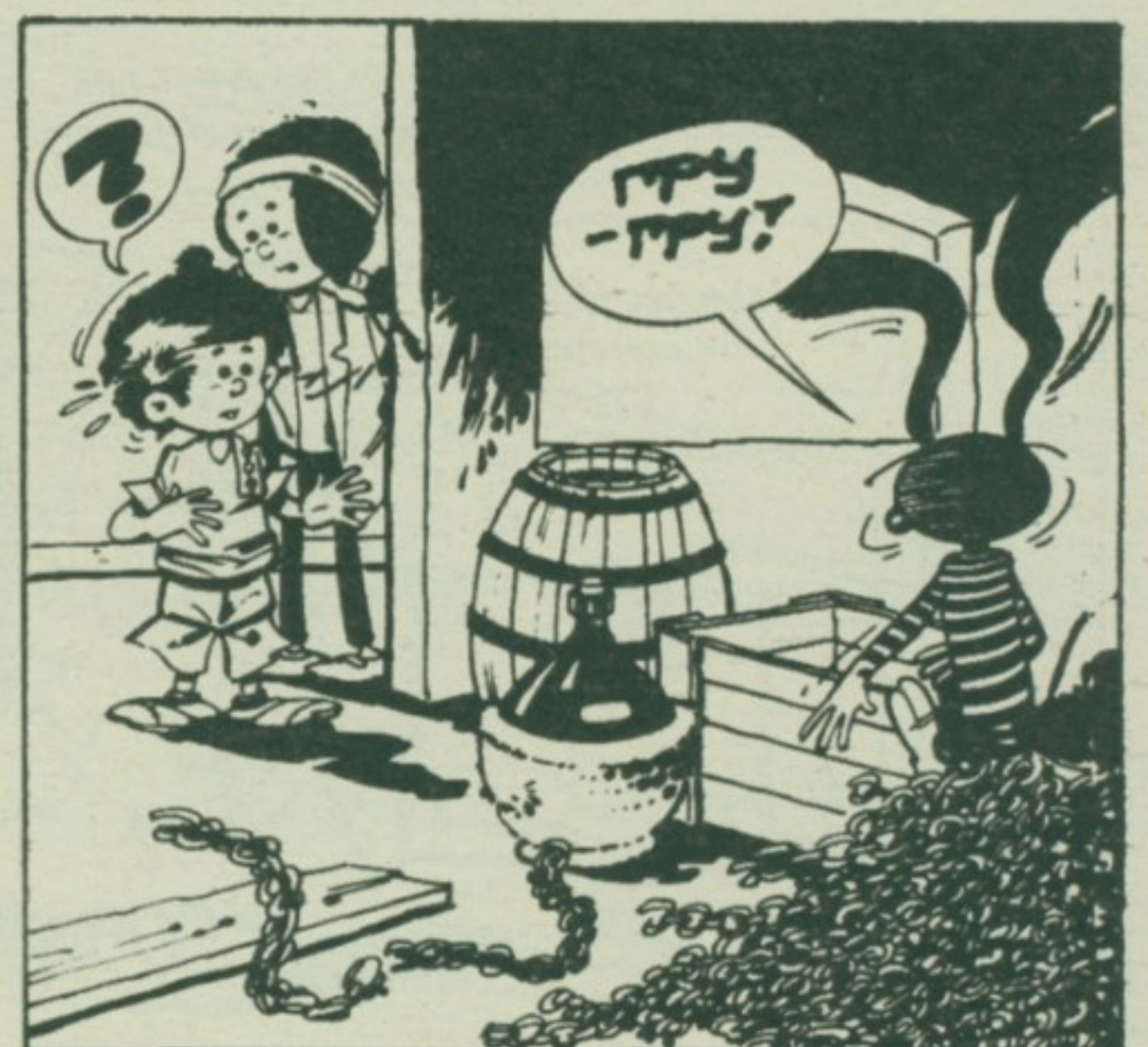
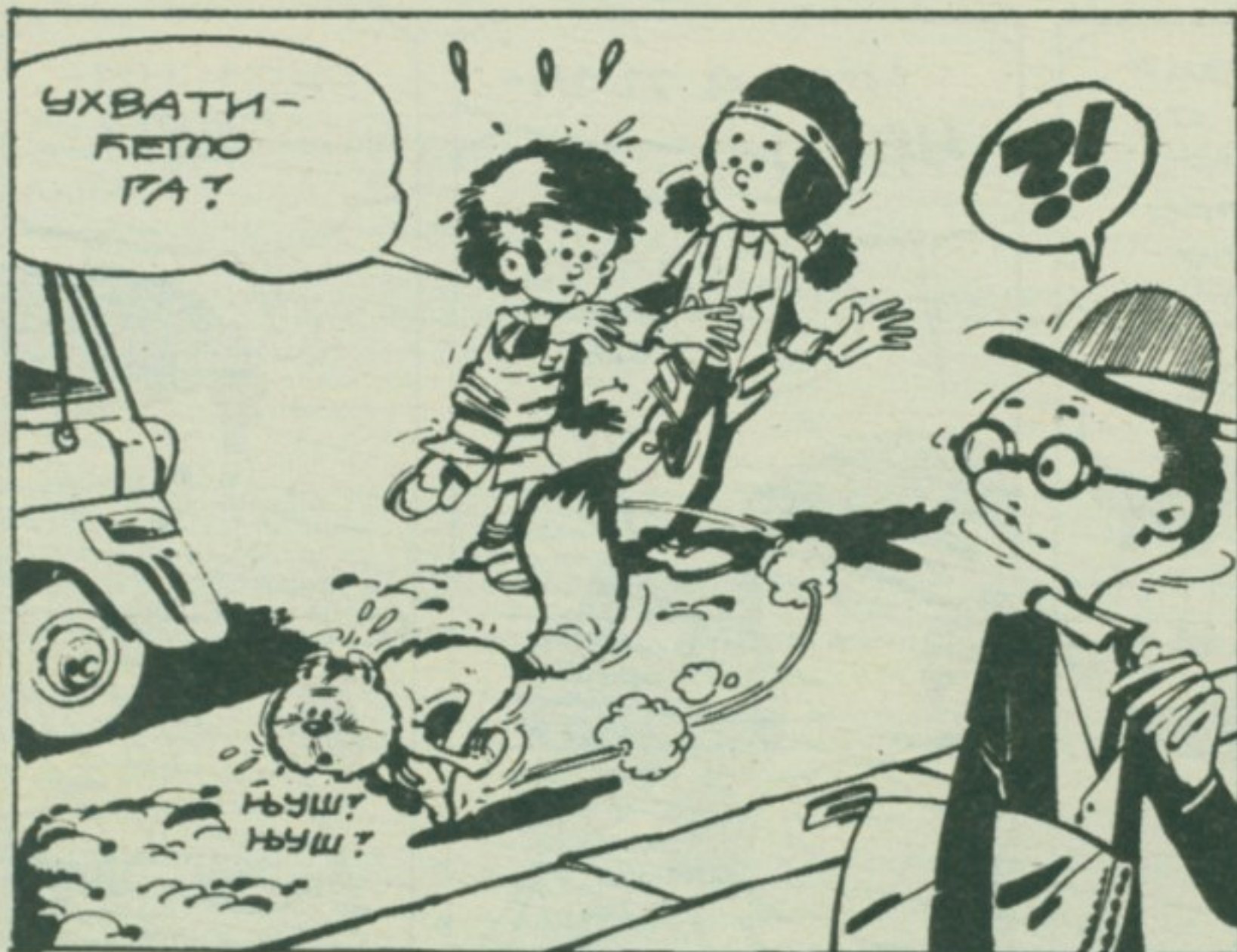

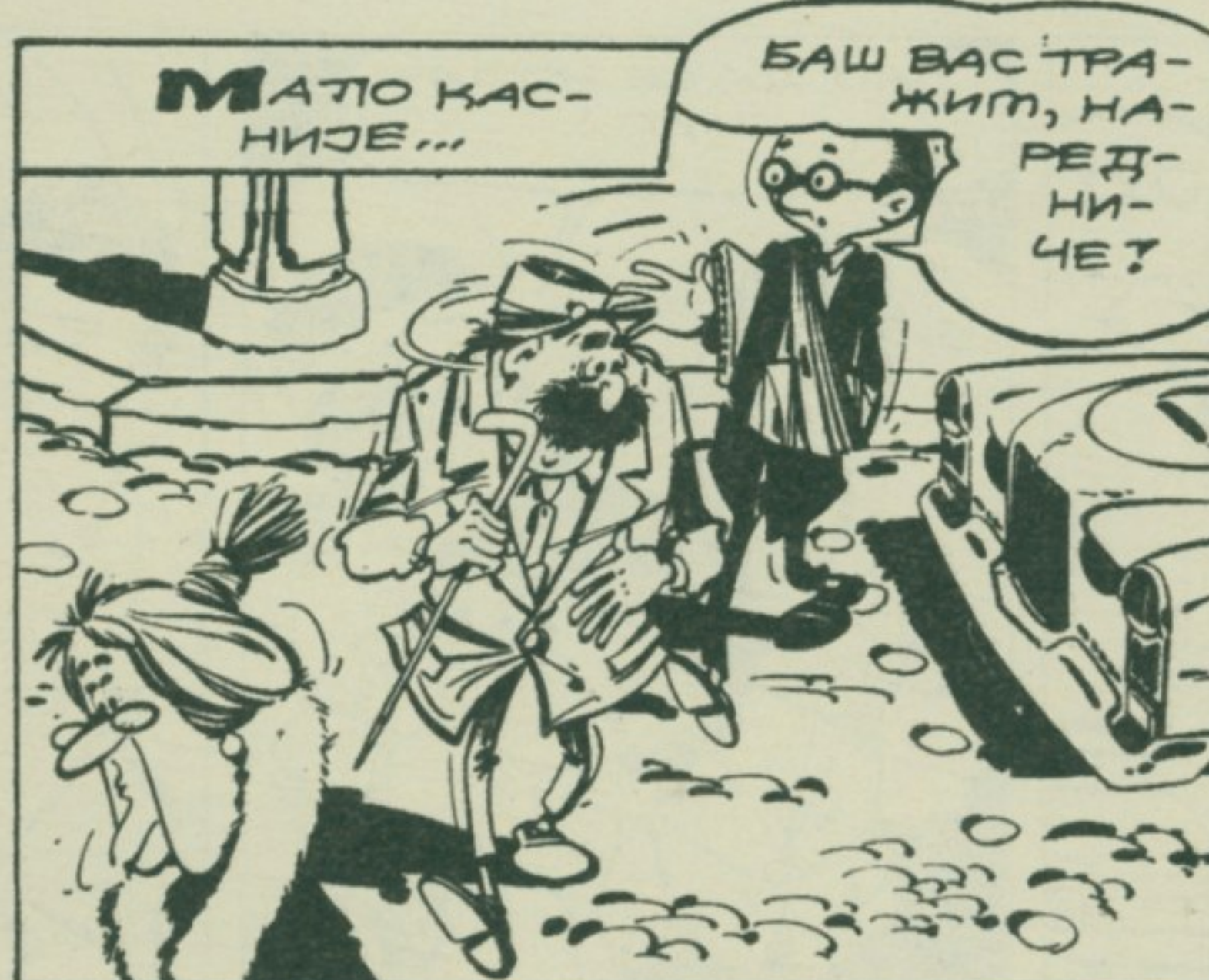
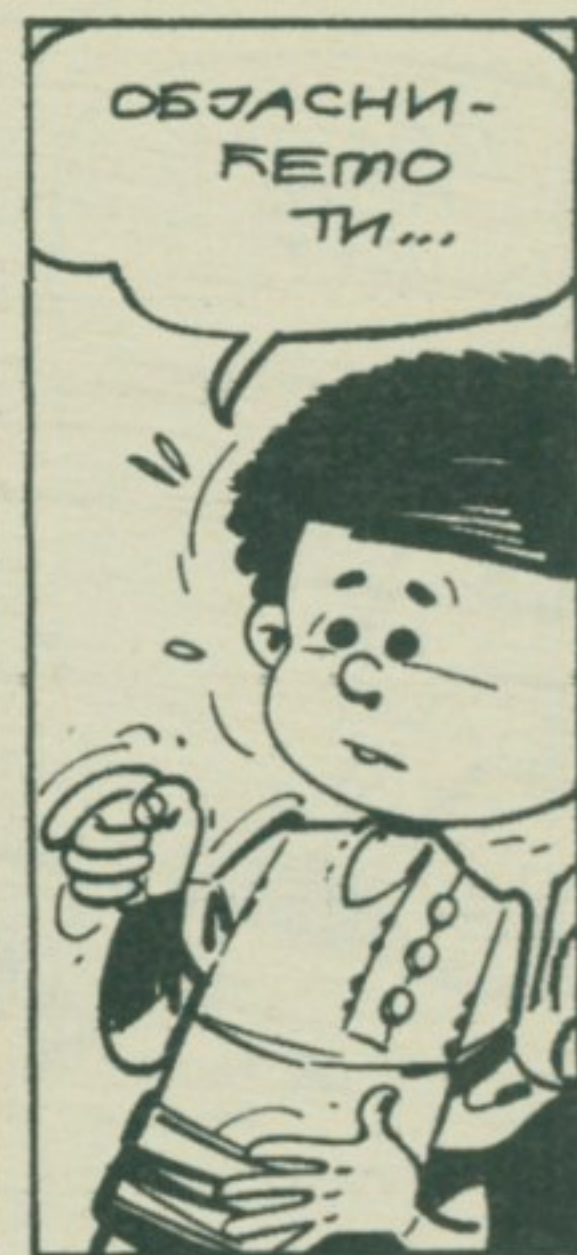

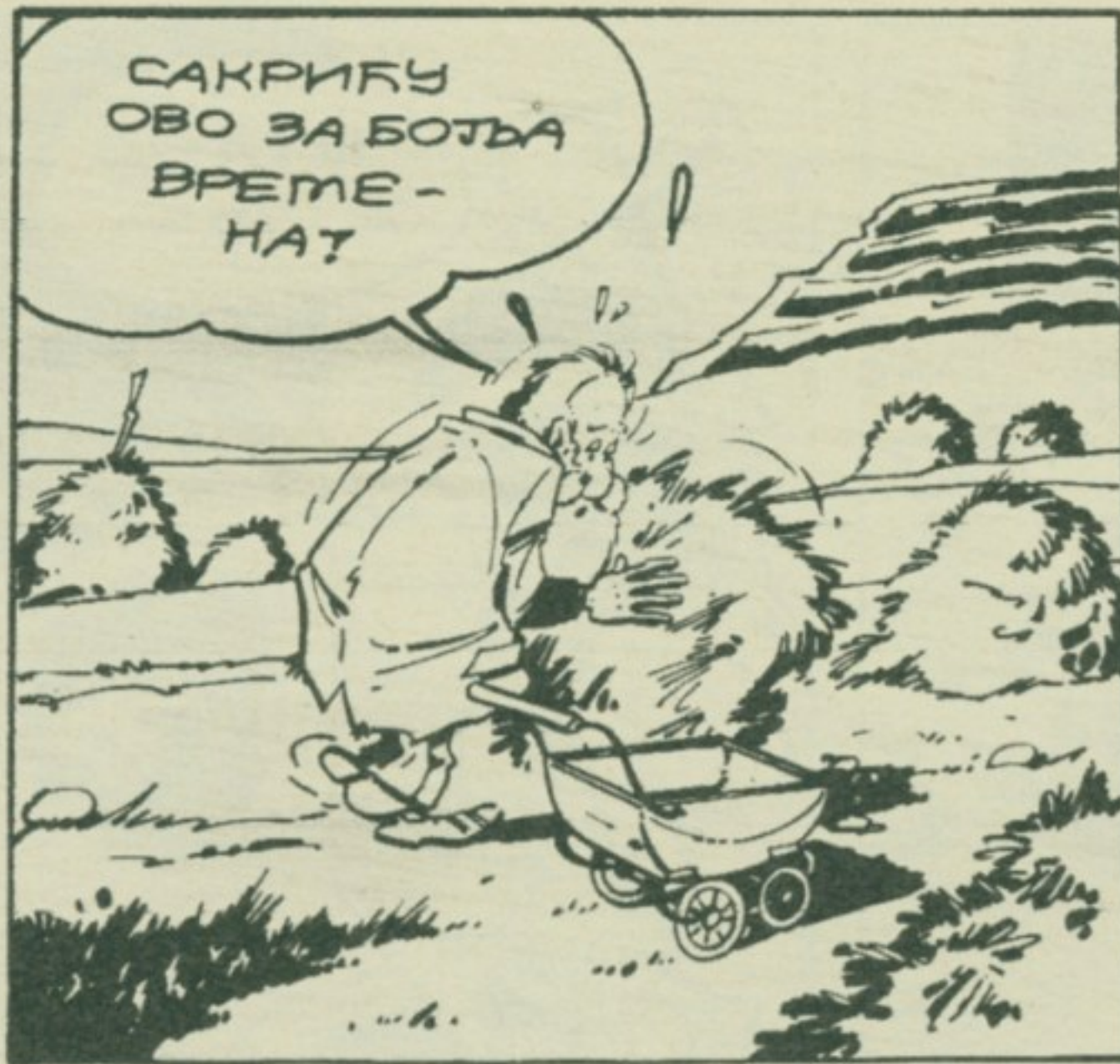

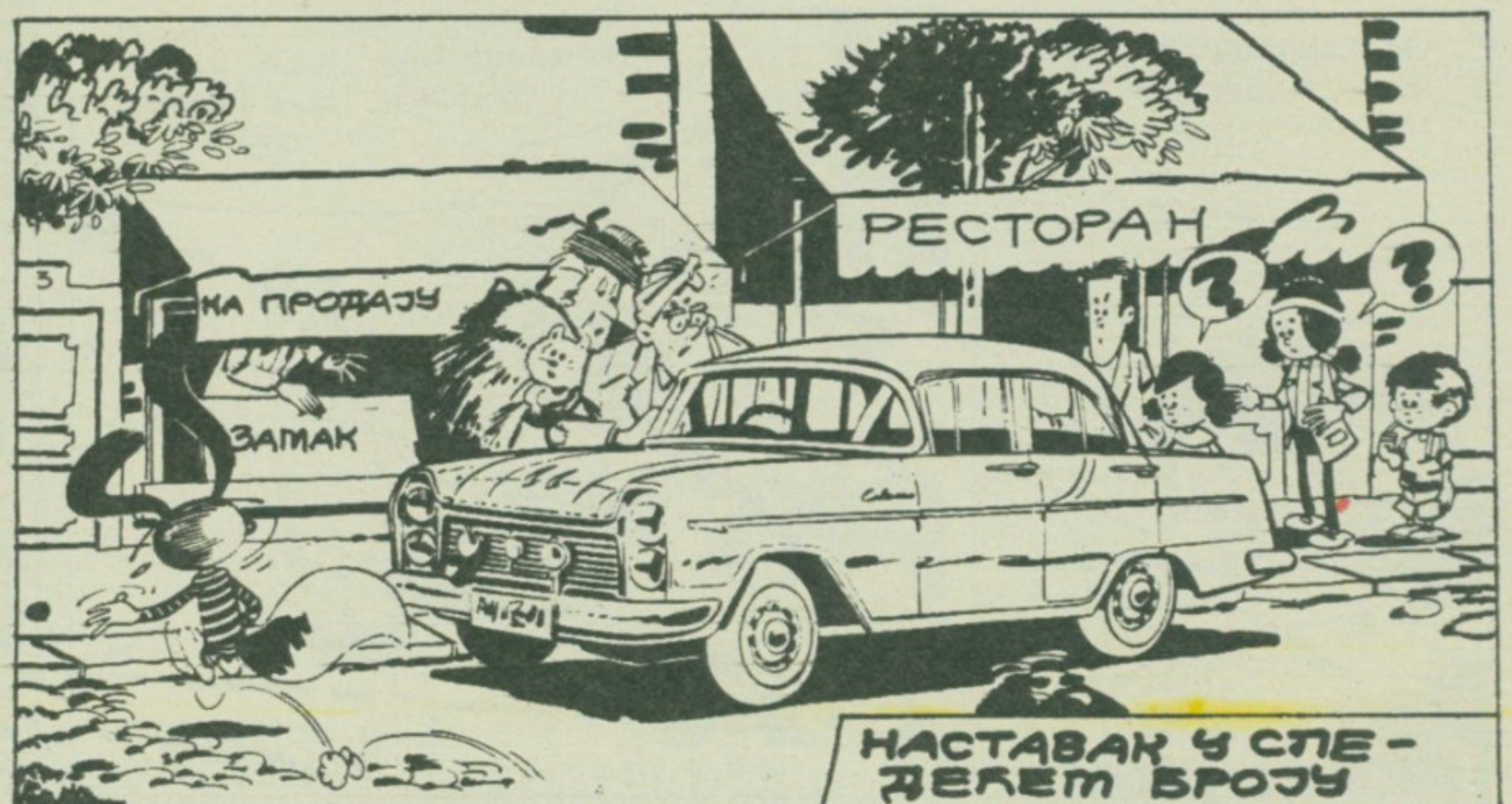

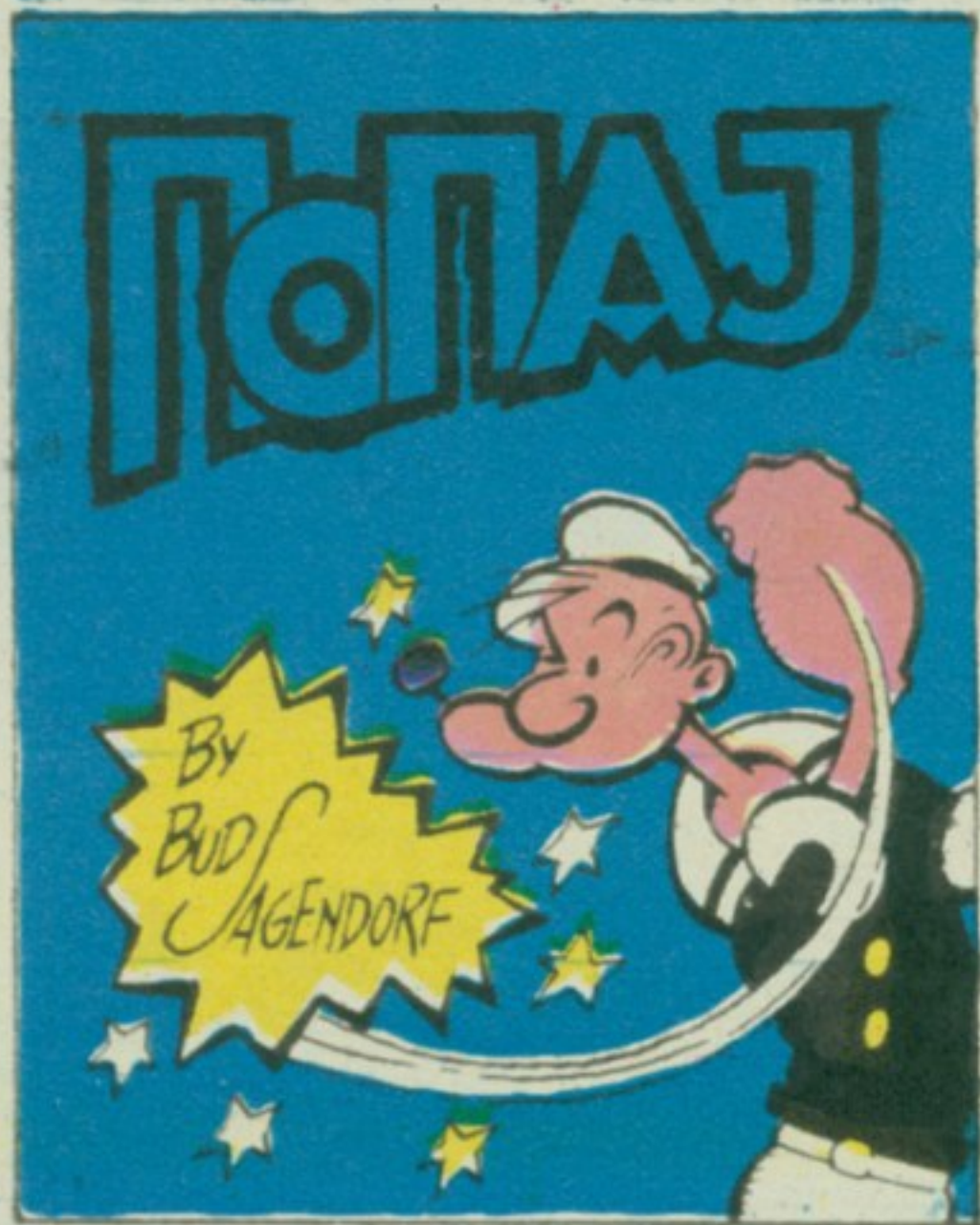

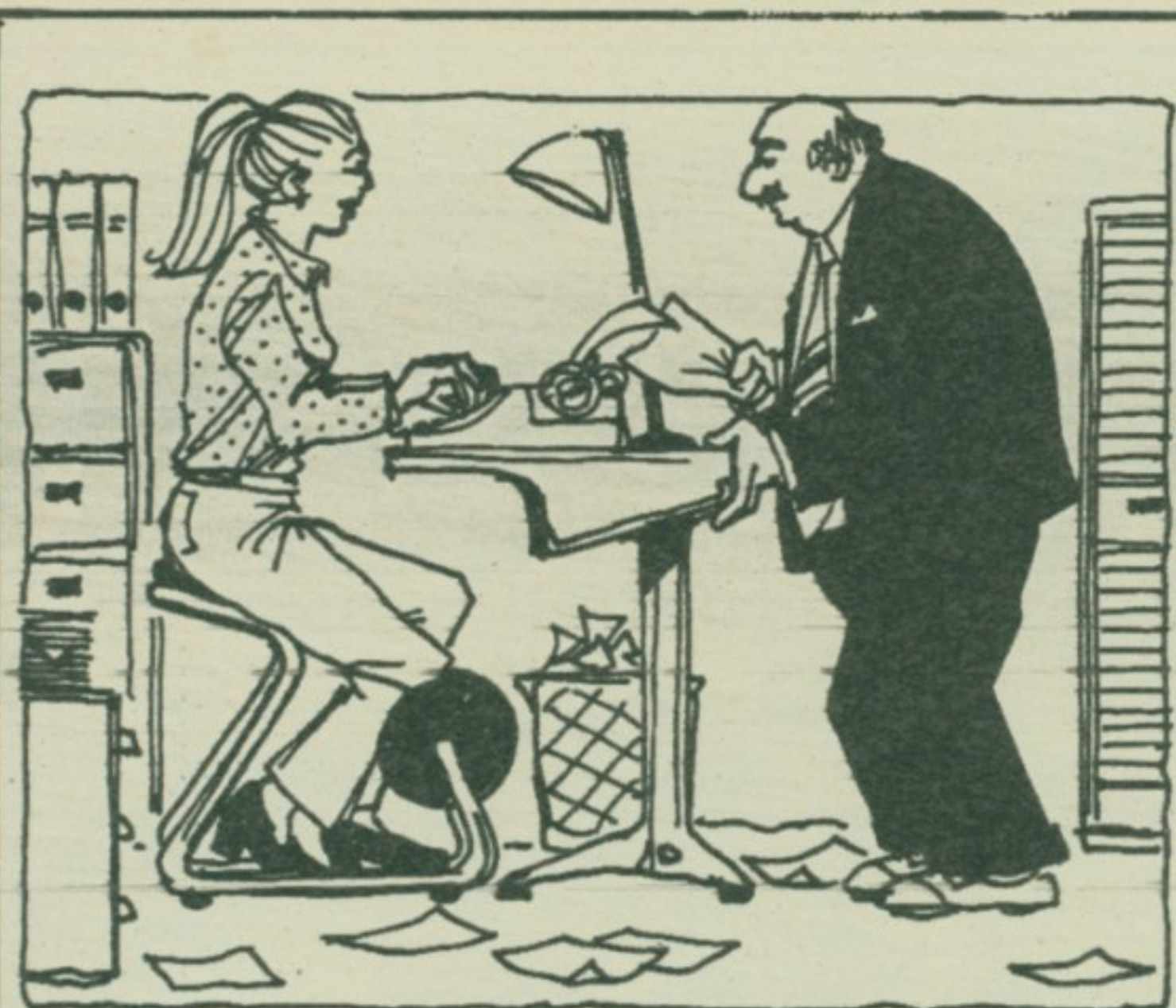

ШТА ЋЕ СТОЛИЦИ НОГЕ?

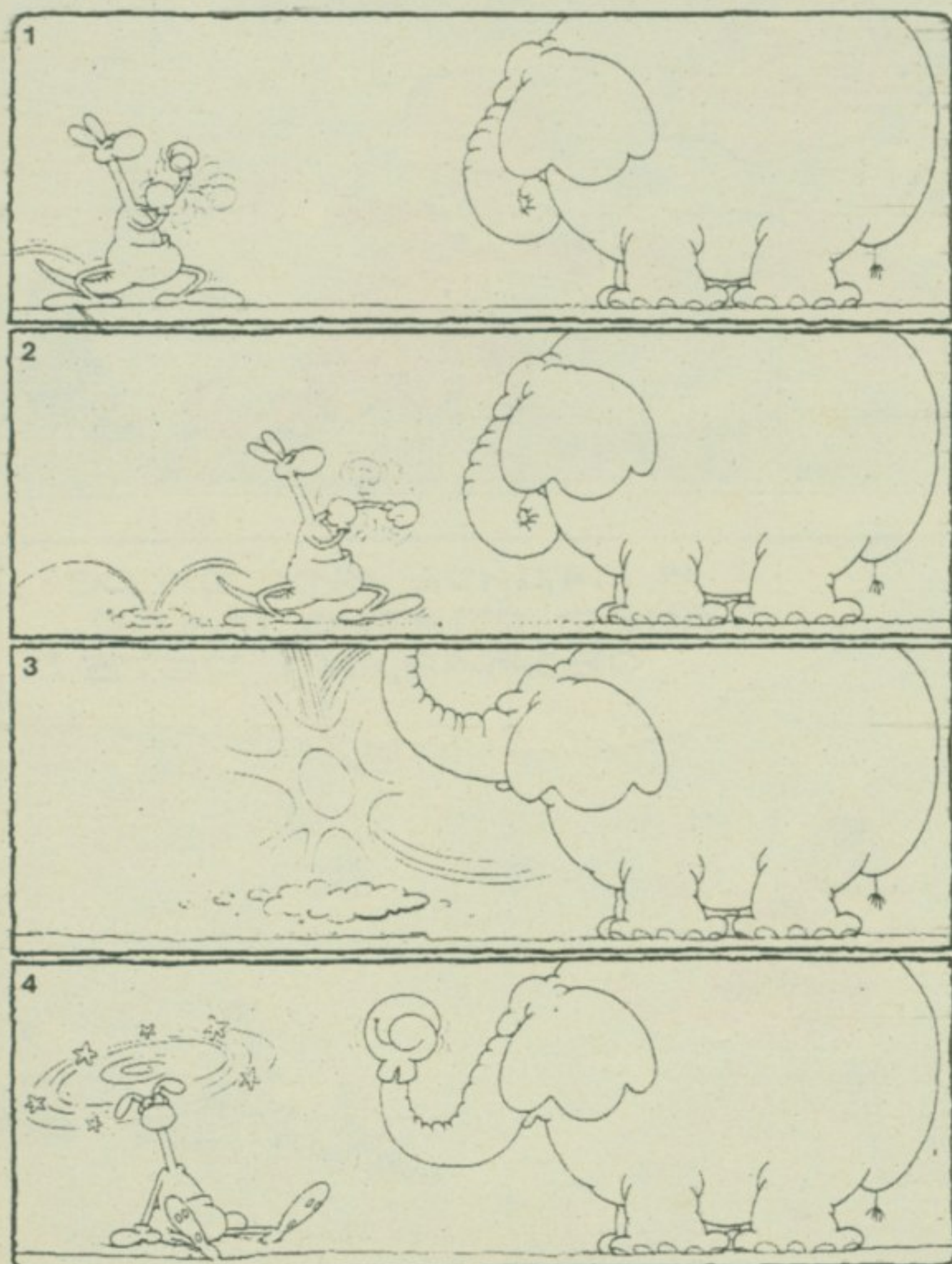
У Ослу су у продају пуштена четири модела столица у којима се више клечи него седи. Поменуте столице стају од 5130 до 8100 динара, немају ни наслоне ни ноге, а седишта су им нагнута на доле тако да само јастучићи у висини колена спасавају кориснике од незгода да — слете на нос. Па ипак, норвешки дизајнери тврде да је данашње човечанство које болује од о-коштавања чекало управо овакав модел.

Ако је веровати творцима, столица названа „баланс-актив“ распоређује телесну тежину осо-

бе између седишта и јастучета чиме се обезбеђује анатомски правилнији положај тела и слобода покрета какву традиционални четвороножни модели нису пружали. Све у свему, и дизајнери и произвођачи тврде да ће у новим столицама моћи да се седи сатима, а да човека не заболе леђа, врат или неки други део тела.

Незнатне разлике између четири постојећа типа последица су различитих намена: на њима човек може да ленчари, руча и ради. У продаји се налазе и модели намењени де-

ХУМОР БЕЗ РЕЧИ

ВЕЛИКА НАГРАД

ТАЧНИ ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА ТРЕЋЕГ КОЛА ГЛАСЕ:

1. Праг се налази на реци Влтави.
2. Карлов универзитет је основан 1348. године.
3. Рим је по предању основан 753. пре нове ере.
4. Самостална држава у центру Рима зове се Ватикан.

ПРВОНАГРАЂЕНИ ПУТЊУ У РИМ И ПРАГ

Треће коло ВЕЛИКЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ „ЗАБАВНИК И ЈАТ ВАС ВОДЕ У СВЕТ“ завршено је. До 16. марта у нашу редакцију стигло је преко 10.000 ваших одговора, већином тачних. Између оних који су тачно одговорили на четири постављена питања, специјални жири је извукао имена награђених која објављујемо у овом броју.

ПРВЕ НАГРАДЕ добили су:

Аранжман „ВЕЧНИ ГРАД“

Нађ Василије, Душана Даниловића 7, Нови Сад

Аранжман „ЗЛАТНИ ПРАГ“

Мартинковић Наташа, Туропољска 2, Загреб

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ добили су:

ЦЕПНИ РАЧУНАР:

Невјестић Вилим, Миле Међаве 5, Травник

2 ЈАТ-ове СПОРТСКЕ ТОРБЕ:

Галабош Игор, Косте Абрашевића 36, Суботица

и Радевки Димче, Кирила Пејчиновића 23, Титов Велес

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА „МОЗАИК“:

Зупанчић Мајда, Гомилско 12/а, Гомилско

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“:

Итковић Кармело, Обала 27. јули 7/4, Сарајево

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ОЛОВАКА:

Стаменовић Владан, Максима Горког 2/13, Пирот и Прекић Верица, Милана Јовановића 16, Прокупље.

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ЗНАЧАКА:

Кочан Мирела, Мухарема Бектешија 4/2, Пећ, Грегоран Бранимир, Божидара Масларића 34, Дарда.

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ПРИВЕЗАКА:

Франић Елеонора, Трп Лава Мирског 2, Осијек и Комиџорац Иван, Веселина Маслеше 11, Краљево.

3 КОМПЛЕТА „МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА“:

Посвандчић Ален, III Кукавице 7/II, Горажде, Радовановић Гордана, Шекспирова 6, Нови Сад, Кривчевић Ана, Омладинска 3, Бијело Поље, Карић Милена, Стојана Протића 45, Београд и Радојчић Драган, Маршала Тита 89, Стари Бановци

5 КОМПЛЕТА „ДЕНИСА“:

Вуловић Светлана, Браће Татић 8/1, Кикинда, Вертник Франц, Лаховче 41, Церкље на Горњском, Палић Мирсад, Идриза Масле 89, Котор-Варош, Кљунић Енвер, Касима Хацића 5, Бања Лука и Илић Горан, Партизанска 17, Бачка Топола

10 НАГРАДА У КЊИГАМА:

Јовићкић Далибор, ЈНА 3/IV, Сарајево, Шавер Игор, Партизанске тех. 7, Нова Горица, Тангл Иван.

4 питања - 444 награде!

ЧЕХОСЛОВАЧКА

Чехословачка Социјалистичка Република је држава са федеративним уређењем а чине је СР Чешка са Моравском и делом Шлеске и СР Словачка. Налази се у средњој Европи, између СР Немачке, Немачке ДР, Пољске, СССР, Мађарске и Аустрије. То је земља са веома развијеном привредом. Насељена од најстаријих времена доживљава двој успон у 14. веку када многи градови постају велики трговачки центри. Паралелно са економским напретком ишао је и културни. Оснива се један од најстаријих универзитета у свету а први у Словена — Карлов универзитет (Кароли-нум). Поред тога подижу се величанствене грађевине, које и данас представљају врхунске домете грађевинарства и архитектуре.

Чехословачка има преко 15 милиона становника, од којих су око 63% Чеси, 30 % Словаци и око 3% Мађари, Немци, Пољаци и Руси. Језик је чешки и словачки. Новчана јединица је круна која има 100 хелера. ПРАГ — Престоница Чешке од 10. века, а главни град Чехословачке од 1918. године. Изграђен на обалама Влтаве, индустријски, трговачки и културни центар са изузетно великим бројем старих грађевина: замак Храдчани, Општинска кућа из 14. века, Карлов мост, најлепши од 11 мостова преко Влтаве, Карлов универзитет и др. То је град са великим бројем позоришта, музеја и галерија. Куриозитет Прага су бројни угоститељски објекти који су допринели успесима познате чехословачке кухиње.

АРАНЖМАН: „ЗЛАТНИ ПРАГ“

Полазци сваког четвртка пре подне из Београда а у подне из Загреба. Повратак недељом поподне у Загреб и Београд.

ПРОГРАМ ПУТОВАЊА

Први дан: Лет авионом до Прага и смештај у хотелу. Други дан: После доручка полудневно разгледање града. Обилазе се стари градски трг, Градска већница, Карлов мост, Тивола, Дивadlo. После подне слободно. Трећи дан: Слободан дан. Четврти дан: Пре подне слободно. После подне одлазак на аеродром и лет за Југославију. Аранжман је рађен на бази полупансиона.

КОРИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Путници се сами пријављују на полазном аеродрому. Водич прати групу из Југославије. Језик споразумевања — поред чешког и словачког немачки, руски и енглески. Новац — мењају се све конвертибилне валуте по курсној листи Чехословачке. Динари се не мењају. Адреса Представништва ЈАТ-а Parizska 20, телефон: 243-737, 60-690, 60-502. Адреса Амбасаде СФРЈ: Mostecka 15, телефон: 531-443, 531-444, 531-804.

Карацићева 6, Нови Сад, Крајиновић Слободан, Либертатеа 49, Ечка, Петровић Петар, Милана Ракића 12/II, Београд, Слокан Бојана, Стара цеста 40, Дол. Логатец, Чарапић Душица, Јанка Катића 32, Младеновац, Поповска Љубица, Кузмана Јосифовског 74, Битољ, Хамовић Весна, Цара Душана 55/14, Краљево, Маида Катица, Немчићева 4/II, Загреб

20 КОМПЛЕТА ЗНАЧКА „ЗАБАВНИКОВИХ“ ИЗДАЊА:

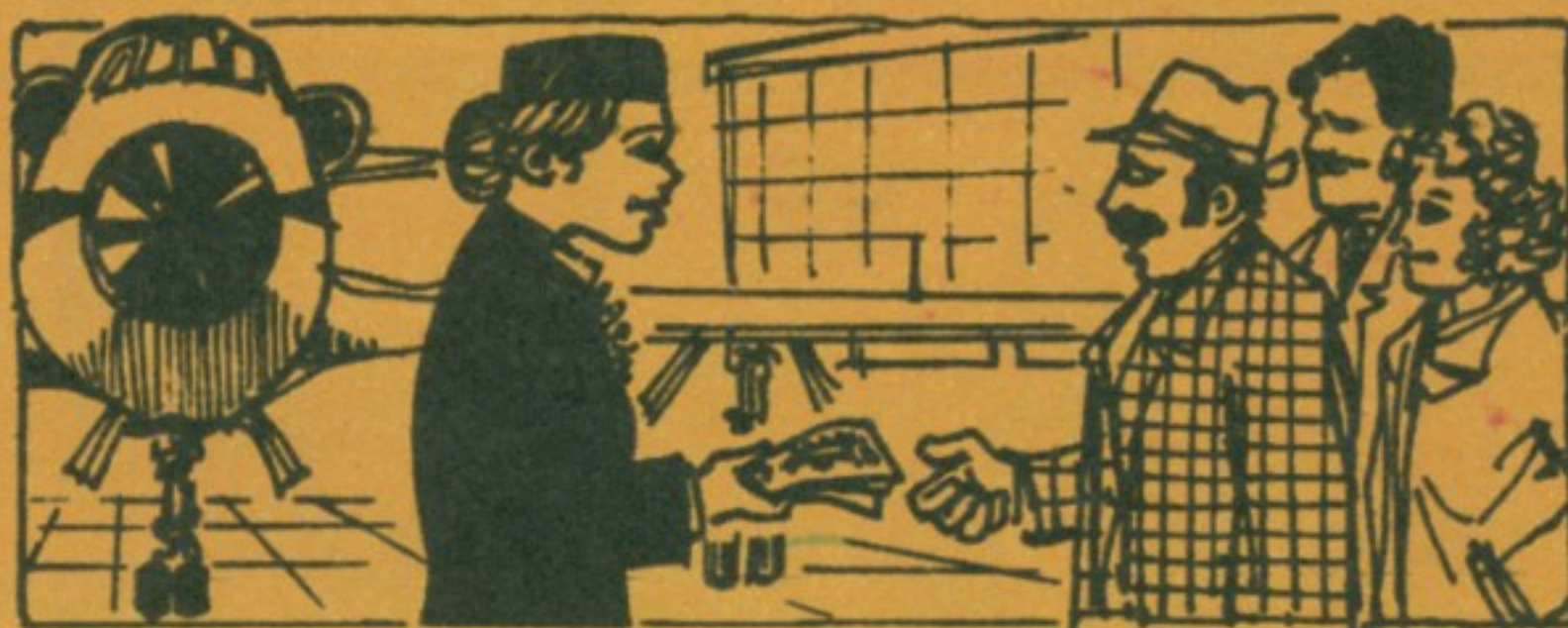
Пугељ Душан, Лаврица 66, Шкофљича, Бјељак Мирослава, Ранка Шипке 61, Бачка Паланка, Николић Мирослав, М. Николић Челика 10, Пожега, Коловска Дивна, Четвртог јула 31, Штип, Мишковић Милан, Цељска 17, Краљево, Кулић Василије, Сретена Младеновића 25/13, Београд, Мишев Драган, Чаир, Струмичка 12, III/6, Скопје, Скејо-

вић Мехо, М. п. Соколовића 26, Сарајево, Теофановић Бранислава, Браће Јовановића 106, Панчево, Замуровић Славица, II. Крвавице 18, Книн, Ностов Жења, Н. фронта 93/76, Тузла, Стојановић Милош, М. Тита 140, Брус, Протић Зоран, Милоша Обилића 6, Нови Сад, Шпехар Мирна, Прол. Бригада 52/ц, Загреб, Дујмовић Иво, Од Гаја 60, Дубровник, Симонич Полонца, Сп. Дуплек 75, С. Дуплек, Стојановић Мирољуб, Љубљанска 126 Вршац, Маркићевић Хермина, Л. Рибара 30, Пожаревац, Долхар Јошко, Карошка цеста 26, Тржич и Николић Љиљана, В. Мишића 21 а, Крушевац

21 МАЈИЦА СА ИМЕНИМА „ЗАБАВНИКОВИХ“ ЛИСТОВА:

Пурић Мирјана, Курсулина 13, Т. Ужице, Милићев Слободан, Н. Јуришића М-7/А, Сењ, Бего-

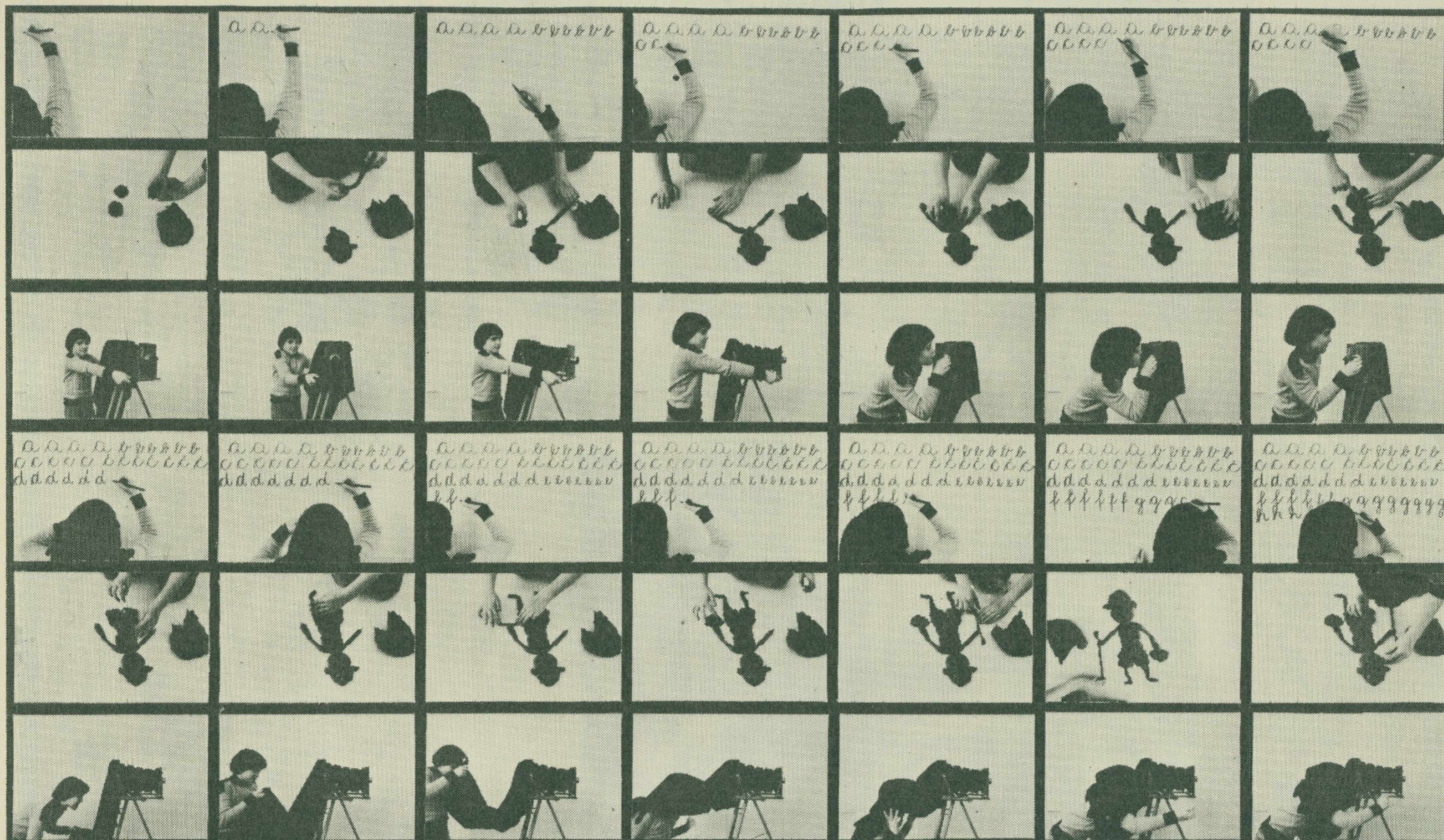
вић Харис, Асима Зубчевића 3, Требиње, Јеркан Саша, Задружна 6, Бачка Топола, Чулић Тихана, Р. Кончара, 21, Сплит, Симоновић Тилка, Леше 26, Преваље, Ивковић Дјана, Парк Лењина 7, Осијек, Невјестић Јосип, Трг Републике, лам. „Е“, Травник, Винаји Зденка, Прерадовићева 64, Петроварадин, Ђук Данијела, Петра Драпшина 8, Книн, Нађ Пал Ахила, Мраковићева 3, Сомбор, Хајхал Љерка, Максима Горког 12, Вуковар, Манић Драган, Ђевђељска 8, Ниш, Стевановић Дејан, М. Тита 20, Мало Црниће, Павловић, Драган, Веце Корчагина, блок „Ц“ -6, I/10, Крушевац, Хоџић Мирза, Омладинска 8, Илијаш, Хорњик Лидија, М. Тита 16, Бач, Ника Радул, Пријатељева 19, Љубљана, Милић Срђан, Жарка Зрењанина 101/VI, Панчево, Вукмић Веселка, Руновић и Перинић Дамир, Врси

Награде ускоро стижу поштом а првонаграђенима шаљемо обавештења и документа за путовање. Као што видите прва половина игре је завршена. Остала су још три кола у којима вас очекује 6 занимљивих и лепих путовања и још 218 других награда.

Главне награде овог кола извукла је Светлана Милосављевић, стјуардеса ЈАТ-а која путницима обећава леп и удобан лет.

ЧЕТВРТО коло објављујемо у броју 1531 од 1. маја. Прве награде овог кола су путовања у Берлин и Атину о чему ћемо више рећи у једном од наредних бројева „Забавника“.

Такмичење за
најбоље литерарно, ликовно
и фотографско дело

расписују темељне (основне) банке
удружене у Љубљанској банци

Општа банка Цеље
Банка Домжале
Подравска банка Копривница
Темељна банка Горењске
Кредитна банка Марибор
Темељна помурска банка Мурска Собота

Темељна банка Нова Горица
Основна банка Нови Сад
Темељна долењска банка Ново Место
Темељна корушка банка Словењ Градец
Основна банка Титоград
Темељна банка Засавје Трбовље
Темељна банка Велење
Основна банка Загреб
Пословна јединица Приштина

КЊИГЕ КОЈЕ МОГУ ИЗМЕНИТИ ВАШ ЖИВОТ...

1. Dr. R. Sharpe & Lewis: „ФАКТОР УСПЈЕХА” — КАКО ПОСТАТИ ОНАКВИМ, КАКВИ БИСТЕ ЖЕЛЕЛИ БИТИ - поснаслов је ове књиге О ПРОМЕНАМА, О ПРОМЕНАМА НА БОЉЕ У ВАШЕМ ЖИВОТУ.

● КЊИГА С КОЈОМ ЋЕТЕ СЕ ОСЛОБОДИТИ СВИХ ЛОШИХ НАВИКА — комплекса, пушења или тескобе.

● КЊИГА КОЈА ВАМ НУДИ КОМПЛЕТАН ПРОГРАМ УСАВРШАВАЊА У СВИМ ЖИВОТНИМ ПОДРУЧЈИМА ЗА САМО 14 ДАНА — рад, студиј, породица, брака и секс, друштвени односи, одмор и спорт.

● С „ФАКТОРОМ УСПЈЕХА” — ДО ВАШЕГ ЖИВОТНОГ УСПЕХА. Цена 290 дин. по књизи; укупно 288 страна (латиница) формата 14 × 22 цм илустровано на фином офсет папиру и корицама са омотом на кунстдруку у три боје.

2. Art. M. Semorie: „И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕРПАМЋЕЊЕ”. ВАШЕ ПАМЋЕЊЕ ЈЕ МОСТ КА УСПЕХУ У РАЗНИМ ОБЛАСТИМА помоћу популарне едиције „И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕР ПАМЋЕЊЕ”: 1. књига „МЕТОДЕ И ТЕХНИКА ПАМЋЕЊА” (202 стр.) и 2. књига: „ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА НА РАЗНЕ ОБЛАСТИ (228 стр.). Дугогодишњим искуством потврђене и код безброј људи у многим земљама света проверене ПРАКТИЧНЕ, ЛАКО СХВАТЉИВЕ И СВИМА ПРИСТУПАЧНЕ МЕТОДЕ БРЗОГ, ЛАКОГ И ТРАЈНОГ ПАМЋЕЊА свих врста података и знања у било којој области. И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕР ПАМЋЕЊЕ АКО ПРИМЕНИТЕ специјалне технике памћења изложене у овом ПРОГРАМИРАНОМ ПРИРУЧНИКУ написаном приступачним и занимљивим стилем; настао је из праксе и намењен је пракси и помоћу њега можете најмање УТРОСТРУЧИТИ Вашу постојећу моћ памћења. Цена 200 дин. по књизи. Комплет (обе књиге заједно) — 350 динара, укупно 430 страница (латиница), формата 17 × 24, преко 150 илустрација и дијаграма, 15 самотестова, на фином офсет папиру са корицама у три боје.

3. Dale Carnegie: „ПСИХОЛОГИЈА УСПЈЕХА” — КАКО СТВАРАТИ ПРИЈАТЕЉА — поднаслов је ове књиге.

● КЊИГА-УЧИТЕЉ: КАКО ЖИВЈЕТИ ЖИВОТ

● КЊИГА, КОЈА НИЈЕ КЛАСИЧНА ПСИХОЛОГИЈА

● КЊИГА, КОЈА ЈЕ ТЕМЕЉЕНА НА ПРИМЈЕРИМА ИЗ СВАКОДНЕВНОГ ЖИВОТА

● КЊИГА, КОЈА ВАС УЧИ КАКО ОТКЛОНИТИ ПСИХИЧКИ УМОР, ТЕ ПОСТИЋИ ДУШЕВНИ МИР И ЗАДОВОЉСТВО

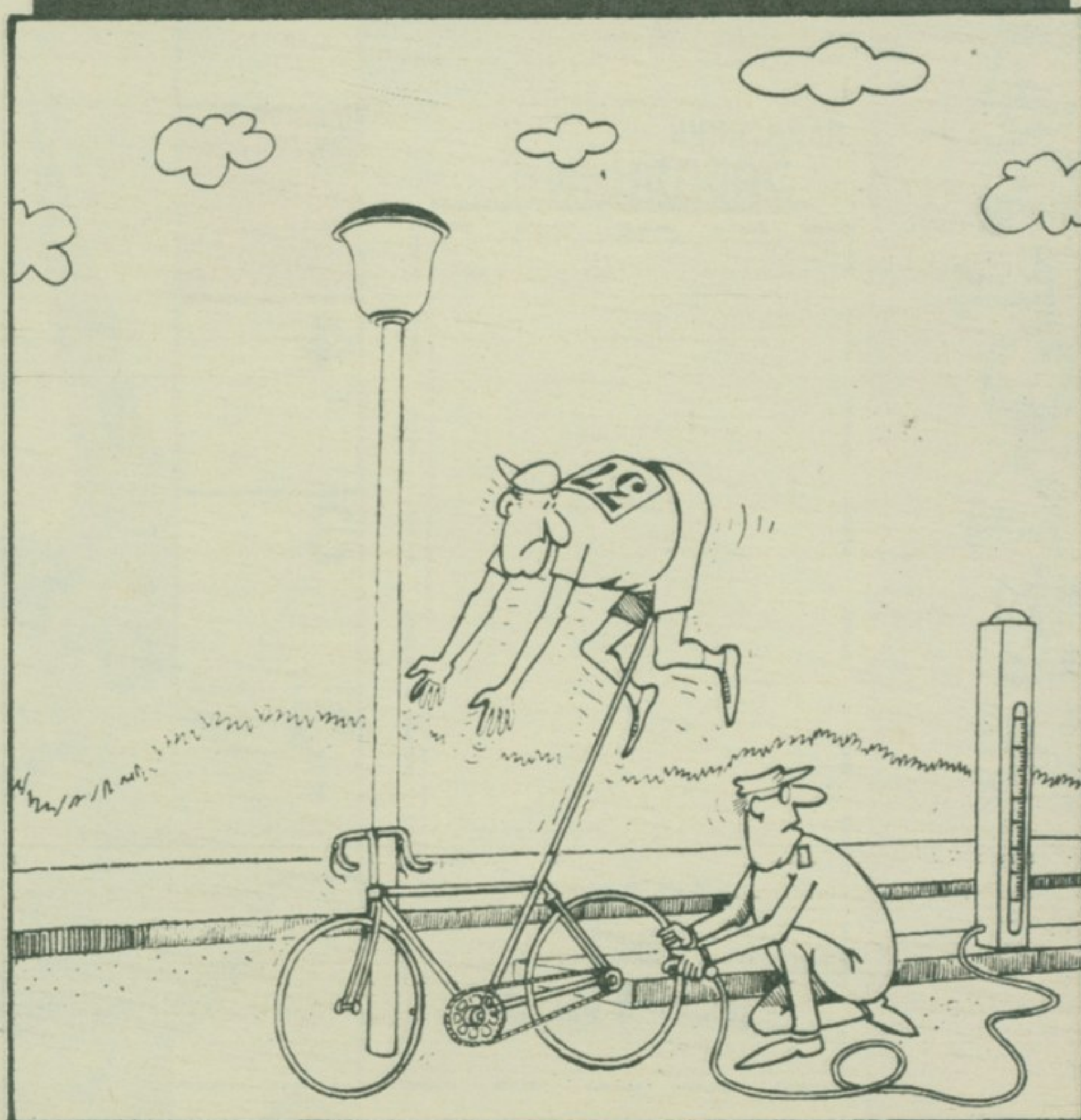
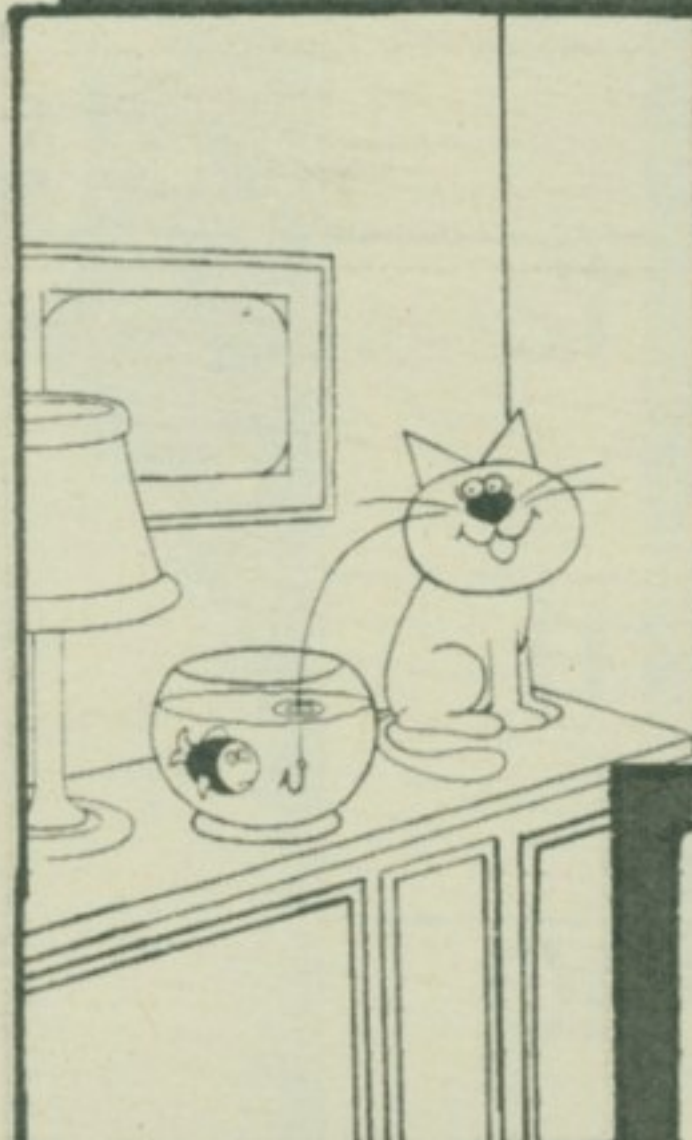
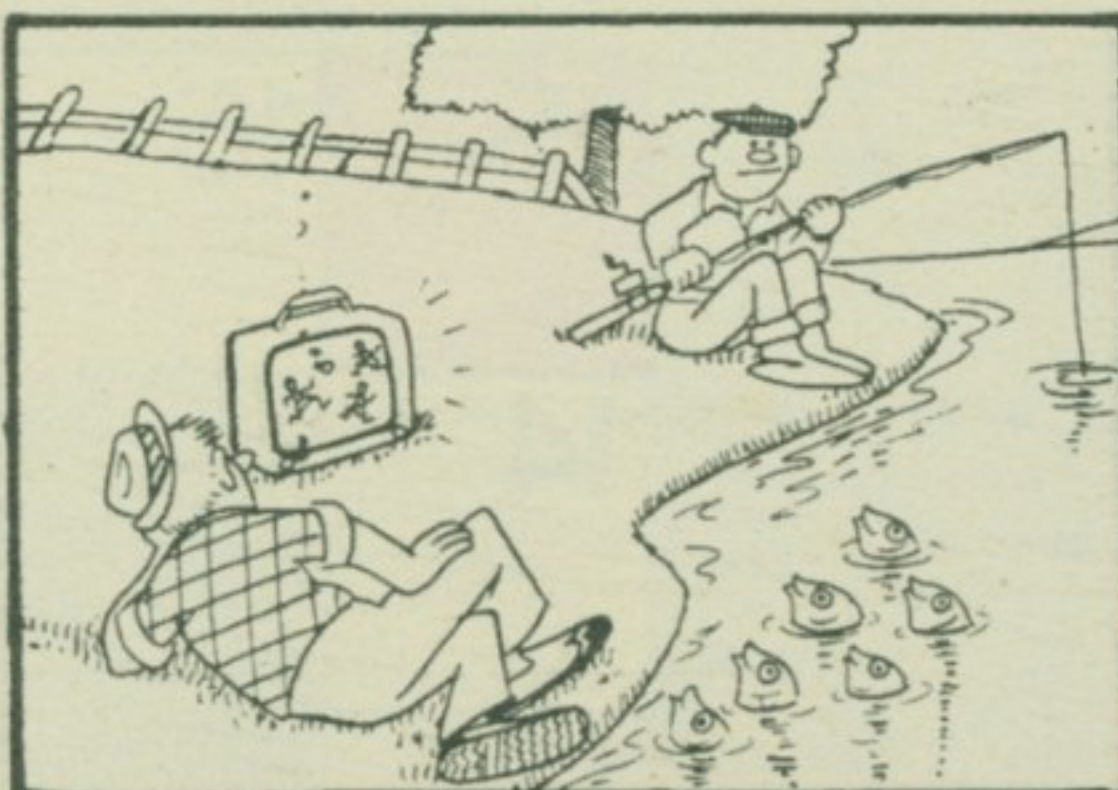
● СА „ПСИХОЛОГИЈОМ УСПЈЕХА” ДО ВАШЕГ ЖИВОТНОГ УСПЕХА

Цена дин. 350 по књизи; око 280 страница (латиница), формата 14 × 22 цм на фином офсет папиру и корицама у две боје.

ГАРАНЦИЈА: СВИМ НЕЗАДОВОЉНИМ ЧИТАОЦИМА ВРАЋАМО НОВАЦ АКО НЕОШТЕЋЕНУ КЊИГУ ВРАТЕ У РОКУ ОД ПЕТ ДАНА ПОСЛЕ ПРИЈЕМА.

Наручите на адресу: „ТЕХНИКА ПАМЋЕЊА”, М-П. факс 20—70, 11030 Београд 8. Плаћање након пријема.

ХУМОР без речи

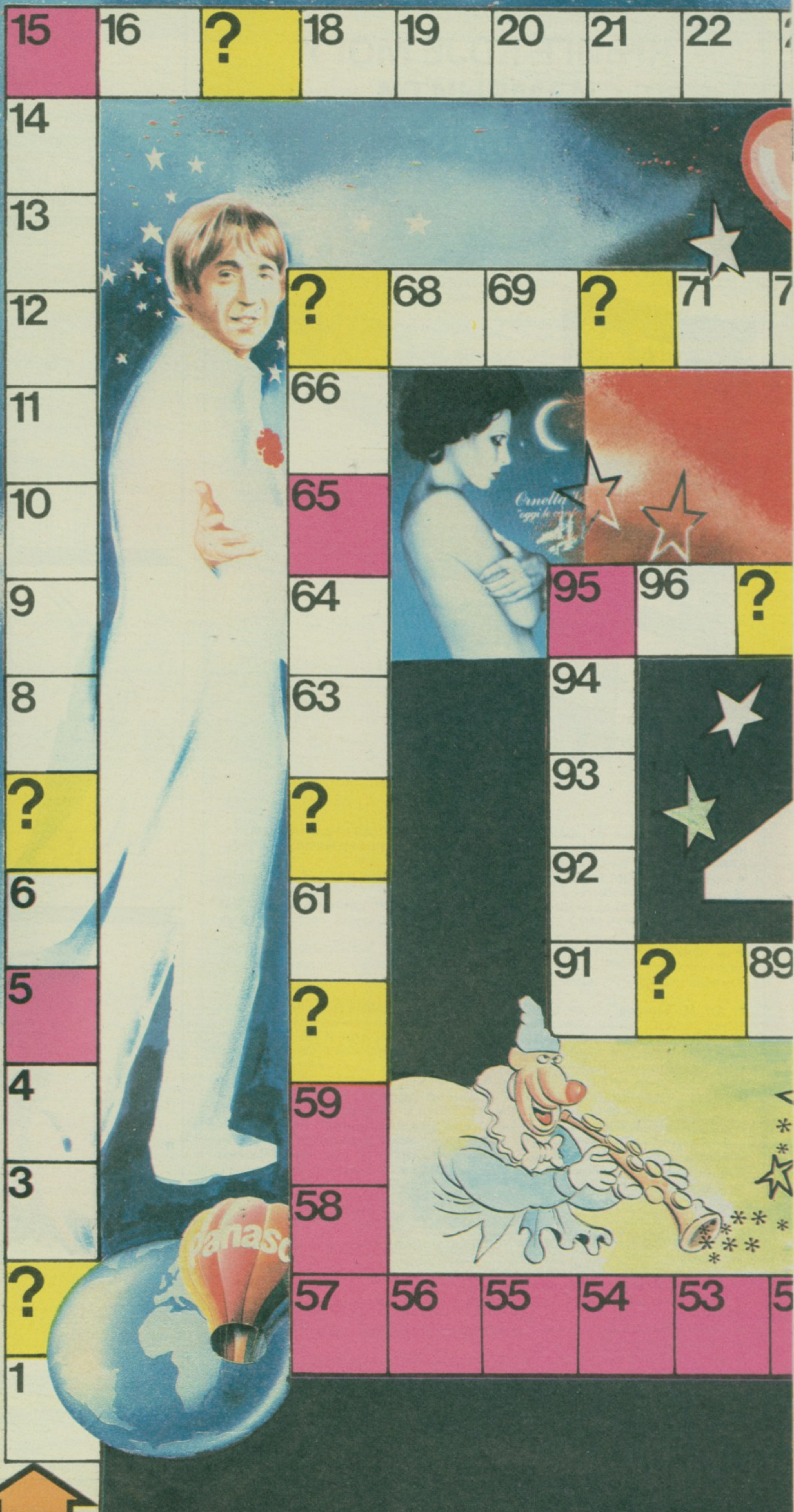

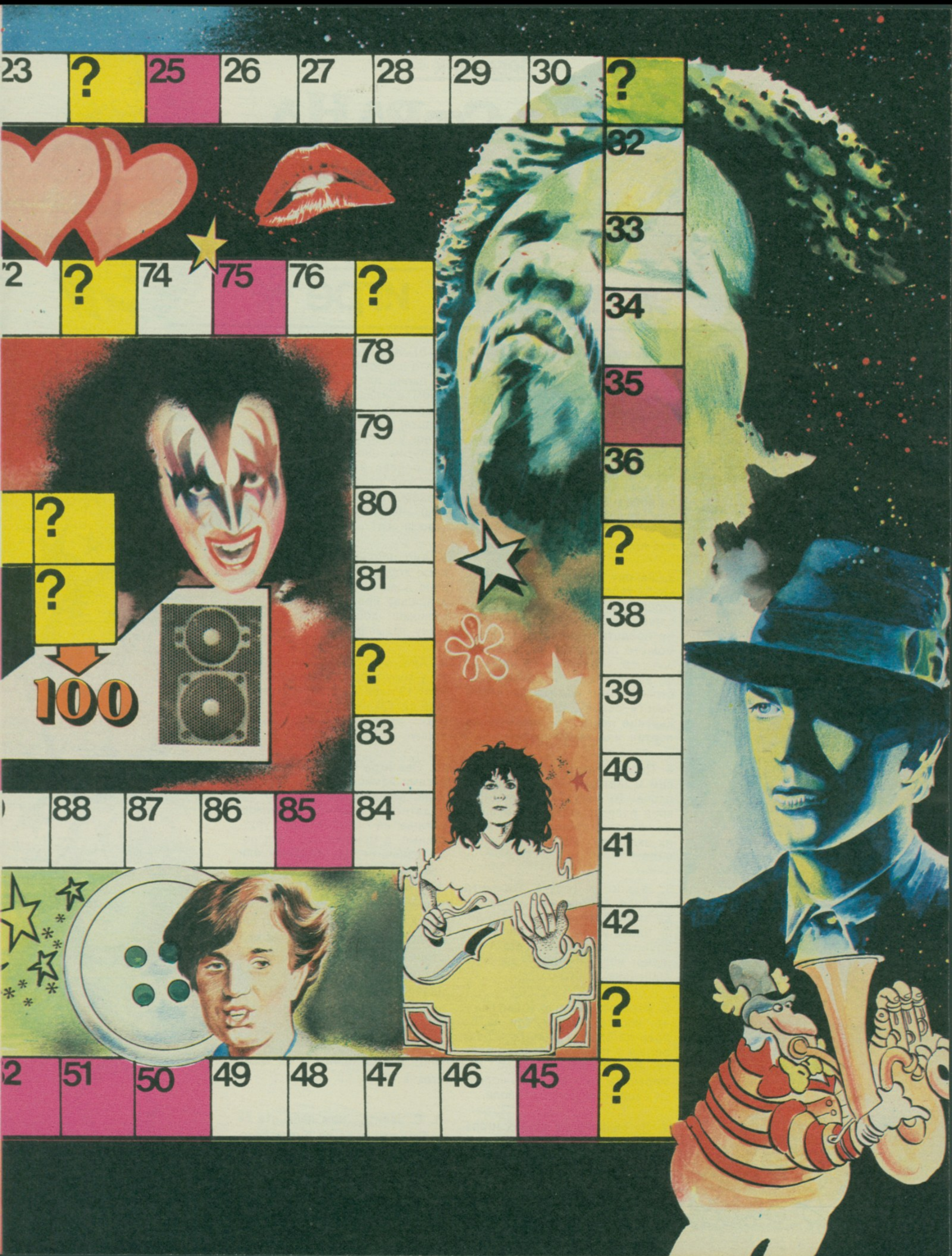
ХИТ-СТРАНА ДИСКОДРОМ

ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

МЕСТО
ЗА
КАРТИЦЕ

ХИТ-СТРАНА

ДИСКОДРОМ

* правила игре *

1. Дискодром је игра предвиђена за две до шест особа.

2. Циљ игре је да што пре пређете преко свих 100 поља, а победник је онај играч који сакупи више грамофонских плоча. То значи да неки играч може да стигне на циљ други, али ако има више плоча — ипак је он победник. Само у случају да два играча имају исти број плоча, у предности је онај који је пре прошао кроз циљ.

3. За ову игру су вам потребни: табла са Забавникових страна 26 и 27, коцница за бацање, неколико фигурица које ће представљати играче (обоје можете позајмити из игре «Не љути се, човече») и 15 картица са упутствима «?» са ове 29. стране. (Ано желите да имате чврсту основу, онда таблу и картице исеците и залепите на картон или тврђи папир).

4. Поред овога потребни су вам и жетони — грамофонске плоче. То могу бити дугмићи, зрна пасуља, а можете и сами да исечете сличице плоча и да их залепите на мале картончиће.

5. Једног од играча задужите да буде диск-џокеј: његов задатак ће бити да сакупља и дели плоче у току игре. Ано вас у друштву има више, одаберите једног који не игра — да буде диск-џокеј и судија.

6. Игра почиње као и све сличне: коцном се одреди ко ће први да баца, а онда се играчи ређају у правцу казаљне на сату! На табли се, наравно, померах за онолико поља колико ти бацање коцнице дозволи.

7. За разлику од других игара, наша нема на коцни «шестицу» (јер су и оцене у школи од 1

до 5). Због тога на коцницу уместо «шестицу» залепиш бели папир или заманеш белом бојом и када ти се приликом бацања баш ова страна окрене, смартај да си добио нулу и остајеш у месту (не идеш даље) Међутим, ако стојиш на пољу «?» поново извлачиш картицу. (Кад год станеш на поље са знаком питања, мораш да узмеш картицу и следиш упутство са ње).

8. Ано приликом бацања коцнице добијеш «5» и станеш на неко поље које почиње или се завршава бројем «5», онда као одликах добијаш на поклон једну грамофонску плочу.

9. Али, ако будеш малерозан, па у току игре станеш на поље број 13 (или на број који је дељив са 13) — заиста си «бансуз» мораш да даш једну плочу.

10. Ова игра вам дозвољава да и сами измислите додатна правила. Можете, на пример, да додате још картица са знаком питања са различитим упутствима, а можете још нека поља означити као «срећна» или «несрећна», па ко стане на њих добије или губи по једну плочу. Као правило можете да прогласите и следеће: ано неко дође на поље на којем већ стоји други играч, онда он за казну мора поклонити једну плочу играчу који је први заузео поље. Сами одредите колико ће да добије плоча на почетку игре (најбоље десетак), али то зависи и од броја играча.

П. С. Јавите нам како сте се забављали и да ли бисте волели још неку сличну игру.

* питања за картице ? (знак питања) *

1

Добио си »неца« у школи — дајеш једну плочу.

2

Успавао си се и добио неоправдан изостанак — дајеш једну плочу.

3

Преписивао си на пијеменом — дајеш две плоче.

4

Положио си »поправни« — чистиш сваног играча са по једном плочом.

5

Поланеш тестове: ано знаш но су чланови групе Лед Цепелин — добијаш једну плочу, ано не знаш — дајеш једну плочу.

6

Наброј пет састава на слово »Б« — ано не набројиш, дајеш једну плочу.

7

Наброј пет домаћих гитариста — ано не набројиш, дајеш једну плочу.

8

Наставничко веће одлучује да ли ћеш пасти на поправном. Мишљења су подељена. Бацај поново ноцницу: ано добијеш 3,4 или 5 прошао си. Ано добијеш 1, 2 или »нулу« пао си и дајеш једну плочу.

9

Застој у саобраћају — враћаш се три поља назад.

10

Зелени талас — можеш да наставиш пут: баци ноцницу још једном.

11

Изабран(а) си за најлепшег(у) у разреду — добијаш једну плочу.

12

У гласању за најбољег друга освојио(ла) си прво место: добијаш једну плочу.

13

Бацаш ноцну и унапред погађаш ноју ћеш цифру добити: ано си погодио, добијаш три плоче.

14

Ано у овом тренутну поседујеш непаран број плоча, добијаш једну. Ано је број паран — онда ништа.

15

Почео је распуст и желиш да се одмориш: пропушташ следеће бацање (тј. остајеш у месту).

16

17

18

ТЕШКА БОРБА ЗА »ЕСЦАЈГ«

НЕЋЕМО ЋАВОЛОВ ТРОЗУ

Он је далеко старији изум него кашика и виљушка и једно је од најстаријих оружја и оруђа која је направила људска рука. Први ножеви проналазак су старијег каменог доба, тада су прављени од грубо тесаног камена и служили су за све и свашта само не

Детаљ слике „Рођење Богородице“ Витора Карпаћа са краја петнаестог века.

Све до краја шеснаестог столећа и владари и обичан народ јели су искључиво њрским

постали мање-више редован део прибора за јело. У прво време крчме их нису држале већ су путници своје личне ножеве носили за пасом у специјалним кесама или футролама од коже. Касније се средњи век сетио антике и од дршака ножева начинио чудеса: злато, сребро, слоновача, дрво, кост прављени су у најневероватнијим облицима украшеним драгуљима, инкрустацијама, емајлираним племићким грбовима.

И сечиво је доживело да буде украшено монограмима и разним шарима а облик му се мењао према намени: дугачак или кратак, оштар или затупаст, прав или закривљен. По-

тоњи векови нису ножу донели ништа ново осим другачијих украсних мотива и дршке од порцулана или седефа. Данас се обични ножеви праве од нерђајућег челика, скупље врсте ковањем, јевтиније „штандовањем“. Луксузни се израђују од масивног сребра, чак и од злата.

На фресци „Тајна вечера“ из 1295. године у охридском манастиру Свети Климент су ножеви као део прибора за јело. Ово је свакако утицај Византије на наше дворске обичаје и никако не значи да се и обичан народ при јелу служио ножевима.

Прве кашике достојне тог имена биле су начињене од керамике. Сачуване

кашике старог Египта, које се могу видети у Каирском музеју и у Британском музеју у Лондону, нису служиле за кусање супе већ у козметичке сврхе, за мешање и растварање боја за шминкање очију и лица.

УСНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА

Не зна се да ли су Грци и Римљани употребљавали кашике при јелу — оно што је пронађено више личи на кухињски него на стони прибор. Римска ligula овалног облика и дугачке дршке служила је по свој прилици за мешање јела, а постојале су и кутлаче за сипање. Кашика звана cohleat имала је о-

Кашика, виљушка и нож, основни прибор за јело без кога се данас не може замислити ниједна трпеза, на столу су се нашли релативно скоро, а у неким деловима света тек треба да изборе место поред тањира. Мукотрпно пробијање „есцајга“ није лако протумачити јер се користан облик сам по себи намећао: кашика је заменила скупљен длан, виљушка прсте, а нож зубе. Па ипак су даме и господа, и то не каменог доба већ шеснаестог века, више волеле да черече месо прстима и зубима него ножем и да га, такође прстима, трпају уста ризикујући да исфлекају скупочену одећу.

Када је крајем шеснаестог столећа француски краљ Анри III храбро први пут употребио виљушку да би месо принео устима, изазвао је друштвени скандал а памфлети који су се преко ноћ појавили назвали су краља развратником. Леви манири епохе налагали су да се месо једе прстима а не некаквим сумњивим минијатурним вилама које су личиле на ђаволов трозубац.

ДРШКЕ ВРЕДНЕ БЛАГА

као помагало при јелу. Нож је пре свега био оружје. Временом је првобитни палеолитски нож добио двосекло па једносекло кремено сечиво.

Карактеристичан облик, који се до данас веома мало изменио, стекао је у метално доба кад је сечиво израђивано од бакра, бронзе и гвожђа с оштрицом повијеном нагоре и уграђивано у металну, дрвену или коштану дршку.

У античко доба, код Грка и Римљана, пехари од скупоченог материјала представљали су обичну ствар док је нож био луксуз. Служио је као оружје за лов и као жртвени инструмент, за сечење ноктију и сечење воће. Од данашњег се у суштини више разликовао по драгоценом материјалу од кога је прављен него по облику — имао је дршке од племенитих метала, слоноваче, корњачевине и финог дрвета, посуте драгим каменом. Ножеви за клање жртвених животиња имали су јако сечиво готово троугластог облика и кратку масивну дршку.

Али, као прибор за јело нису коришћени мада се на сачуваним сликама и мозаицима који приказују римске банкете могу видети у рукама понеког од гостију. У ствари, њима су руководили нарочито робови, чија је дужност била да месо исцекну пре него што би га послужили званицама.

Требало је сачекати шеснаести век да би ножеви

КАШИКЕ: 1. Римска нутлача 2. Египатска за козметику 3. Римска за ро-вита јаја 4. За верске обреде 5. Енглеска за шећер 6. Индијска 7. Из петнаестог века 8. Из шеснаестог века 9. За нолаче 10. Кафена 11. За сенф 12. За јаја 13. За шећер, 14. Супена 15. За со, 16. За пунч, 17. За сос.

БАЦ!

блик чашице из које су се јеле шкољке и ровита јаја и запиљени врх дршке за једење пужева.

У средњем веку кашике се праве од кристала, ахата, рога, дрвета, злата, слоноваче и украшавају драгим камењем и емајлом. Кашика за крунисање, која се чува у лондонском Тауеру, потиче из 14. века и има дршку у облику плетенице украшену драгуљима. Употребљава се и данас при церемонији крунисања сваког новог британског суверена. Али, ни то није кашика за јело као што није ни она која се

Старински прибори за јело од тешног сребра изложени на једној лондонској аукцији.

Војнички прибор за јело Ђузеппеа Гарибалдија. Славни италијански револуционар понудио га је једном ратном другу.

Енглесни писац Чарлс Диненс нао глумац у позоришном комаду „Used up“. Слина је дело Аугустуса Ега.

помиње у Завету св. Ремија из 5. столећа.

И кашике, као и ножеви, доживљавају процват и праву употребу у 16. веку. Машта занатлија нарочито се усредсређује на дршку која је увек богато а често и фантастично украшена читавим сценама и скулптурама људи и животиња. Тада су ушли у обичај и такозване кашике чије дршке представљају свеце. Овакве кашике кум или кума морали су обавезно да подаре детету при крштењу.

Тек концем 17. века фантазија се постепено повлачи уступајући место модерној кашики чија се дршка завршава као и наша данашња. Разуме се да и данас постоје луксузне кашике од сребра или злата са шарама и монограмима, али им је основни облик једноставан и практичан.

Осамнаести век заслужан је за „специјализацију“ кашика па данас имамо кашику за супу, за чај, кафу, шећер, компот,

колаче, сладолед, сос, јаја...

Виљушка, најпрокаженији део прибора за јело, родила се са два зуба, извињите, зупца. Погрешно јој се прописује италијанско порекло, вероватно због њихових националних шпaгeтa. Истина је само да се виљушка у Италији одомаћила раније него у другим земљама захваљујући префињеном укусу и кухињи ренесансе.

ИМАЛИ СМО ЈЕ ПРЕ ЕНГЛЕЗА!

Виљушка је постојала и у античко доба и у средњем веку, али се све до краја 16. столећа јело искључиво прстима. То је вероватно разлог масовне употребе салвета које се помињу још у 6. веку! Виљушка је углавном служила у кухињи при печењу у кувању меса. Прве које су се појавиле на столу нису много личиле на данашње и биле су намењене отменом једењу воћа, никако меса! У 13. 14. и 15. веку

представљале су прави луксуз, прављене су од скупочених материјала и чуване у финим футролама.

Било је, међутим, и изузетних случајева. Тако почетком наше ере Сан Пјер Дамијани пише да је византијска супруга дужда Орсеола запањила званице на гозби приносећи јело устима „златним предметом са два зупца“. Ово је уједно најстарији помен виљушке у историји. Доказ да је виљушка најкасније од свих делова прибора за јело ушла у употребу је и трактат о цивилизацији Еразма Ротердамског написан 1530. године. У њему се виљушка уопште не помиње док лепо стоји да после јела руке треба обрисати салветом.

Француски краљ Анри III упознао се са виљушком за време једне посете Венецији и „увезао“ ју је у своју земљу, као што знамо без успеха. Краљ Луј XIV одбио је да је у-

потребљава сматрајући је „претераном рафинираношћу“. Ово мишљење делили су и Енглези којима је прве виљушке донео Томас Коријарт са пута по Италији 1661. године.

Ми смо пре Енглеза имали виљушку! У припрати манастира Студенице коју је подигао унук Стевана Немање Радослав налази се фреска „Тајна вечера“ из 1568. године. На њој је приказана виљушка са три зупца као део прибора за јело. И ово је ути-

цај Византије и можда се на двору понекад и јело виљушком, али у народу у то време није.

Виљушка је у већини цивилизованих земаља стекла право грађанства тек крајем 18. столећа кад је коначно добила четири зупца и важно место на столу поред танаира.

МУЛТИМИЛИОНЕРСКЕ БУБИЦЕ

Индијски принц Низам од Хајдербада био је једно време најбогатији човек на свету. Кажу да је имао толико бисера да је један париски јувелир одбио његову понуду да процени то благо с образложењем да би му за посао требало — две године! Ни јувелир из Лондона није прихватио да преброји и вреднује Низамову колекцију дијаманата, смарагда и рубина, да не би „остатак живота провео у подруму“. (Тамо се, наиме, колекција налазила!) У „енциклопедији богаташких бубица“ ушле би и оне мађарског принца Пала Антала Естерхазија који је умро 1866. Тај највећи расипник свог времена био је власник 21 замка, 621 села и 60 градова. Носио је бунду

оперважену Тицијановом сликом, а кад му је досадила, просто је бацио на смеће. Причало се да је волео да игра стони тенис уместо лоптица — златним сатовима...

И данашњи мултимиллионери понекад радо троше: неки саудијски принц изгубио је 1974. у коцкарници у Монте-Карлу пет милиона фунти стерлинга (фунта износи око 70 динара, па рачунајте). Лопови су провалили у вилу на Азурној обали која је припадала једном шеку и однели драгоцености у вредности осам милиона фунти. Француска полиција дојурила је на лице места, али је ускоро одустала јер је шека мрзело да сачини списак несталих драгоцености!

ШТА ФАЛИ ТАРАНТУЛАМА?

Каже се сваки трговац хвали своју робу. Хвали је и Енглец Бил Робертсон, с тим што му је роба — изузетна. Бил, наиме, продаје циновске длакаве тарантуле.

— Моји пауци су нежни кућни љубимци — тврди он.

Поред поменуте „мазности“, тарантуле имају још и те лепе особине да, за разлику од многих других љубимаца, не заузимају много простора, живе око 14 година, нису прљаве, а ни прождрљиве — задовољиће се једним мишем месечно.

Ове, Билове, нису чак ни отровне: он тргује само циновском врстом која има црвене ноге.

— Може се догодити да некога штипу, али тај убој није ништа опаснији или непријатнији од пчелињег. Уосталом, пре него што нападне, свака тарантула претходно недвосмислено да до знања да се на то спрема — каже Бил.

Чини се да Робертсон има више истомишљеника но што би се на први поглед могло претпоставити јер посао са тарантулама цвета: по цени од 20 фунти (1420 динара) продаје

по две месечно, што је, узме ли се у обзир којој коме припадају његове „животињице“, заиста много.

— Никада не бих продао тарантулу некоме уколико ми се учини да се на куповину одлучио напрецац. Морам да будем сигуран да је муштерија заиста жели. Замислите шта би се догодило кад би неки шаливција одлучио да неког од мојих па-

ука искористи као изненађење за жену.

Сасвим је могуће да ће и то некоме пасти на памет. Што се Била тиче, до идеје да тргује тарантулама уопште није дошао он, већ — муштерије. Прву је изложио само како би привукао пажњу пролазника на збирке препарираних лептирова и инсеката које и дан-дanas продаје у својој лондонској радњи.

МИНИ ФОРМУЛЕ-МАКСИ УСПЕХ!

Драги читаоци

На нашој слици видите популарне књижице МИНИ ФОРМУЛЕ у природној величини.

- МИНИ ФОРМУЛЕ садрже све формуле из математике, физике и хемије.
- МИНИ ФОРМУЛЕ су универзални приручници за основце, средњошколце и студенте.

КОМПЛЕТ 60 ДИН.

НАРУЧБЕНИЦА

„ПОЛИТИКА“

Агенција ППП, 11000 Београд

Македонска бр. 35/1

Неопозиво наручујем комплет „МИНИ ФОРМУЛЕ“ у издању ПРЕС-КЛИПИНГА

Пошиљку упутите на адресу:

Име и презиме наручиоца

Адреса:
(пошт. број, место, улица и број)

Уплатити:

а) на жиро рачун бр. 60801-603-15330 — ПРЕС-КЛИПИНГ по пријему пошиљке

б) поужећем

У случају спора наложен је Окружни суд у Београду.

Место и датум

М П

Потпис овлашћеног лица (за РО)

Цицики Кичак

Кућно Позориште Лутка

А да бисте направили позориште лутака за своју собу, треба да направите и позоришницу и лутке.

За позоришницу вам треба рам: око 6м летвица ширине 4 см и дебљине од 2 до 4 см. Помоћу њих направите оквир као на цртежу 1. С унутрашње стране направите троуглове који ће држати конструкцију. На местима где се спајају попречне и вертикалне даске, сем ексера, треба укацати и плочице од метала које ће осигурати конструкцију (облачићи ти показују на којим местима треба ставити осигурање). По горњој и доњој попречној греди укацати ексере тако да буду коси, нагоре на горњој греди, надоле на доњој греди. На те ексере качи се платно позоришнице а њен крој дат је на цртежу 2. Платно порубите као на цртежу, пресеците и, порубите на означеном месту на шеми отвор 50 х 40 см, а преко тога отвора зашијте, и то само по горњој ивици, парче платна у другој боји од оне од које је направљена

позоришница. Његове димензије означене су цртежима око места отвора. На унутрашњој страни позоришнице (тамо где стоје луткари) могу се ставити и дубоки резови у којима се могу држати лутке. По горњој и доњој ивици ставите петље које ће се качити за ексере.

Лутке ћете направити од старих чарапа (не оних поцепаних, него оних које сте прерасли, а остале су још увек лепе.) На месту где су прсти, са налицја, пришијте по једну петљу као на цртежу 5. Ту петљу натакните на средњи прст (цртеж 6), па онда чарапу превртите на лице и на тај начин је навучете на руку. На цртежу 7 се види како цела ствар изгледа у пресеку, а на цртежу 8 како изгледа споља. Помоћу петљице ћемо направити и уста будућој лутки. Затим узмите две лоптице од пинг-понга, пробушите по две рупице дебљом иглом тако да буду близу, па нацртајте очи (цртеж 9). Сада те две лоптице зашијте на чарапу (цртеж

9. Направите од вунице праменове па их изашијајте по чарапи — то је коса (цртеж 10). Лутке можете украсити додатним детаљима, алкицама које ће представљати минђуше, ставите им капу (цртеж 11), кравату и сл. На цртежу 3 види се како позориште изгледа гледаоцу. На платно које представља позоришницу можете ипсе-надлама закачити неку одговарајућу слику, цртеже, лептире, позоришне маске, наслов комада. На цртежу 4 види се како позоришница изгледа глумцима и изабојачима. За време представе, луткар провлачи руку испод нашивеног платна и пази да не млатара много рукама, да се нашивено платно, које представља позадину, не би суваније одизало те да не би гледаоци видели луткара.

Лутке за руке могу се направити и на многе друге начине, могу бити мање или више компликоване и за израду и за вођење, али о томе у неком од наредних бројева.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

НИКТОН ЛЕКТРИНС

Када се дим разишао, свуда
око Тамура лежали су без-
облични делови чудовишта
које се распало

Гера, драга Гера, вратио сам се. Опет без новости. У Тумки су нагомилане огромне масе али после њих долазе друге. Наставићу ипак у том правцу.

— И у области Барна је исто, Кронте. Видела сам један систем од шездесет хиљада звезда у савршеној равнотежи. Интересује ли те?

— Не. Морамо негде стићи до краја космоса да га погледамо са стране. Тек тад ћемо га можда разумети.

— Космос је бескрајан, Кронте. Никад из њега нећемо изићи. По-некад сам уморна.

— Разумем те, Гера. Али шта друго да чинимо?

То су интелигентни фосили

Тамур и Лисва чули су овај разговор који је долазио са непознатог небеског тела према коме су летели. Али нису га разумели.

— То су пражњења између полова — рече Тамур. — Планета је мртва.

— Неоичан је изглед тих полова — рече Лисва. — Црвени су, и као да пулсирају. Тамо мора да је јако вруће.

— Спустићемо се далеко од њих.

Гера и Кронте одавно су открили да им стижу гости. Нису се изненадили. Било је и раније посетилаца.

— Двоје су — рече Гера. — једно је као ја а друго као ти. За нас верују да смо нека планета.

— Нека и даље у то верују — одговори Кронте. — Тако је за њих најбоље.

— Остали су без енергије којом се крећу. Морамо им помоћи.

— Помажемо сваком па ћемо и њима — сложи се Кронте. — Али не смемо с њима ступити у директан додир да их не уништим. То су интелигентни фосили.

Тамур је приближио брод планети. Цела њена површина покривена великим шестоугаоним пољима подсећала је на пчелиње саће. Свуда само та поља. У једно од њих, могло је имати у пречнику петнаест километара, Тамур спусти брод.

Против очекивања инструменти показаше да су биослови подношљиви. Само је правитација била двапут мања. Изиђоше из брода носећи у деловима ловца. Ако је игде на планети постојао и грам драгоценог К-лукса, ловац ће га открити. За две недеље би га пречистили у ГБР. Могли би да се врате до прометних путева и затраже помоћ.

Причврстише ловца на тронског постоље и Тамур га укључи. Главна инструмента опремљена осетљивим трагачима обрну се неколико пута у свим правцима. Чекао се спасоносни звук. Али ловац је ћутао.

— Немамо среће — рече Тамур. — Осуђени смо да заувек останемо овде. Нико никад неће доћи да нас тражи.

— То заувек неће дуго трајати — рече Лисва. — Док не истрошимо резерве хране.

Тамур искључи ловца. Провериће централне ћелије иако је веровао да су исправне.

— Ова врста живота развила се у седмом подеоку космоса — рече Кронте. — Наилазио сам тамо на слична бића. Материја је у њима лоше организована и покушавају да то надокнаде служећи се разним механичким справама. Знам како треба с њима поступити. Препусти то мени.

Осећљиво место на чудовишту

Али, и Гера је имала план за дочек посетилаца. И била је бржа од Кронте.

Док је Тамур провервао ловца, у песковитом тлу поред њега отвори се велика рупа из које се извуче огромно метално чудовиште полуживотињског облика. Наказа полако крену према Тамуру.

Тамур потеже оружје али било је касно. Из горњег дела чудовишта муњевито излети танко ужице и као да је било живо омота се око Тамура. Оружје испале Тамуру из руке. Пре него што се онесвестио чуо је Лисвин врисак. Чудовиште поче да га вуче према рупи.

— Гера, чиме их то плашиш? — рече љутито Кронте. — Зашто си се умешала? Смешна опасност коју си им приредила не одговара њиховој логици!

— Кронте, овај пут биће како ја желим — одговори Гера.

Упркос силном страху Лисва подиже из песка Тамуров пиштољ. Био је тежак и морала га је држати обема рукама. Испали неколико хитаца према горњим полугама металне наказе. Пламени зраци сакатили су чудовиште. С њега су отпадали неки делови. Али није се заустављало. Вукло је и даље полако везаног Тамура.

Лисва је трчала око чудовишта тражећи постоји ли на њему неко осетљиво место. Могао је то бити мали жути троугао између предњих кракова. Све остало имало је исту боју рђе. Лисва нанишани у троугао. Ватра погоди циљ. Наказа се заустави. Са свих страна из ње покуља зелени смрдљиви дим.

ПЛАНЕТА ДИ

Кад се дим разишао, Лисва приђе Тамуру. Био је жив, у несвести, још везан. Свуда око Тамура лежали су у песку безоблични делови чудовишта које се распало.

Тамо где је пре био труп чудовишта налазила се величанствена сребрнаста фигура човека до појаса са Тамуровим ликом. Тамур од сјајног метала и двапут већи блистао је пред Лисвом на ниском постољу као споменик. У десној руци Тамур-споменик је чврсто држао ужице које је заробљавало живог Тамура.

Пошто се прибрала и схватила да ништа не може да схвати, пажећи да не повреди Тамура, Лисва испали неколико хитаца у ужице које га је везивало. Али ужице се није чак ни загрејало.

Да пуца у Тамуров споменик? То није могла. Лице је било тако лепо и верно оригиналу. Чинило би јој се да пуца у правог Тамура. Одбаци оружје и приближи се металном дупликату да на њему тражи неко решење.

Није осећала време

Биста је на грудима имала неколико редова ручица, скала и дугмади. Без разумљивих ознака. Да додирне неко дугме? Да покрене неку ручицу? Шта ће се десити? Морала је покушати.

Изабрала је једно сиво дугме.

Можда није опасно јер их у истом реду поред њега има још пет. Изгледало је безначајно. Притиснула је то дугме. На око педесет метара изнад Лисве нешто је експлодирало и распршило се у хиљаде искрица које падоше на тле у облику крупних капи кише. Освежење! Лисви је добро дошло али није она то тражила.

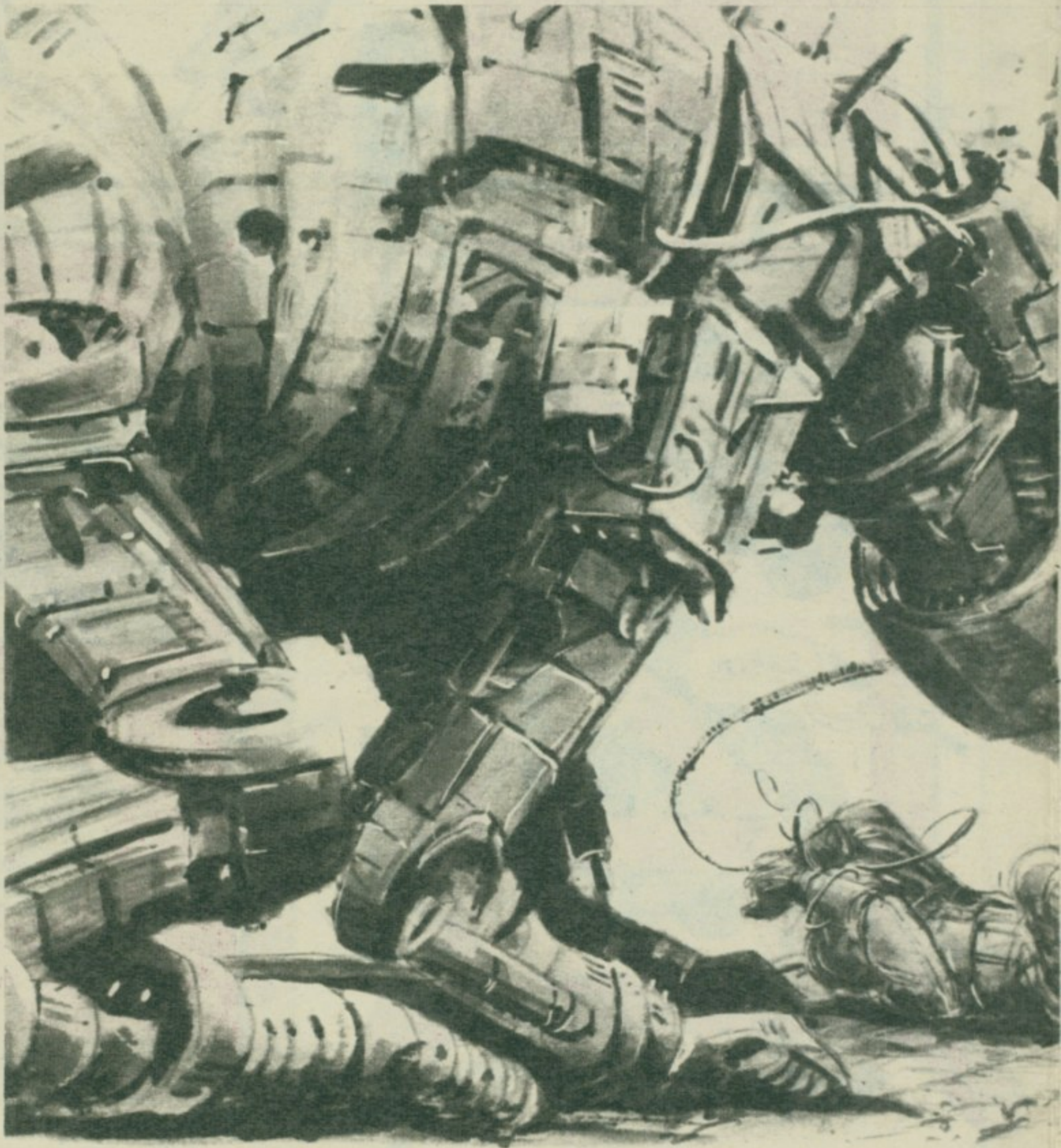
Не бирајући више, насумце, Лисва обори једну ручицу. Из Тамуровог споменика најпре тихо а затим све јаче поче да се шири необична музика. Звуци непознатих инструмената стапали су се у мелодију која је Лисви продирала у тело. Кроз уши, кроз кожу. Обузе је осећање слатког мира, бриге несталоше а од пријатног узбуђења сузе јој ударише на очи. Могла је вечито тако остати непомична, срећна, није осећала време.

Не! Не треба се препустити томе. Тамур је у опасности! Последњим остацима воље Лисва подиже ручицу и музика престаде.

Није смела ништа непромишљено дирнути! Међу дугмадима и полугама требало је наћи нешто што би могло имати неки смисао. Убрзо јој се учини да је то нашла. Загонетку. Два реда знакова:

III I III II II III
III II III I II III

Да ли су у горњем и у доњем реду знакови исти — размишљала је Лисва. Јесу, само су другачије распоређени. Испод знакова била су два прекидача једнаке величи-

ПОЛУДИШ

не. Један црни и један бели. Зна-
чи ли црно мрак и НЕ а бело
светлост и ДА?

Лисва притисну бели прекидач.
Чуло се зујање механизма. Таму-
рова биста располови се и паде у
песак. Уместо ње на постољу Ли-
сва угледа велики кристални ци-
линдар у коме је светлוצао неки
предмет.

Предмет је највише личио на
механичку птицу. Препознају се
крила и кљуи. Стакласте очи се
крећу и живо гледају Лисву. Гле-
дају и као да је моле: ослободи
ме!

— Ослободи ме! — викао је Та-
мур. Повратио се из несвестице.
Лисва се сакну и загрли га. Зајед-
но су покушавали да Тамура о-
слободе ужета. Али што су уже
јаче потезали и разлачили, оно
се све јаче око Тамура стезало.

— Чекај! — рече Лисва сетивши
се очију механичке птице. —
Можда сам нешто разумела.

Ово је чишаво боіаішсїво!

Док је Тамур стењао борећи се и
даље са ужетом, Лисва приђе
кристалном цилиндру и подиже
га. Метална птица рашири крила
и одмах полете према Тамуру.

Уплашена, Лисва потрча према
пиштољу. Али пре него што је и
подигла оружје птица кључну у-
же којим је Тамур био везан и

поче да га гута, као црва. Кад га
је целог прогутала, вину се у небо
и изгуби у даљини.

Нису имали времена да се раду-
ју Таморовом ослобођењу. Урлање
и завијање сирене пробијало им
је уши. Какав је то звук? Одакле
сад долази опасност? Гледали су
око себе збуњени и уплашени. А
онда Лисва бацн поглед на ловца.
Инструмент се тресао заједно са
троношцем, толико је снажан био
његов сигнал. Глава инструмента
бацала је плавичасти зрак трагач
на постоље са кога је полетела
механичка птица.

— Тамуре! Спасени смо! — у-
звикну Лисва. — чисти ГБР! О-
громна количина.

Као неко јаје, али четвртасто,
механичка птица оставила им је
велику коцку ГБР. Било је ту го-
рива довољно не за један већ за
сто повратака кући.

— Помогла си им, Гера — рече
Кронт — али сад ће покушати да
разумеју представу кроз коју си
их довела, остаће овде да копају
по нама...

— А кад нас открију — прекиде
га Гера — доживеће логички слом
и полудети јер смо ми за њих
немогућ облик живота. То се до-
гађало посетиоцима којима си ти
хтео да помогнеш, Кронте. Овај
пут неће бити тако!

Тамур и Лисва су се грлили још
уек дрхтећи од силних узбуђења,
после толико страха и толико
среће.

— Ово је читаво богатство! —
узвикнуо је Тамур држећи на
длану коцку ГБР. — Морамо оста-
ти неко време на овој планети да
је боље испитамо.

— Нећемо ми ни часа више овде
остати — рече Лисва. — Види оно
тамо!

Показала је десетак црних та-
чака на хоризонту. Расле су на-
предујући према њима. Нису зна-
ли шта је то али нису ни желели
да сазнају јер им је довољно не-
разумљиво и опасно било и оно
што су већ доживели. Брзо се по-
пеше у брод и убацише ГБР у
мотор. После неколико минута би-
ли су далеко од непознате плане-
те.

Да ли си љубоморан?

— Ето, све је готово! — рече
Гера. — Избрисала сам им подат-
ке из координатора да се никад
овамо не врате.

— Успела си — рече Кронт —
али оставила си им велику збрку
у главама. Како ће све што им се
логодило себи објаснити?

— Помириће се с тиме да нема-
ју објашњења. За толико тога у
космосу немају објашњења па и
даље живе. Као и ми. Признај ми
нешто, Кронте. Да ли си љубомо-
ран?

— На твој успех?

— Не, него што сам ја активи-
рала женку! Ти си увек покуша-
вао преко мужјака.

— Хм! Признај ти мени нешто.
Гера. Помажући им ти се се за-
бављала, зар не? Одавно ниси би-
ла тако безбрижна.

укрштене речи

ДОПУШТЕНЕ ЈЕДИНИЦЕ ВАН SI

Многе код нас одомаћене мерне јединице устукнуле су пред Међу-
народним системом SI и своје место уступиле новим. Међутим, и
поред тога што су ван Међународног система употреба неких је-
диница је допуштена: јединица за температуру (уписати испод
броја 1), јединица за угао и равни (2), јединица за запремину (3),
јединица за енергију, рад и количину топлоте (4), јединица за ма-
су (5), јединица за време (6), јединице за површину (7 и 8) и је-
диница за притисак (9).

АУТОР ВЕ- ПАН	1	ДРАМА ВИКТО- РА ИГРОА УСТИКУ	ПОПУТ, НА НА- ЧИН	ЧЕРО- ЗАТИ, УКЉУ- ЧИТИ	НА НЕГЛА- РАН НА- ЧИН	ПОТРЕС- НО ЗБИ- ВА- ЊЕ (МН.)	ТИТАН КОЈИ ДРЖИ НЕБЕС. СВОД	ФРАНИ, ФИЛМ- СКИ РЕ- ДИТЕЉ ЖАН	V
2								"ЕАСТ" ПРИТО- КА ДУНА ВА У АУС- ТРИЈИ	
ГРАБЕ- ВИНСКИ ПАТЕ- РИЈАТИ									
P									
ЧУДНО, НЕОБИЧ- НО			ОСАМ- ЉЕ- НА					АМЕРИЧ- КИ ША- ХИСТ ПАРИ	
ПАНЧЕВО			СПОРТ- СКИ УЧИТЕЉ						
ИМЕ ПЛУМ- НЕ ПАР- ПРЕТ			3						
P							ТИТОВ ВЕПЕС НИМОЛА ТЕПЛА		4
АРО- ПАТИЧ- НО УЉЕ		ПЕСТОУ ЕНГЛЕС- КОЈ ПЕЗНИКА ПЕСТВИЦА					"АВЕНИ- ЈА" МАПА ОПНА		
КРАКИ НАЗИВ ЗА ЕС- ТОНЈЕ						5 ЈЕДНА ОЦЕНА			
P				ДИНАР НАПА- ДАЧ		УЗВИК ЗА УЖУ- НИВАЊЕ ПАКАО			
БЕОЧУП, ЗВЕКИР ВИСОРА- ВАН								РЕКА У БА- НА- ТУ	
ЗНАК ЗА ИЛИНИ- ЗЧП			6						
ЛИЧНА ЗАПЕ- НИЦА			Р. ЗА- КОПМ ТВРДО АМЕРИЧ- КО ДРВО			СНИЖЕ- НА НОТА "ЧЕ" САСТАВ, ОСНОВА			
ЗНАК ЗА УРАН		7 АС							МЕСТО КОД ЗАД- РА
ПОПИС- НА ПИС- ТА							8 ГРАД У НОРВЕШ- КОЈ		
P					ИЗВРШ- НИ ОД- БОР"		ТЕПЛА ТРЕКИ СТЕ- ПЕН		
ИМЕ ПЛУМ- НА РАДИ- НА		РУСКИ ПУБЛИЧ- НИ Б.С.							
9					ГРАД У ПРЧ- КОЈ				
НЕПОТ- ПУН, ОВЛА- ШАМ ИРТЕЖ							И ЈЕД- НИ И ДРУ- ГИ		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Академија, МЕТАР, нем, пледирати, ревиновати, рит, а, М,
накладно, ас, Та, „Реал“, Еминеску, КА, „Др“, Ото, уске, ариш, наилазак,
д, лакотан, Аро, ТЕ, е, уговарач, искрварити, Аласка, от, самит, ума, Ач,
Кихчик.

ТРАЖИ СЕ ЈЕДНА А ИМА ИХ ШЕСТ

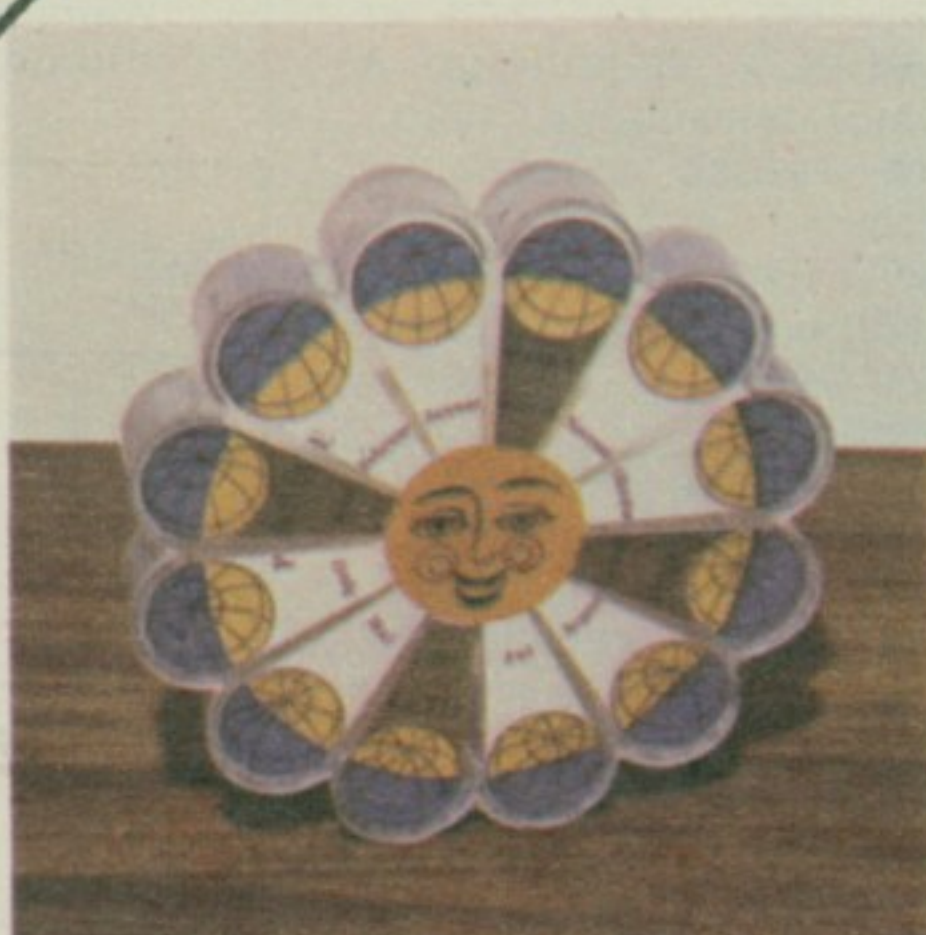
Позивамо све читаоце, штедише и пријатеље, да учествују у
ИЗБОРУ НОВЕ ШТЕДНЕ КАСИЦЕ ЗА ШТЕДИШЕ ИНВЕСТБАНКЕ!

1

2

3

4

5

6

Коначно, ево свих шест модела заједно, а на вама је сада да дате свој глас за најлепши, по коме ћемо за наше штедише и радити серију нових штедних касица. Можда још има читалаца који ће се тек сад укључити у збор нове касице, па да поновимо начин избора. На овом гласачком листићу треба заокружити онај број-шифру касице, за коју се гласа, и гласачки листић предати на шалтерима Инвестбанке.

Они гласачи у чијим местима не постоји Инвестбанка своје гласачке листиће треба да сакупе у школи у сарадњи са наставником ликовног васпитања, и да их писмом пошаљу на адресу: Инвестбанка-пропаганда. 11000 Београд, Кнез Михаилова 14—16.

Све гласаче изненадићемо малим поклоном... О резултату вашег избора известићемо вас што пре, а засад је важно да гласате и отворите своје штедне књижице. Штедне књижице се отварају бесплатно, уз штедни улог од најмање 10 дин.

ГЛАСАМ ЗА МОДЕЛ КАСИЦЕ: (заокружи број модела)

1 2 3 4 5 6

Име и презиме _____

школа, разред _____

место становања _____

поседујем штедну књижицу (заокружи одговор) ДА, НЕ

РОК ЗА ПРЕДАЈУ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА НА НАШИМ ШАЛТЕРИМА ЈЕ 11. IV 1981.

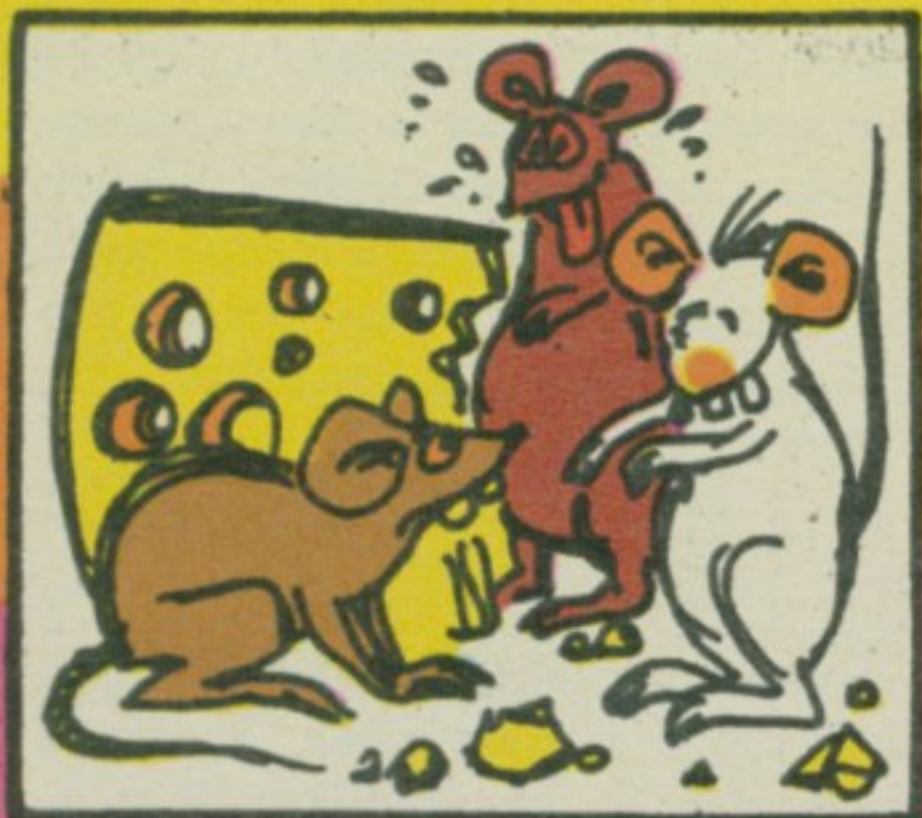
Листиће сакупљене у школи и послате поштом после назначеног рока сматраћемо неважећим.

ФИГУРУ БРЗИ ГОНЗАЛЕС

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ДОБИЛИ СУ ЧЛАНОВИ ПЕЗ КЛУБА ЧИЈЕ ЧЛАНСКЕ КАРТЕ НОСЕ СЛЕДЕЋЕ БРОЈЕВЕ:

17026
17954
19351
19923

17196
18068
19480
19994

17461
18069
19548

17325
18075
19654

17554
18099
19693

17677
19165
19729

17802
19275
19913

20001

20033

20129

20252

20256

20349

20519

20624

20631

20639

20673

20758

20796

20800

20873

20945

20960

21180

21203

21226

21327

21364

21398

21434

21591

21643

21680

21667

21694

21867

21901

21916

21976

22028

22136

22224

22333

22347

22419

22532

22693

22714

22831

22913

22967

22968

23208

23237

23296

23424

23541

23745

23799

23836

23888

24074

24104

24115

24176

24235

24275

24285

24420

24425

24454

24583

24715

24769

24820

25073

25102

25112

25174

25178

25245

25335

25347

25373

25412

25460

25739

25765

25809

25879

25913

25915

25955

25958

26408

26456

26523

26563

26566

26602

26731

26739

26929

27002

27040

27126

27238

27432

27453

27465

27489

27510

27564

27589

27663

27684

27672

27684

27797

27809

27950

28036

28115

28178

28195

28298

28332

28372

28435

28443

28465

28543

28547

28632

28659

29011

29029

29192

29216

29221

29234

29428

29476

29643

29669

29856

29964

29984

30046

30125

30252

30336

30349

30369

30438

30450

30469

30503

30635

30660

30796

30850

31170

31283

31416

31425

31429

31516

31658

31728

31729

32011

32121

32164

32229

32281

32316

32443

32575

32612

32667

33062

33069

33177

33247

33426

33485

33610

33641

33674

33715

33915

33930

34012

34074

34089

34093

34124

34256

34466

34469

34521

34593

34600

34761

34864

35007

35072

35155

35488

35698

35796

35980

36030

36041

36061

36111

36166

36180

36188

36324

36354

36389

36429

36498

36571

36574

36586

36731

36835

36919

36962

37099

37198

37236

37426

37482

37496

37489

37537

37632

37664

37711

37748

37765

37782

37807

37820

37829

37872

37878

37943

38006

38257

38296

38437

38528

38598

38721

38723

38792

38967

39000

39029

39278

39324

39340

39361

39444

39505

39565

39594

39628

39645

39776

39893

39936

40040

40132

40286

40291

40292

40375

40465

40504

ПОШТА
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавник

КЊИГА О ТИТУ

Молила бих те да ми кажеш да ли је изишла из штампе књига „Часно је било живјети с Титом“? Интересује ме колико кошта и да ли може да се отплати у ратама?

Гордана Пејовић,
Булевар Лењина 91
Титоград

Књига „Часно је било живјети с Титом“ је изишла из штампе и продаје се по цени од 800 динара. Уколико не будеш успела да је набавиш у некој од титоградских књижара, можеш да је наручиш поужећем од „Југословенске књиге“, Кнез Михаилова 2, Београд, али нећеш моћи да је плаћаш у ратама.

ЗНАК »РАСПОЗНАВАЊА« — ТАЧКИЦЕ

Хтела бих да знам колико дуго живи бубамара и да ли је тачно да има онолико тачкица колико и година?

Јасна Терзић,
Буре Салаја 43
Опаци

Бубамара, попут огромне већине других инсеката, као одрасла јединка живи само једно лето. Веома ретко се догађа да презими испод коре неког натрулог дрвета или пања. Број тачкица на леђима бубамаре зависи искључиво од врсте и служи као знак „распознавања“.

НЕ ЉУТИ СЕ, МИРЈАНА!

Јављам ти се већ трећи пут и надам се да ово моје писмо неће завршити у кошу. Не знам како вршите селекцију писама али сметам да је веома лоша. Како је

то питање које књиге треба да чита тамо нека девојчица.

Знам да ми после овога сигурно нећете одговорити, али без обзира на све још једанпут вас питам где се у Београду налази установа за лечење говорних мана и који је број њеног телефона? Толико!

Мирјана Николић,
Београд

Како вршимо селекцију писама? Па бирамо занимљива, она на која одговарајући помажемо не само оном ко га је послао него и другима, желимо да упознамо читаоце са нечим што до тада нису знали или не могу лако да сазнају. Наравно, дешава се и да објављујемо писма која нису од „опште користи“, али су веома значајна за оне који их шаљу, а уверени су да само ми можемо да им помогнемо. То је вероватно случај и са „тамо неком девојчицом“ која нам се обратила за савет које књиге да чита. Помислили смо да је можда стидљива или да једноставно није знала коме да се обрати, па кад је имала толико поверења у нас изашли смо јој у сусрет. Толико о нашој селекцији писама.

Што се тиче твог питања морамо да ти скренемо пажњу да смо у последњих годину дана на њега два пута одговорили али, имајући у виду твоје поверење у нас, чинимо то још једном: Завод за говорне поремећаје у Београду налази се у Улици пролетерских бригада 57. Телефони су 436-284 и 451-842.

ЖВАКА УМЕСТО ЦИГАРЕТЕ

Надам се да ћете објавити моје писмо јер сам сигуран да ће оно помоћи многим а не само мени. Ево у чему је проблем: имам 14 година а претерано пушим, па вас молим за савет како да оставим дуван. Немојте ме убеђивати да се сам одвикнем јер сам то већ покушавао, али без резултата.

Читалац из Ниша

Заиста се ретко срећу четрнаестогодишњаци који претерано пуше. Нећемо ти опширно писати о штетном дејству никотина, али нека те не изненади ако ускоро осетиш неку од штетних последица пушења (чешће дисајне инфекције, мању способност памћења, успорен раст и развој, промене боје тена и зуба, итд). Чудотворан лек за одвикавање од пушења не по-

стоји. Мораш сам, или уз помоћ психолога, да покушаш са постепеним одвикавањем. Навику да узимаш и палиш цигарету гледај да замениш грицањем бомбона или жвакаћом гумом. После неколико недеља кад се и организам навикне на смањену количину никотина, престани сасвим да пушиш.

ЦВЕТ СА МОЛУКА

Одлучила сам да ти се обратим јер са тобом дружим од малих ногу. Редовно читам рубрику Мала пошта и видим да сте многим помогли, па се надам да ћете и мени. Желела бих да знам шта је то каранфилић и где могу да га набавим. Хитно ми је потребан за справљање лека.

Читатељка из Аранђеловца

Каранфилић, латинско име му је *Iambosa caryophyllus*, је мало зимзелено дрво са Молучких острва. Осушени цветни пупољци тамно-смеђе боје имају веома пријатан мирис и оштар-укус. Употребљавају се као зачин и антисептичко средство. Највише се гаји на острву Занзибар, а код нас може да се купи у свим боље снабдевеним самоуслугама на одељењу зачина.

ЗА КОЛЕКЦИОНАРЕ

Већ неколико пута сам ти слао писма, али ти никако да ми одговориш. Надам се да ћеш за ово писмо наћи мјеста у неком од твојих бројева.

Недавно сам прочитао како неки читалац пита да ли је истина, да ћемо ако пошаљемо 1 разгледницу и 6 писама својим, пријатељима, добити разгледнице из разних крајева земље. Желио бих да том читаоцу одговорим да је то тачно и да ће добити 7776 разгледница. Ово је интернационална игра у којој учествују млади из цијелог свијета. Ево како игра тече: када један играч пошаље шесторици пријатеља писма а они даље својим пријатељима и тако редом, број учесника стигне до 7776. Сви они тада шаљу, сваки по једну разгледницу, играчу који је почео игру, с тим што су и сами укључени у игру односно и њима стижу разгледнице.

Ова игра не мора да се „води“ само разгледницама. Исто тако може да се игра и са значкама, маркама, салветама, новчићима, итд. И на крају, хтио бих да кажем да је ова игра веома корисна не само због тога што нам омогућава да обогатимо колекцију већ и да се упознамо са младима из цијелог свијета.

Слатко тко жели играти нека ми пише и назначи са каквим именом плази у игру (разгледнице,

значке, марке) и ја ћу му послати детаљна упутства.

Златко Грдашћ,
Велика Јелса 26
47000 Карловац

Хвала на обавештењу које си нам послао, само је штета што нам ниси објаснио како се стиже баш до броја 7776? Зашто се баш ту прекида?

ЈЕДНА ЖЕЉА — ДВА ЗАНИМАЊА

Ученик сам II разреда средњег усмереног образовања друштвено-економског смера. Молим вас да ми одговорите за који смер треба да се одредим да бих постао радио-телевизијски механичар.

Зоран Томић,
Пријеполје

У оквиру електротехничке струке постоје и занимања електро-механичар за радио-технику и електромеханичар за ТВ-технику. Према томе нећеш моћи да будеш радио-ТВ механичар већ ћеш морати да се определиш или за радио или за ТВ-технику.

НОВА АДРЕСА ИЗВИЈАЧА

У броју од 23. јануара 1981. године ваш читалац, а наш будући члан извијача, друг Небојша Дабус из Београда, ул. Владимира Томчића 7, желео је да сазна коме треба да се обрати да би постао члан Савеза извијача. Ви сте дали нашу стару адресу и телефон на Теразијама 41. Ми смо се у међувремену преселили па вас молимо да читаоце обавестите о промени адресе.

Савез извијача Београда сада има просторије у улици Слобода-на Пенезића број 35, пети спрат. Телефон је 682-532. Извијачка организација постоји на свим општинама у Београду и у њу ћемо радо укључити сваког вашег читаоца.

Секретар
Савеза извијача
Десимир Павловић,

Захваљујемо на обавештењу о промени адресе и надамо се да је Небојша прочитао и овај наш број.

КОШАРКА У ГИМНАЗИЈИ

Интересује ме када и који тимови су одиграли прву кошаркашку утакмицу у Југославији?

Соња Кончар,
Народног фронта 16
Нови Сад

Кошарка се код нас први пут играла у Београду у II мушкој гимназији 1923. године између тимова појединих разреда. Следеће године одржано је и првенство школе. Потом је прешла у Загреб где се, у периоду од 1933 — 1936. играла у соколским друш-

МАЦИНО ПРЕДИВО

Имам мачку, зовем је Муша, која лепо преде. Сви кажемо да она преде, али нико није знао да ми објасни зашто се каже да маца, кад мрмља, преде. Можете ли ви да ми објасните?

Мила Радовић,
Београд

Твоје питање, на први поглед, није тешко. Међутим, показало се да су само неки чланови редакције знали да одговоре на њега. Зато нас интересује да ли ЧИТАОЦИ ЗНАЈУ ОДГОВОР? Дакле, драги читаоци, можете ли да помогнете Мили и одговорите ЗАШТО СЕ КАЖЕ ДА МАЧКА ПРЕДЕ?

Своје објашњење срочите што је могуће краће и напишите га на дописници. Тачна и најкраћа објашњења (бројаћемо сваку реч) добиће награду.

I награда — мушко маче по имену Момчило?

II награда — књига „Чудесни свет животиња“

III награда — једномесечно следовање хране за вашу мачку.

Одговоре шаљите на адресу: „Политикин забавник“, Македонска 29, 11000 Београд са обавезном назнаком „Маца“ до 20. априла 1981. године.

твима. Међутим, прво такмичење код нас је службено заведено Првенство Југославије одиграно је 1940. године у Борову. У више категорија (јуниори- јуниорке, сениорке и сениори) такмичиле су се репрезентације градова. Тако је прва званична утакмица код нас била она између женских сениорских репрезентација Београда и Загреба коју су Београђанке добиле са 2:0.

ШТА С БАБЕТОМ?

Имам мотор јави babetu, али у неисправном стању, па бих хтео да те замолим да ми кажеш где се налази сервис за ове моторе у Београду и да ли и где могу да

се купе делови? Молим те да ми одговориш што пре јер се овде, у Паризу, Забавник продаје са закашњењем од једне недеље.

В. Борисављевић
Париз

Сервис „Балканија“ на Новом Београду поправља и јаве babet. Иначе, делови за овај мотор могу да се нађу у продавници „Балканија“ у Улици цара Душана 84—86 у Београду.

БРАЋА РАЈТ

Које године и где је произведен први авион на бензински погон? Колика му је била брзина и ко је њиме пилотирао?

Игор Бабић,
Живинице

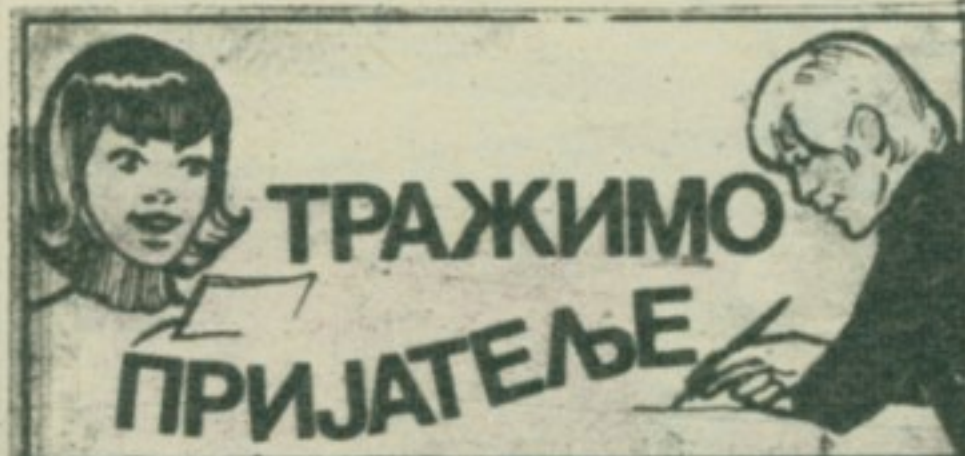
Први званично признат лет авионом на бензински погон извела су браћа Рајт (САД) 17. децембра 1903. године двокрилним авионом који су сами конструисали. За 12 секунди браћа Рајт су својим авионом прелетели 36,5 метара.

ВРХ И ВЕНАЦ

У броју 1515 прочитао сам у Мајлој пошти одговор за који мислим да је погрешан. Наиме, ви сте Борису и Марку из Новог Сада одговорили да је Марко у праву кад тврди да је Елбрус највиши планински врх у Европи. Ја се не слажем с вама јер је Елбрус планина, односно врх у Југозападној Азији који одваја иранску висораван од Каспијског мора. Тако сам бар учио из географије за VII разред.

Стеван Митковић,
Боре Станковића б.б.
Лебане

Кад смо Борису и Марку одговорили да је највиши планински врх у Европи Елбрус, нисмо погрешили (за „сваки случај“ консултовали смо професора универзитета др Љубинка Сретеновића). Осим Елбруса који је највиши врх на Кавказу, овај назив се користи и за планински венац у северном Ирану који се спушта до Каспијског мора. Највиши врх на овом Елбрусу је стари вулкан Демавенд (5670 m).

Марин Невен, 57000 Задар, Пут Дикла 67 — 17 година, тренира одбојку и кошарку

Зоран Заријевски, 97000 Битољ, Партизанска 146 4/40 — 16 година, бави се спортом и воли музику

Зоран Срнић, 32210 Мрчајевци, село Остра — 15 година, навија за Црвену звезду, воли све што воле млади

Весна Перић и Незира Субашић, 74000 Добој, Цељска 4 — имају по 14 година, сакупљају значке и салвете

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изишао је 28. фебруара 1939. године.

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Вукоје Булатовић

Главни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Владимир Горбунов

Издавачки савет:

Ђорђе Радишић (председник), Драгослав Антић, Добривоје Арсић, Драгомир Вуксановић, Неда Живковић, Радомир Животић, Олга Јанковић, Живорад Љубичић, Војислав Марјановић, др Иван Николић, Петар Петровић, Снежана Стаменковић (потпредседник), Јелисавета Суруџић, Невзат Худаверди.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Владимир Доросев, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Витомир Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић, Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 15 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 165,00 динара, полугодишња 330,00 динара, годишња 660,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 330,00 динара, полугодишња 660,00 динара, годишња 1.320,00 динара.

Претплата се врши на жиро рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Продаја — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ЦЕНОВНИК годишње претплате у страниј валути по земљама:
САД \$ 70.—, СР НЕМАЧКА DM 124.—, ФРАНЦУСКА Fr. 290.—, ШВЕДСКА Skr. 292.—, ШВАЈЦАРСКА Sfr. 115.—.

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд, број: 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПОЛИТИКИН
Мозаик

ЈЕ НАШАО РЕШЕЊЕ
ЗА ВАШЕ
СЛОБОДНО ВРЕМЕ

СВАКОГ ЧЕТВРТКА — ЗА СВАКИ ДАН!

РЕШИТЕ
И ВИ

ПОЛИТИКИН
Мозаик

